

**Raport z przeprowadzonej inwentaryzacji projektów
dofinansowanych dzięki programowi:
„Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością”.**

Działanie finansowane w ramach projektu:
„Góry Świętokrzyskie odkryte i dostępne”
współfinansowanego przez Szwajcarię
w ramach Szwajcarskiego Programu Współpracy
z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Przygotowanie raportu:
Ewa Skuza

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

O projekcie:

W dniu 19 czerwca 2015 r. Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Świątokrzyńskiej podpisało umowę z Ośrodkiem Promowania i Wspierania Przedsiębiorczości Rolnej w Sandomierzu na realizację projektu pn. „Góry Świątokrzyńskie odkryte i dostępne” współfinansowanego przez Szwajcarię w ramach Szwajcarskiego Programu Współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Okres realizacji: VII 2015 – IV 2016

Wartość dofinansowania: 12 916 225 CHF.

Cele główne projektu:

Pobudzenie rozwoju regionu Gór Świątokrzyńskich poprzez wykorzystanie i promocje zasobów lokalnych powiatów: kieleckiego, opatowskiego, ostrowieckiego i sandomierskiego.

Cele szczegółowe:

Podniesienie atrakcyjności turystycznej i dostępności Świętego Krzyża i przyległych do niego atrakcji turystycznych wykorzystujących zasoby lokalne poprzez zapewnienie bezpłatnej komunikacji dla turystów.

Popularyzowanie walorów regionu Gór Świątokrzyńskich poprzez przygotowanie i promocję strony internetowej będącej kompendium wiedzy na temat atrakcji, produktów i usług opartych na bazie zasobów lokalnych.

Realizowane działania:

Działanie 1 Komunikacja turystyczna

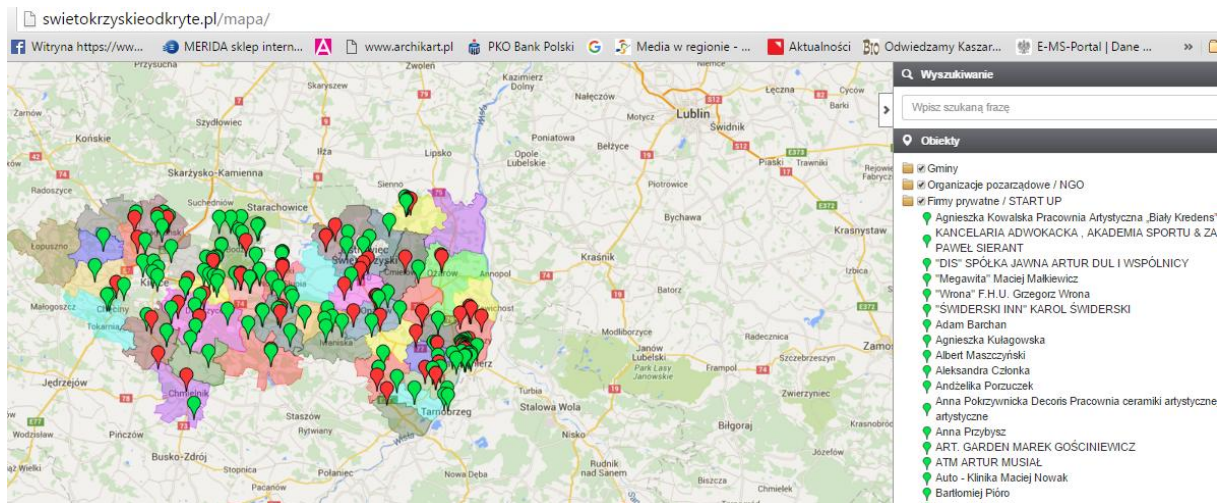
W ramach działania sfinansowano koszt kursowania busa turystycznego pomiędzy głównymi atrakcjami turystycznymi powiatu kieleckiego, zlokalizowanymi w pobliżu Świętego Krzyża, tj: Centrum Kulturowo-Archeologicznym w Nowej Słupi – Osadą Średniowieczną w Hucie Szklanej – Świętą Katarzyną. Kursujący bus oklejono informacjami na temat źródeł finansowania projektu oraz strony internetowej zawierającej informacje o atrakcjach turystycznych regionu oraz usługach i produktach wykorzystujących zasoby lokalne regionu powstałej w ramach projektu.

Działanie 2 Strona internetowa.

W ramach zadania stworzona została strona internetowa: www.swietokrzyskieodkryte.pl promująca atrakcje turystyczne i zasoby lokalne gór świętokrzyńskich. Dodatkowo została stworzona podstrona "Mapa projektów" <http://swietokrzyskieodkryte.pl/mapa/>

w oparciu o Mapy Google, na której zostały zaznaczone i promowane wszystkie projekty zrealizowane w ramach projektu „Góry Świątokrzyńskie nasza przyszłością” – w podziale na realizowane przez: organizacje pozarządowe, osoby uruchamiające działalność gospodarczą i firmy.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Na Mapie zostały zaznaczone wszystkie gminy objęte projektem. Dla każdego zrealizowanego projektu zostały przygotowane krótkie komentarze na temat jego zakresu na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji projektów.

Dla strony został również stworzony fan Page na Facebook, który zintegrowano ze stroną. tzn. że osoby odwiedzające mają możliwość polubić stronę i w ten sposób na bieżąco otrzymują aktualności ze strony oraz wszystkie zamieszczane na stronie informacje, które są automatycznie publikowane na Fan Page.

Działanie 3 Inwentaryzacja projektów

W ramach zadania przeprowadzono inwentaryzację projektów dofinansowanych w ramach projektu „Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością”. W szczególności projekty polegające na uruchamianiu lub rozwijaniu działalności gospodarczej w oparciu o lokalne zasoby, jak również projekty realizowane przez organizacje pozarządowe. Inwentaryzacja została podzielona na cztery powiaty tj. kielecki, opatowski, ostrowiecki i sandomierski. Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji przygotowano przedmiotowy raport oraz artykuły, które zamieszczono na stronie internetowej www.swietokrzyskieodkryte.pl.

Działanie 4 Promocja zasobów lokalnych

W ramach zadania w okresie 8 - miesięcy przeprowadzona zostanie kampania reklamowa na Facebook promująca zasoby lokalne opisane w artykułach zamieszczonych na stronie internetowej powstałej w ramach projektu.

Korzyści związane z projektem:

W ramach programu Góry Świętokrzyskie Naszą Przyszłością (GŚNP) dofinansowanych zostało wiele interesujących inicjatyw firm i organizacji wykorzystujących w swojej ofercie zasoby lokalne, o których informacje warto upowszechniać i promować. Brakuje jednak łatwego dostępu do wiadomości na temat dostępnych ofert dla potencjalnych klientów i turystów. Z zasobów dobrych praktyk w wykorzystaniu dziedzictwa kulturowego

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

i przyrodniczego regionu nie mogą korzystać organizacje pozarządowe poszukujące informacji o przykładach godnych naśladowania.

Zebranie w jednym miejscu przykładów dobrych praktyk projektów społecznych, w sposób efektywny wspierać będzie rozwój działalności społecznej oraz rozwój postaw sprzyjających aktywności społecznej w regionie poprzez upowszechnianie dobrych przykładów. Zasadnym zatem jest przeprowadzenie inwentaryzacji projektów zrealizowanych w ramach GŚNP, a następnie przygotowanie artykułów promocyjnych i zamieszczenie na ogólnodostępnej stronie internetowej stanowiącej kompendium wiedzy o zrealizowanych inicjatywach. Promocja strony przyczyni do popularyzacji ofert bazujących na lokalnych zasobach co wpłynie na wzrost sprzedaży i rozwój tradycyjnej przedsiębiorczości w regionie Gór Świętokrzyskich.

W ramach działania 3 w okresie realizacji zadania została przeprowadzona inwentaryzacja projektów zrealizowanych w ramach projektu „Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością”. Inwentaryzacja dot. projektów polegających na uruchamianiu lub rozwijaniu działalności gospodarczej w oparciu o lokalne zasoby, jak również projektów realizowanych przez organizację pozarządową z terenu powiatów objętych projektem. W ramach inwentaryzacji zostały przeprowadzone spotkania w każdym powiecie objętym projektem tj. kieleckim, opatowskim, ostrowieckim i sandomierskim. Spotkania miały na celu przeprowadzenie wywiadu i wykonaniu zdjęć, które posłużyły do opracowania artykułu promującego dany projekt, inwestycję lub atrakcje na stronie www.swietokrzyskieodkryte.pl. W ten sposób strona stała się kompendium wiedzy na temat zrealizowanych projektów, atrakcji turystycznych regionu, dostępnych usług i produktów wykorzystujących zasoby lokalne. Ponadto w przypadku niektórych projektów realizowanych w poszczególnych powiatach objętych projektem zostały przeprowadzone wywiady telefoniczne lub za pośrednictwem poczty e-mail w celu uzyskania informacji dot. realizacji danego projektu. W wyniku przeprowadzonych wywiadów przygotowano i opublikowano na stronie www.swietokrzyskieodkryte.pl opisy zinwentaryzowanych projektów realizowanych w ramach programu „Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością”.

W efekcie przeprowadzonej inwentaryzacji przygotowany został przedmiotowy raport, zawierający wszystkie zebrane informacje w trakcie realizacji (w tym. inwentaryzacji) projektu „Góry Świętokrzyskie odkryte i dostępne”.

Przedmiotowy raport zostanie rozesłany zgodnie z założeniem projektowym za pomocą poczty e-mail do wszystkich gmin województwa świętokrzyskiego z prośbą o zamieszczenie raportu na stronie Urzędu Gminy w celu promocji dobrych praktyk, zasobów turystycznych i lokalnych.

Wykaz Projektów realizowanych przez **organizacje pozarządowe** z terenu powiatu:
kieleckiego, opatowskiego, ostrowieckiego i sandomierskiego
dofinansowanych w ramach programu
„Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością”.

Nazwa Beneficjenta	Tytuł podprojektu
Powiat Kielecki	
Świętokrzyskie Towarzystwo Agroturystyki "Łysogóry"	Wieczór Pielgrzyma
Lokalna Organizacja Turystyczna "PARTNERSTWO ZIEMI SANDOMIERSKIEJ"	Góry Pieprzowe - produkt turystyczny dla aktywnych
Stowarzyszenie Ziemi Świętokrzyskiej "WARKOCZ"	Tradycyjna zagroda
Świętokrzyska Federacja Agroturystyki i Turystyki Wiejskiej "Ziemia Świętokrzyska"	Edukacja właścicieli świętokrzyskich gospodarstw agroturystycznych szansą na lepszą i bogatszą ofertę z regionu Gór Świętokrzyskich
Fundacja Rozwoju Regionu PIERZCHNICA	Pierzchnica - nasz mała ojczyzna
Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania - Wokół Łysej Góry"	Świętokrzyski groch z kapustą
Lokalna Organizacja Turystyczna "Partnerstwo Ziemi Świętego Krzyża"	Żelazne korzenie regionu świętokrzyskiego - cykl warsztatów archeologicznych na terenie Centrum Kulturowo - Archeologicznego w Nowej Słupi
Lokalna Grupa Działania "Białe Ługi"	Zasmakuj Krainę Kultur
Stowarzyszenie "Lejdis"	Ocalić od zapomnienia
Lokalna Organizacja Turystyczna "Partnerstwo Ziemi Świętego Krzyża"	Dziedzictwo starożytnych hutników jako istotny element historii Gór Świętokrzyskich
Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Wsi Grabowiec	Walory regionu Gór Świętokrzyskich od kuchni
Stowarzyszenie Twórczych Kobiet "Talent i Pasja"	Na własnych talentach i pasji da się zarabiać!
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Wokół Łysej Góry"	Moc atrakcji wokół Łysej Góry – mobilny przewodnik
FUNDACJA EURUPOMOST	Transfer dobrych praktyk – z Bałtowa do Zagnańska
Stowarzyszenie na Rzecz Odnowy Wsi ODNOWICA	Praktykowanie Polskiej Turystyki Źródeł
Lokalna Grupa Działania "Perły Czarnej Nidy"	Działania obywatelskie promujące szlak kajakowy na rzekach Czarna Nida i Bobrza
Niezależne Stowarzyszenie Przewodników i Pasjonatów Gór Świętokrzyskich	Świętokrzyski FREE TOUR – darmowe zwiedzanie z przewodnikiem
Stowarzyszenie "Lejdis"	"Zasmakuj Krainę Kultur II"
Lokalna Grupa Działania "Białe Ługi"	"Świętokrzyskie Zagrody Edukacyjne"
Stowarzyszenie Razwem dla Wszystkich	"Śladami Tetrapoda przez gminę Zagnańsk"
Świętokrzyska Fundacja Inicjatyw Społecznych	"Powrót do źródeł- wprowadzenie nowych usług do gospodarstw agroturystycznych w oparciu o tradycyjne zasoby lokalne"
Świętokrzyskie Towarzystwo Agroturystyki "Łysogóry"	"Gospodarstwa tematyczne - szansą na rozwój"
Świętokrzyska Federacja Agroturystyki i Turystyki Wiejskiej "Ziemia Świętokrzyska"	"Agroturystyka świętokrzyska z tradycją do przyszłości"
Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Daleszyckiej	"Poznajemy smaki i tradycje Ziemi Daleszyckiej"

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Lokalna Organizacja Turystyczna "Partnerstwo Ziemi Świętego Krzyża"	"Kampania promocyjna Gór Świętokrzyskich z wykorzystaniem potencjału dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego regionu"
Stowarzyszenie Między Rajem a Piekłem	"Nowińskie ścieżki turystyczne"
Stowarzyszenie Ziemi Świętokrzyskiej WARKOCZ	"Tradycyjna zagroda II"
Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Świętokrzyskiej	"Góry Świętokrzyskie odkryte i dostępne"
Fundacja Świętokrzyska Społeczność	"Punkt BalticBike - Rowerki czekają - Wsparcie zasobów krajobrazowo-przyrodniczych gmin Miedziana Góra i Zagnańsk poprzez promocję nowego szlaku turystycznego oraz organizację cyklu wycieczek rowerowych"
Stowarzyszenie Przyjaciół Św. Katarzyny i Doliny Wikowskiej "Łysica Sabat"	"Bodzentyń jakiego nie znacie"
Stowarzyszenie "Działam dla Gminy Bieliny"	"Na bielińską nutę"
Stowarzyszenie Wspólny Cel	"Poszerzenie oferty turystycznej regionu poprzez organizację nowych wydarzeń turystycznych i wydawanie dodatkowych materiałów promocyjnych"
Gminne Towarzystwo Sportowe	"Lokalnie i z tradycją - Produkt lokalny przyszłości naszego regionu"
Powiat Opatowski	
Nazwa Beneficjenta	Tytuł podprojektu
Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Gminy Sadowie "RoSa"	Gimnazjaliści - Regionaliści
Opatowskie Towarzystwo Artystyczne	WESELE ŚWIĘTOKRZYSKIE - musical - śpiewogra
Sekcja Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej Diecezji Sandomierskiej Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Lokalnej "Nasz Włostów"	Zwyczaje weselne na ziemi świętokrzyskiej
STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU ZIEMI OPATOWSKIEJ	Poznajemy Opatów z Krówką Opatowską - wykorzystanie zasobów materialnych i krajobrazowo - przyrodniczych Opatowa, należącego do regionu Gór Świętokrzyskich, w celu upowszechniania wiedzy na ich temat oraz rozwoju lokalnych inicjatyw i produktów turystycznych Miasta.
Stowarzyszenie "NA RZECZ ROZWOJU ZIEMI OPATOWSKIEJ"	Poznajemy dziedzictwo kulturowe Ziemi Opatowskiej poprzez edukację wykorzystującą zasoby lokalne
Stowarzyszenie Nasz Rżuchów I KROPKA	Monografia Rżuchowa i okolic jako fundament rozwoju agroturystyki w północnej części gminy Sadowie
Stowarzyszenie Miłośników Powiśla Świętokrzyskiego "Doły Biedrzychowskie"	PIĘKNE POWIŚLE – PRZYRODA, SZTUKA, KRAJOBRAZ
Stowarzyszenie Miłośników Wiśni "NADWIŚLANKA"	ŚLADAMI WIŚNI NADWIŚLANKI
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Sadowie "RoSa"	Smacznie, regionalnie, aktywnie...
Ochotnicza Straż Pożarna w Biskupicach	"Teatralnie - regionalnie"
Stowarzyszenie Wiejskie "nasze Kobylany"	"Cudze chwalicie, swego nie znacie - projekt edukacji regionalnej"
Stowarzyszenie "Głowa do góry"	"Moja tradycja moją pasją!"
Powiat Ostrowiecki	
Nazwa Beneficjenta	Tytuł podprojektu
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Bałtów "Bałt"	Powołanie klastra turystycznego "Szwajcaria Bałtowska" i wprowadzenie jego pierwszej atrakcji turystycznej w formie questa
STOWARZYSZENIE ROZWOJU WSI CHOCIMÓW	Kultywowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego poprzez utworzenie Gminnej Izby Regionalnej im. Mariana Ośniałowskiego
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania	Enoturystyka szansą rozwoju obszarów wiejskich powiatu ostrowieckiego –

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

"Krzemienny Krąg"	wino gronowe jako produkt lokalny
Fundacja Ćmielów Miasto Porcelany	Upowszechnienie potencjału oraz rozwój aktywności społecznej regionu Gór Świętokrzyskich poprzez organizację spotkań i warsztatów edukacyjnych wykorzystujących dziedzictwo kulturowe i dorobek Regionu Gór Świętokrzyskich, jakim jest ręczna produkcja porcelany
Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Lokalnej Motyw	Cykl wydarzeń popularno – naukowych popularyzujących fenomen świętokrzyskiego pszczelarstwa
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Bałtów	"Produkty lokalne szansa na aktywizację lokalnej społeczności i wzbogacenie oferty turystycznej gminy Bałtów"
Fundacja Questingu	"Chata podróżnika - centrum obsługi turystów i podróżników"
Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Chocimów	"Chocimskie Centrum Wiedzy o Regionie"
Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kunowskiej	"Szlakiem zabytków kamieniarstwa na terenie Ziemi Kunowskiej"
Fundacja Szlak Przygody	Sandomierska Pętla Szlaku Przygody
Powiat Sandomierski	
Nazwa Beneficjenta	Tytuł podprojektu
Stowarzyszenie Sandomierski Szlak Jabłkowy	Na sandomierskim szlaku - promocja Ziemi Sandomierskiej w oparciu o 50 atrakcji pięciu szlaków turystycznych Stowarzyszenia Sandomierski Szlak Jabłkowy (SSJ) zlokalizowanych w powiecie sandomierskim
Fundacja Kultury Ziemi Sandomierskiej	Spizarnia Sandomierska - promocja produktów regionalnych Ziemi Sandomierskiej
Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawcze Oddział im. A. Patkowskiego w Sandomierzu	Sandomierski Szlak Regionalny "Dookoła Gór Świętokrzyskich"
Stowarzyszenie Pamięci Zawiszy Czarnego Herbu Sulima z Garbowa	Smakuj historię z Zawiszą Czarnym
"Rozwój i Integracja" Stowarzyszenie z siedzibą Kleczanów	Z TRADYCJĄ W PRZYSZŁOŚĆ - zachowanie dziedzictwa kulturowego w Kleczanowie
Stowarzyszenie "Gorzyczany z sercem dla ludzi"	COOL -towa TRADYCJA
Stowarzyszenie Społeczno - Kulturalne "Silniejsi Razem"	Wisła - jakiej nie znamy
Stowarzyszenie Miłośników Sanktuarium Maryjnego w Sulisławicach	Miejsce Mocy z Ziemi Sandomierskiej - Zabytkowy Zespół Sanktuarium w Sulisławicach
Stowarzyszenie Edukacyjno - Wychowawcze "Jabłoń"	FESTIWAL KRZEMIEŃ PASIASTY - KAMIENŃ OPTYMIZMU
Towarzystwo Naukowe Sandomierskie	Powrót do tradycji winiarskich Ziemi Sandomierskiej
Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawcze Oddział im. A. Patkowskiego w Sandomierzu	Skarby Ziemi Sandomierskiej” szlak geologiczno - archeologiczny
Stowarzyszenie "Nasze Skotniki"	Ukryty smak Jabłka Skotnickiego
Stowarzyszenie Pamięci Zawiszy Czarnego Herbu Sulima z Garbowa	Tradycyjne rękodzieło – ponadczasową wartością dla młodych pokoleń
Stowarzyszenie INWESTUJEMY W PRZYSZŁOŚĆ przy Szkole Podstawowej w Słupczy	Na tropie malowniczych szlaków w Słupczy
Towarzystwo Naukowe Sandomierskie	WINOROŚLOWA ŚCIEŻKA EDUKACYJNA
Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły im. Wincentego Burka w Gąlkowicach k. Sandomierza	Apetyt na Świętokrzyskie” – kultywowanie lokalnych tradycji i budowa produktów turystycznych w małych, wiejskich społecznościach
Lokalna Organizacja Turystyczna "Partnerstwo Ziemi Sandomierskiej"	Rozwój produktu turystycznego „Góry Pieprzowe dla aktywnych” poprzez akcję promocyjną i poprawę infrastruktury turystycznej

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Stowarzyszenie Razem dla Obrazowa	"Zaczarowane jabłko"
Stowarzyszenie Pamięci Zawiszy Czarnego Herbu Sulima z Garbowa	"Garbów w obiektywie"
Stowarzyszenie "Nasze Skotniki"	"Słodko -Kwaśne Jabłka Skotnickie cd. Ukryty smak Jabłka Skotnickiego"
Sandomierskie Stowarzyszenie Winiarzy	"Rozwój i promocja Sandomierskiego Szlaku Winiarskiego"
Kółko Rolnicze w Nawodzicach	"Klimontowski Wieniec Dożynkowy - tradycją kultywowaną w czasie Jarmarku na św. Jacka"
Lokalna Organizacja Turystyczna „Partnerstwo Ziemi Sandomierskiej”	„Góry Pieprzowe - produkt turystyczny dla aktywnych”

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Opis projektów realizowanych przez **organizacje pozarządowe**
z terenu powiatu: kieleckiego, opatowskiego, ostrowieckiego i sandomierskiego
zinwentaryzowanych w ramach projektu:
"Góry Świętokrzyskie odkryte i dostępne".

Powiat kielecki:

1. Gminne Towarzystwo Sportowe ul. Łagowska 25' 26-035 Raków

Tytuł projektu: „**Lokalnie z tradycją – Produkt lokalny przyszłością naszego regionu**”

Kwota dofinansowania: 39 379,00 zł

Działania projektu skierowane są do różnych grup docelowych - dzieci, młodzieży, dorosłych seniorów - lokalnych mieszkańców, turystów oraz przedsiębiorców - gospodarstwa agroturystyczne, lokalne stowarzyszenia, Koła Gospodyń Wiejskich. W ramach projektu zaplanowano:

- przeprowadzenie warsztatów artystycznych, edukacyjnych, kulinarnych, rękodzielniczych, które związane są z produktami lokalnymi.
- opracowanie różnorodnych publikacji,
- zorganizowanie wydarzenia promującego lokalne produktu - festyny, wystawy, konkursy itp.

Projekt ma za zadanie pobudzić aktywność środowisk lokalnych, zwiększyć świadomość mieszkańców w zakresie wykorzystania zasobów lokalnych dla rozwoju aktywności gospodarczej i społecznej.

2. Stowarzyszenie między Rajem a Piekłem

Tytuł projektu: „**Nowińskie ścieżki turystyczne**”

Kwota dofinansowania: 42 900,00 zł

Celem projektu jest przygotowanie i wprowadzenie na rynek nowego produktu turystycznego - ścieżki edukacyjno - turystycznej. Projekt ma przyczynić się do poszerzenia oferty turystycznej gminy o ścieżkę turystyczno – edukacyjną (dydaktyczną) pokazującą ciekawe miejsca regionu zarówno historyczne (tj. pomnik żołnierzy AK, grób żołnierzy wyklętych w Szewcach) jak i przyrodnicze (tj. flora i fauna Pasma Zgórskiego Gór Świętokrzyskich). W ramach projektu powstanie również strona internetowa, promująca atrakcje turystyczne gminy, zachęcając tym samym potencjalnych turystów do odwiedzania Gminy Sitkówka –Nowiny.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

3. Stowarzyszenie Wspólny Cel

Tytuł projektu: „**Poszerzenie oferty turystycznej regionu poprzez organizację nowych wydarzeń turystycznych i wydawanie dodatkowych materiałów promocyjnych.**”

Kwota dofinansowania: 34 500,00 zł.

W ramach projektu zorganizowany został piknik informacyjny, który miał na celu zachęcić lokalnych mieszkańców, a także turystów do wzięcia udziału w warsztatach z rękodzieła, które przeprowadził twórca ludowy, specjalista w tej dziedzinie. Dla uczestników warsztatów zorganizowany został wyjazd do Muzeum Wsi Kieleckiej w Tokarni. Posumowując warsztaty zorganizowano spotkanie, na których odtworzono filmik na kanale YouTube oraz profilu Facebook, na którym w ramach projektu zgromadzono wiedzę o lokalnych zasobach kulturalnych oraz przyrodniczych. Przedstawiono również uczestnikom spotkania folder, przedstawiający dokumentację fotograficzną z warsztatów w ramach projektu.

4. Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania – Wokół Łysej Góry”

Tytuł projektu: „**Świętokrzyski groch z kapustą.**”

Kwota dofinansowania projektu: 43 218,76 zł.

Projekt realizowany był w okresie VI – XII 2013 r. na terenie czterech gmin należących do LGD Gmina Bieliny w miejscowości Huta Szklana, Gmina Bodzentyn w miejscowości Wilków, Gminy Górnio w miejscowości Krajno – Parcele i Gminy Masłów w miejscowości Ciekoty.

W ramach projektu zorganizowano:

- 15 sierpnia w Osadzie Średniowiecznej w Hucie Szklanej - III Świętokrzyskie Święto Zalewajki. To już III edycja imprezy poświęconej świętokrzyskiej zupie – zalewajce, podczas której zorganizowany został konkurs na najlepszą zalewajkę dla Kół Gospodyń Wiejskich, gospodarstw agroturystycznych, podmiotów gastronomicznych z powiatu kieleckiego. W święcie tym wzięło udział 19 podmiotów, przygotowano zalewajkę na 21 sposobów.
- 8 września w miejscowości Wilków podczas festynu rodzinnego pn. „II Powitanie Jesieni nad zalewem w Wiklowie” - kiermasz potraw regionalnych,
- 22 września w Krajnie gm. Górnio - Dzień Pieroga w którym udział wzięło 15 podmiotów,
- Powiatowy Kiermasz Bożonarodzeniowy, w ramach którego został zorganizowany konkurs na potrawę wigilijną oraz konkurs na obrzęd bożonarodzeniowy.

5. Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania – Wokół Łysej Góry”

Tytuł projektu: „**Moc atrakcji wokół Łysej Góry – mobilna aplikacja**”

Kwota dofinansowania: 43 600,00 zł.

Projekt pn. „Moc atrakcji wokół Łysej Góry – mobilna aplikacja” realizowany był w okresie VIII 2014 r. – III.2015 r. W ramach projektu powstała aplikacja mobilna na urządzenia przenośne typu smartfony i tablety, działające na systemach operacyjnych: Android, iOS,

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

której celem jest promocja lokalnych atrakcji z terenu LGD Wokół Łysej Góry tj. gmin: Bieliny, Bodzentyn, Góro i Masłów oraz Gminy Nowa Słupia.

Przewodnik zawiera praktyczne informacje dla podróżujących po Górach Świętokrzyskich takie jak:

- co warto zobaczyć (zabytki, ciekawe miejsca, muzea, pomniki, punkty widokowe),
- wykaz gastronomi (bary, pizzerie, puby, restauracje itp.),
- wykaz noclegów (apartamenty, pokoje gościnne, schroniska młodzieżowe itp.),
- informacje praktyczne (informacja turystyczna, apteki, pomoc medyczna, bankomaty, urzędy i instytucje, urząd pocztowy, stacje paliw inne),
- wykaz galerii, ośrodków kultury itp.,
- wykaz obiektów sportowych i rekreacyjnych, wypożyczalni sprzętu sportowego itp.,
- wykaz tras rowerowych, pieszych,
- rozkład jazdy busów i autobusów,
- kalendarz wydarzeń.

Aplikacja jest dostępna do pobrania w Internetowym sklepie Google Play. W ramach projektu wydrukowano także folder promujący atrakcje, wydarzenia, kulturę i tradycje gmin: Bieliny, Bodzentyn, Góro, Masłów i Nowa Słupia.

Poniżej zamieszczony został ww folder, na którym pokazana jest aplikacja mobilna powstała w ramach projektu.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

6. Stowarzyszenie Działam dla Gminy Bieliny

Tytuł projektu: "Na bielińską nutę"

kwota dofinansowania: 50 000,00 zł.

Czas trwania projektu to 12 miesięcy począwszy od lipca 2015r. Celem głównym niniejszego projektu jest: Zachowanie i wykorzystanie zasobów lokalnych Gór świętokrzyskich, ze szczególnym uwzględnieniem kultury i tradycji Gminy Bieliny. Grupą docelową to 50 osób z terenu Gminy Bieliny działające w obszarze kultury.

Oni też objęci będą warsztatami doskonalącymi w zakresie muzyki i śpiewu ludowego.

Jednak grupa odbiorców zwiększy się poprzez promowanie działań wyżej wymienionej grupy wśród mieszkańców województwa świętokrzyskiego podczas imprez i przeglądów. Zamierzeniem projektu jest oddziaływanie na grupę docelową tak, aby mogli oni w swojej twórczości artystycznej popularyzować i wykorzystywać gwarę, a także proste formy wspólnego muzykowania, śpiewu, opowiadania legend i innych wspólnych zajęć.

Kunszt wokalny – muzyczny bielińskich wykonawców będzie można podziwiać podczas: corocznych Dożynek, Dnia Kultury i Tradycji (listopad 2015) oraz Dnia Truskawki Świętokrzyskiej (czerwiec 2016). Rezultatami działań warsztatowych będzie zwiększenie umiejętności wokalnych, a także oratorskich wśród mieszkańców Gminy Bieliny.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Realizatorzy planują również, korzystając z niepowtarzalności swojej gwary regionalnej, przetłumaczyć legendy świętokrzyskie i zamieścić je w formie słuchowisk oraz ebook-ów na stronach internetowych.

7. Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Wsi Grabowiec.

Tytuł projektu: „Walory regionu Gór Świętokrzyskich od kuchni”

Kwota dotacji: 49 950,00 zł,

W ramach projektu w 2014 r. odbyły się szkolenia z zakresu wykorzystania zasobów lokalnych prowadzące do poszerzenia oferty turystycznej regionu, w tym do rozwoju produktów turystycznych. W ramach szkoleń realizowane były warsztaty kulinarne, gdzie uczestnicy mogli nauczyć się wielu nowych przepisów, sposobów przyrządzania potraw. Zorganizowany został wyjazd studyjny w okolice Sandomierza, gdzie uczestnicy mogli zobaczyć jak wykorzystać produkt lokalny, mogli zapoznać się z praktycznymi aspektami wytwarzania produktów lokalnych, jak produkt lokalny może wpłynąć na rozwój przedsiębiorczości i aktywnych postaw społecznych. Projekt podsumowany został podczas imprezy promującej produkt lokalny, która również służyła integracji społeczności lokalnej.

8. Lokalna Grupa Działania „Białe Ługi”

Tytuł projektu: „Zasmakuj Krainę Kultur”

Wartość dofinansowania: 49 950,00 zł.

Projekt „Zasmakuj Krainę Kultur” zakładał rozwój lokalny przy wykorzystaniu dziedzictwa kulturowego głównie kulinarnego. Bazę projektu stanowiła „Kraina Kultur: - element turystycznego Szlaku Przygody, siedmiu pętli tematycznych liczących blisko 1000 km pozytywnie opiniowanego przez Regionalną Organizację Turystyczną Województwa Świętokrzyskiego oraz nagrodzone przez Polską Organizację Turystyczną tytułem Najlepszy Produkt Turystyczny roku 2013.

W ramach niniejszego projektu zaplanowano wzbogacenie oferty szlaku i jednocześnie województwa Świętokrzyskiego o walory naturalne, kulturowe, przyrodnicze itp. Założeniem projektu było zorganizowanie tematycznych konkursów kulinarnych –

skupionych wokół tradycyjnych bądź zarejestrowanych produktów lokalnych.

Zaplanowano także utworzenie dodatkowych atrakcji w postaci trzech Questów wykorzystujących lokalne zasoby. Tworzenie Questów to proces silnie aktywizujący społeczność lokalną, branżę turystyczną, regionalnych twórców, animatorów lokalnych. Realizatorzy projektu mają nadzieję, że wypracowane w ramach niniejszego projektu questy oraz książka kucharska, przyczynią się do:

- promocji i atrakcji i turystycznych znajdujących się na obszarze Krainy Kultur;

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

- podniesienia jakości usług świadczonych na ww. terenie przez podmioty działające w branży turystyczno – gastronomicznej;
- zachęcenia turysty odwiedzającego region objęty przez projekt do wydłużenia pobytu o charakterze rekreacyjno - turystycznym oraz skorzystania z oferty programu lojalnościowego;
- promocji lokalnych produktów i podmiotów (gospodarstw, restauracji, stowarzyszeń), które je wytwarzają.

W ramach realizacji projektu wydana została książka kucharska, zawierająca przepisy potraw, w tym przygotowanych na ww. konkursach kulinarnych.

9. Lokalna Grupa Działania „Białe Ługi”

Tytuł projektu: „Świętokrzyskie Zagrody Edukacyjne”

Wartość dofinansowania: 48 969,40 zł.

Świętokrzyskie Zagrody Edukacyjnej jest wzbogaceniem oferty turystycznej poprzez działania zmierzające do uruchomienia 5 zagród edukacyjnych. Zadania przewidziane w projekcie to wyjazd studyjny do dwóch wzorcowych zagród edukacyjnych w Polsce (3 –dniowe szkolenie nt. zakładania zagród edukacyjnych), utworzenie i oznakowanie 5 zagród edukacyjnych, oraz wydanie ulotki nt. nowopowstałych zagród.

10. Stowarzyszenie „Lejdis”

Tytuł projektu: „Ocalić od zapomnienia – sztuki ludowe”

Wartość dofinansowania: 19 989,00 zł.

W ramach projektu zaplanowano:

- Warsztaty „wyroby z drewna”.
Warsztaty poświęcone wytwarzaniu przedmiotów z drewna (zabawki, figurki). Przeprowadzone przez regionalistę, twórcę ludowego, który specjalizuje się w tej dziedzinie. Podczas warsztatów odbyła się prelekcja na temat dobrych praktyk w kultywowaniu i promowaniu rękodzielnictwa.
- Warsztaty „bałtowskie”

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

W ramach zadania przewidziano - zajęcia z bibułkarstwa, szydełkowania oraz wytwarzania biżuterii.

- Wydanie foldera
Opracowanie i wydanie foldera, w którym zaprezentowane będą rękodzieła ludowe (ozdoby, przedmioty) powstałe podczas warsztatów.
- Promocja na Kiermaszu Świątecznym
Zadanie polegające na promocji zdobytej wiedzy i umiejętności podczas warsztatów i zaprezentowanie ręcznie wykonanych przedmiotów na stoisku podczas kiermaszu.

11. Stowarzyszenie „Lejdis”

Tytuł projektu: „Zasmakuj krainę kultur II”

Wartość dofinansowania: 43 929,00 zł.

Założeniem projektu jest zorganizowanie czterech konkursów kulinarnych tematycznych – skupionych wokół tradycyjnych bądź zarejestrowanych produktów lokalnych. Na obszarze „Krainy Kultur” występują zarejestrowane produkty tradycyjne wpisane na listę Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (dzionie rakowskie, rakowski ziemniak pieczony, chmielnicka gęś pieczona) oraz podmioty należące do Świętokrzyskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarne (Bar „Pod Gąską” W Rakowie, Gminna Mleczarnia W Pierzchnicy Sp. Z O.O. w Pierzchniance, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Chmielniku). W ramach projektu przeprowadzone zostaną również konkursy związane min.z wyrobami mleczarskimi, masarskimi bazujące na wieloletniej tradycji.

12. Lokalna Organizacja Turystyczna „Partnerstwo Ziemi Świętego Krzyża”

Tytuł projektu: **Żelazne korzenie regionu świętokrzyskiego – cykl warsztatów archeologicznych na terenie Centrum Kulturowo – Archeologicznego w Nowej Słupi.**

Wartość dofinansowania: 48 000,00 zł.

Starożytne tradycje regionu świętokrzyskiego – to cykl pięciu trzydniowych warsztatów archeologicznych, które były realizowane we wrześniu i październiku 2013 roku przez Lokalną Organizację Turystyczną „Partnerstwo Ziemi Świętego Krzyża.

W warsztatach wzięło udział 14 prezeneterów odtwarzających realia kultury przeworskiej i elementów kulturowych starożytnego Rzymu.

Warsztaty odbywały się w miejscu odpowiednio przygotowanym do takiej formy turystyki edukacyjnej. Organizacja zadania pozwoliła na maksymalne zaangażowanie młodego odbiorcy w proces poznawczy. Ponieważ to grupy szkolne były głównym beneficjentem zadania.

Wszystkie stanowiska zaaranżowane były w ten sposób, aby umożliwić zwiedzającym uczestnictwo w pokazie, tj. próby samodzielnego wykonywania prezentowanych czynności. W ramach warsztatów uczestnicy mogli m.in. wypróbować swoje siły obsługując miech dymarski, krusząc rudę drewnianym młotkiem lub wykonując lessowe cegły do budowy pieców. Na stanowisku rzymskim można było wcielić się w legionistę czy też poznać zasady gier i zabaw antycznych.

Uczestnictwo w warsztatach na terenie Centrum Kulturowo – Archeologicznym w Nowej Słupi dało możliwości w rozwoju samodzielności, kreatywności i rozbudzeniu nowych zainteresowania wzbudzając wiarę we własne możliwości.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

13. Świętokrzyska Federacja Agroturystyki Wiejskiej „Ziemia Świętokrzyska”

Tytuł projektu: „Agroturystyka świętokrzyska z tradycją do przyszłości”

Wartość dofinansowania: 29 100,00 zł.

Projekt ma za zadanie zidentyfikowanie i opracowanie nowych produktów turystycznych w gospodarstwach agroturystycznych na obszarze Gór Świętokrzyskich.

Realizacja projektu: sierpień 2015 r. – luty 2016 r.

Celem projektu jest utworzenie i zidentyfikowanie produktów, które nie istnieją w świadomości turystów odwiedzających nasz teren. Jakże to będą produkty będzie zależało od efektów pracy warsztatowej analizującej zasoby gospodarstw agroturystycznych uczestniczących w warsztatach. Uczestnicy będą w większości z powiatu kieleckiego, gdzie agroturystyka jest skoncentrowana ale oferty poszczególnych gospodarstw mało różnią się od siebie i nie mają produktu markowego. „Ekspert”, przeprowadzi analizę zasobów i w oparciu o nią pomoże uczestnikom utworzyć produkty, które ożywią gospodarstwa i spowodują ich lepszą współpracę oraz spowodują zatrzymanie turystów na dłużej w Górach Świętokrzyskich – poza sezonem wakacyjnym i feriami. Drugim działaniem będzie 2-dniowy wyjazd studyjny na Podlasie do „Krainy rumianku”, jako przykład nowego interesującego produktu turystycznego, który działa i „żyje”, rozwija się. Powstanie również angielska wersja strony internetowej: www.agroturystyka-swietokrzyskie.pl

14. Świętokrzyska Federacja Agroturystyki Wiejskiej „Ziemia Świętokrzyska”

Tytuł projektu: „Edukacja właścicieli świętokrzyskich gospodarstw agroturystycznych szansą na lepszą i bogatszą ofertę z regionu Gór Świętokrzyskich”

Wartość dofinansowania: 45 765 20 zł.

Projekt miał charakter szkoleniowo-warsztatowy i dotyczył właścicieli gospodarstw agroturystycznych i obiektów turystyki wiejskiej z terenu Gór Świętokrzyskich. W ramach projektu zrealizowano szkolenia i warsztaty dla trzech grup szkoleniowych z terenu powiatów kieleckiego, sandomierskiego, opatowskiego. Były to szkolenia z zakresu obowiązujących przepisów prawnych i sanitarnych w agroturystyce i turystyce wiejskiej oraz możliwości sprzedaży produktów, szczególnie żywnościowych w świetle obowiązujących przepisów prawnych. Na warsztatach przeprowadzono analizę istniejących produktów w otoczeniu najbliższym gospodarstw i w nich samych. Odbył się także wyjazd studyjny do miejsc sprzedaży produktów przetworzonych w gospodarstwach i wzorcowych gospodarstw agroturystycznych, w których także odbywa się sprzedaż. Na zakończenie wykonano nową stronę internetową dla Federacji, która ma jednocześnie charakter promocyjny zarówno dla gospodarstw, produktów tradycyjnych w nich wykorzystywanych i produkowanych jak i dla zrealizowanego projektu. Wykonano także ulotkę promującą projekt i jednocześnie spełniającą funkcję promocyjną dla świętokrzyskiej agroturystyki.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

15. Lokalna Organizacja Turystyczna „Partnerstwo Ziemi Świętego Krzyża”

Tytuł projektu: **Dziedzictwo starożytnych hutników jako istotny element historii Gór Świętokrzyskich.**

Wartość dofinansowania: 49 000,00 zł.

Projekt zakładał przygotowanie i organizację cyklu 8 spotkań z najstarszą historią regionu świętokrzyskiego na terenie Centrum Kulturowo – Archeologicznego w Nowej Słupi. Każda edycja posiadała odmienny charakter, prezentując zarówno życie i kulturę starożytnego Rzymu jak i kulturę pradawnych hutników (przeworską). Prezentacje te dotyczyły szerokiego kontekstu kulturowego, a elementem spajającym je były prezentacje – starożytnego hutnictwa świętokrzyskiego.

Cykl letnich spotkań ze starożytnością kontynuowany był przez wszystkie weekendy okresu wakacyjnego w 2014 r., w oparciu o szczegółowo przygotowany scenariusz. Projekt skierowany był do społeczności lokalnej i do wszystkich turystów odwiedzających w sezonie letnim Góry Świętokrzyskie a zwłaszcza Gminę Nowa Słupia. Goście ci mogli odbyć wędrowkę w czasie, do okresu, kiedy miejscowość była centrum największego okręgu hutniczego i wymiany handlowej tej części Europy.

16. Świętokrzyska Fundacja Inicjatyw Społecznych

Tytuł projektu: **”Powrót do źródeł – wprowadzenie nowych usług do gospodarstw agroturystycznych w oparciu o tradycyjne zasoby lokalne”.**

Wartość dofinansowania: 44 850,00 zł.

Okres realizacji projektu: lipiec 2015 - czerwiec 2016 r.

Cel główny projektu to wzrost konkurencyjności gospodarstw agroturystycznych z powiatów: kieleckiego, opatowskiego, ostrowieckiego oraz sandomierskiego poprzez wprowadzenie nowych usług lub produktów turystycznych w oparciu o tradycyjne zasoby lokalne gór świętokrzyskich.

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych tj.:

Podniesienie świadomości właścicieli gospodarstw agroturystycznych na temat wykorzystania lnu i konopi do tworzenia nowego produktu turystycznego. Nowym produktem turystycznym będzie LNIANE WELLNESS & SPA. Stworzenie nowych usług, z wykorzystaniem siemienia lnianego np. jako, żelu i oleju do włosów i ciała oraz wiele innych zastosowań w kosmologii.

Zwiększenie wiedzy właścicieli gospodarstw agroturystycznych na temat powrotu do tradycyjnej ekologicznej formy hodowli kur zielononózek, których jajka nie zawierają cholesterolu i mogą być wykorzystane jako żywność funkcjonalna. Żywność ekologiczna jest ceniona przez turystów a hodowla tego gatunku kur na wolnym wybiegu gwarantuje najwyższą jakość jajek i mięsa.

Podniesienie, jakości świadczonych usług turystycznych poprzez wykorzystanie nowoczesnego marketingu w branży turystycznej.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

17. Fundacja Rozwoju Regionu Pierzchnica

Tytuł projektu: „Pierzchnica – nasza mała ojczyzna”.

Wartość dofinansowania: 48 564,00 zł.

Głównym celem projektu było promowanie i budowanie pozytywnego wizerunku gminy Pierzchnica jako miejsca atrakcyjnego dla turystów i mieszkańców.

18. Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Daleszyckiej

Tytuł projektu: „Poznajemy smaki i tradycje Ziemi Daleszyckiej”

W ramach projektu zorganizowany został festyn, który poprzedziły liczne warsztaty kulinarne: „Kapusta z grochem”, „Byki po daleszycku” i rękodzieła: „kwiaty z bibuły”, „pajaki ozdobne”, zajęcia z decoupage, organizowane w miejscowościach: Widełki, Słopiec, Daleszyce, Cisów i Trzemosna.

W dniu Jarmarku na stoiskach zgromadzona publiczność mogła smakować swojskiego ekologicznegojadła, między innymi: gęsi nadziewanej farszem grzybów z kapustą, byków po Daleszycku, kapusty z grochem. Były zorganizowane stoiska rękodzieła: bibułkarstwo, decoupage, haft, tkactwo, garncarstwo. Przy stoiskach przygrywała Kapel Świątokrzyska, a o dawnych tradycjach i ginących zawodach opowiadał etnograf – Lech Sulimierski. Na scenie można było podziwiać występy zespołów ludowych, orkiestry dętej, zespołu kryształki.

19. Świątokrzyskie Towarzystwo Agroturystyki „Łysogóry”

Tytuł projektu: „Wieczór Pielgrzyma”

Wartość dofinansowania: 46 065,00 zł.

Projekt zakładał powstanie oferty turystycznej w postaci widowiska taneczno teatralnego połączonego z degustacją regionalnych potraw. Składał się z cyklu warsztatów i spotkań celem opracowania i przygotowania spektaklu taneczno teatralnego opowiadającego o legendach, obrzędach i wierzeniach panujących na ziemiach świętokrzyskich. W ramach projektu został opracowany scenariusz do widowiska, ułożona choreografia, uszyte stroje na warsztatach włókienniczych i wykonano niezbędne rekwizyty do spektaklu. W wyniku prac powstał godzinny spektakl taneczno teatralny, który wystawiany jest do dziś.

20. Świątokrzyskie Towarzystwo Agroturystyki „Łysogóry”

Tytuł projektu: **Gospodarstwa tematyczne - szansą na rozwój**

Kwota dofinansowana: 47 545,00 zł.

Celem projektu jest powstanie gospodarstwa tematyczne na bazie zanikających legend, obrzędów krążących wokół Łysogór na podstawie, których powstał spektakl "Wieczór Pielgrzyma". Gospodarstwa zostaną spakietowane, tworząc ciekawy produkt turystyczny. Projekt składa się z cyklu warsztatów szkoleniowych przygotowujących gospodarstwa do założenia gospodarstw tematycznych opartych na legendach i obrzędach, oraz warsztatów plastycznych i tanecznych skierowanych do młodzieży.

Drugim ważnym elementem na który składał się wniosek to działania wydawnicze czyli:

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

publikacja materiałów promocyjnych w tym ulotek o Towarzystwie, z ofertą gospodarstw tematycznych oraz wydanie książki z legendami spisany przez ks. W. Ślusarczyka i obrzędami oraz promocyjne wyjazd na targi turystyczne do Poznania.

21. Lokalna Organizacja Turystyczna „Partnerstwo Ziemi Świętego Krzyża”

Tytuł projektu: „Kampania promocyjna Gór Świętokrzyskich z wykorzystaniem potencjału dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego regionu”

Kwota dofinansowania: 49 800,00 zł.

Projekt dotyczy przygotowania kampanii promującej Góry Świętokrzyskie, poprzez utworzenie oferty edukacyjnej – nowego produktu turystycznego - skierowanej do szkół, wraz z jego częściową realizacją w formie warsztatów edukacyjnych, przygotowanie materiałów promocyjnych w formie folderu, emisję telewizyjnych spotów promujących Góry Świętokrzyskie oraz przygotowanie konferencji dla przedstawicieli biur podróży i branży turystycznej pn. „Promujemy nasze dziedzictwo” z wizytą studyjną najważniejszych atrakcji regionu.

Wyszczególnienie działań zrealizowanych w ramach projektu „Kampania promocyjna Gór Świętokrzyskich z wykorzystaniem potencjału dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego regionu”:

- przygotowanie i wydruk ulotki promującej warsztaty edukacyjne (ofertę turystyczną),
- przygotowanie karty zgłoszeń i zaproszenia do udziału w warsztatach historyczno – przyrodniczych - wysyłka listowna wraz z ulotką do 800 szkół i 200 biur podróży,
- emisja 30 – sto sekundowych spotów telewizyjnych przygotowanych przez LOT Partnerstwo Ziemi Świętego Krzyża, w TVP Warszawa, Katowice, Łódź, Kraków, Kielce) – pięciu oddziałach w ilości 66 emisji,
- wydruk 40 stronicowego folderu promującego Góry Świętokrzyskie – kompleksowe ujęcie atrakcji i bazy turystycznej,
- realizacja 5 - dniowych (12-16 października) warsztatów historyczno – przyrodniczych, skierowanych do szkół. Na warsztaty składały się zajęcia edukacyjne o charakterze historycznym na Centrum Kulturowo – Archeologicznym w Nowej Słupi, ścieżka historyczno – przyrodnicza (Droga Królewska) z Nowej Słupi na Święty Krzyż wraz kompleksem zabudowań kościelno – klasztornych oraz warsztaty średniowiecznych rzemiosł w Osadzie Średniowiecznej w Hucie Szklanej,

- organizacja ogólnopolskiej konferencji turystycznej wraz z wizytą studyjną pn; „Góry Świętokrzyskie – miejsce o wyjątkowych wartościach edukacyjno – poznawczych”.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

22. Stowarzyszenie Ziemi Świętokrzyskiej „WARKOCZ”

Tytuł projektu: „Tradycyjna Zagroda”

Kwota dofinansowania: 50 000,00 zł.

W ramach realizacji projektu członkowie Stowarzyszenia rozpoczęli hodowlę owiec rasy olkuskiej oraz drobiu – indyków i gęsi. Ponadto odbyły się szkolenia i konferencje oraz wizyta studyjna do gospodarstwa rolnego prowadzącego hodowlę owiec. Wydane zostały foldery i kalendarz promujące działania. Dziesięć gospodarstw zostało oznaczonych specjalnymi tabliczkami informacyjnymi. Na zakończenie realizacji projektu odbył się festyn, podczas którego mieszkańcy gminy i turyści degustowali potrawy z jagnięciny i drobi wyhodowanego w gospodarstwach prowadzonych przez Stowarzyszenie.

23. Stowarzyszenie Ziemi Świętokrzyskiej „WARKOCZ”

Tytuł projektu: „Tradycyjna Zagroda II”

Kwota dofinansowania: 50 000,00 zł.

Dotacja została przeznaczona na zakup kolejnych zwierząt do gospodarstw agroturystycznych, szkolenie w zakresie tkactwa i przędzenia wełny oraz wykorzystania runa owczego, na uszycie strojów ludowych – zgodnych z wytycznymi kustosza Muzeum Wsi Kieleckiej. Wydany zostanie kalendarz na 2016 r. promujący realizację projektu i działania Stowarzyszenia. Na zakończenie realizacji projektu zorganizowany zostanie festyn „Stroje, Smaki i Rękodzieło Krajna, na którym zaprezentowane zostaną uszyte stroje regionalne, będzie możliwość degustacji przez mieszkańców i turystów mięsa z wychodowanych w Krajnie zwierząt. Osoby, które otrzymają zwierzęta do hodowli będą zobowiązane jedno z nich przeznaczyć do degustacji podczas festynu (indyka lub gęś). Wydany zostanie folder dotyczący naturalnych metod prowadzenia hodowli oraz przepisów do przygotowania potraw z jagnięciny, gęsi i indyka. Będzie on również promował rękodzieło, wyroby z owczej wełny (kołdry, pościel). Zaproszony zostanie ludowy zespół muzyczny/kapela, grająca muzykę regionalną.

24. Stowarzyszenie na Rzecz Odnowy Wsi Odowica

Tytuł projektu: **Praktykowanie polskiej Turystyki Źródeł**

Kwota dofinansowania: 50 000,00 zł.

Od września 2014 do sierpnia 2015 odbywały się Warsztaty Wrażliwości. W wyniku warsztatów powstały trzy spektakle: "Śpiewogra Bożonarodzeniowa", obrzędowe "Chodzenie z Kożą" oraz spektakl "Zaklinanie Żab". Ponadto zorganizowany został szereg warsztatów rzemieślniczych: ciesielskich, gonciarskich, plecionkarskich, w ramach, których odnowiona została stara architektura drewniana. Powstała zadaszona przestrzeń do segregacji odpadów zostały wymienione rozpadające się wrota stodoły oraz została wybudowana drewnutnia-atelier naszego wiejskiego teatru przy stodole pełniąca funkcję zaplecza. Wyremontowaliśmy również to co było najpilniejsze w celu ratowania architektury drewnianej (leśniczówka, stodoła i obórka) które służą jako siedziba naszego stowarzyszenia i są własnością Świętokrzyskiego Parku Narodowego. Powstała również

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

bogata dokumentacja fotograficzna oraz dwa niezależne filmy o wydarzeniach: "Wigilia Wigilii na leśniczówce" oraz "Zaklinanie Żab.

25. Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Świętokrzyskiej

Tytuł projektu: „**Góry Świętokrzyskie odkryte i dostępne**”

Kwota dotacji: 50 000,00 zł.

Dzięki dotacji sfinansowane zostały koszty kursowania busa bezpłatnie przewożącego turystów wokół atrakcji Świętego Krzyża. W ramach projektu zinwentaryzowane zostały projekty wykorzystujące lokalne zasoby zrealizowane w ramach programu GŚNP. Z beneficjentami zostały przeprowadzone wywiady, przygotowane zdjęcia, na podstawie inwentaryzacji została opracowana strona internetowa oraz przeprowadzona promocja ww. projektów za pomocą Facebook.

26. Stowarzyszenie Przyjaciół Św. Katarzyny i Doliny Wilkowskiej "Łysica - Sabat"

Tytuł projektu: "**Bodzentyn jakiego nie znacie**"

Kwota dofinansowania: 49 450,00 zł.

Celem projektu jest zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości w zakresie dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego oraz historycznego stanowiących atrakcje turystyczne gminy Bodzentyn, wśród 3000 osób uczęszczających szlak na Łysicę poprzez przekazanie informacji o stronie internetowej za pomocą emiterów bluetooth do końca stycznia 2016 roku.

Główne działania projektu to:

- opracowanie bazy zasobów lokalnych zawierającej m. in.: zdjęcia fotograficzne, współrzędne geograficzne oraz opisy zasobów występujących na terenie Gminy Bodzentyn,
- wykonanie responsywnej strony internetowej Nieznany Bodzentyn. Strona będzie mieć formę portalu mapowego i będzie dostarczać odwiedzającemu gotowy produkt w formie szlaku prowadzącego po atrakcjach turystycznych gminy.
- ustawienie infokiosku z emiterem bluetooth i dostępem do strony Nieznany Bodzentyn.

27. Lokalna Grupa Działania Perły Czarnej Nidy

Tytuł projektu: „**Działania obywatelskie promujące szlak kajakowy na rzekach Czarna Nida i Bobrza**”.

Kwota dofinansowania: 44 650,00 zł.

W ramach realizacji projektu:

- zorganizowano szkolenia dla 30 osób prowadzących gospodarstwa agroturystyczne bądź działalność gospodarczą związaną z turystyką z terenu województwa świętokrzyskiego;
- opracowano i wydano Przewodnik kajakarza po rzece Czarna Nida i Bobrza wraz z 4-a mapami,
- zorganizowano szkolenie z zakresu nauki pływania kajakiem dla 104 osób,
- dodatkowo oznakowano szlak kajakowy - opracowano i wstawiono na trasie szlaku dodatkowe 23 znaki, z których 16 to znaki informacyjne a 7 to znaki ostrzegawcze.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

28. Stowarzyszenie Twórczych Kobiet „Talent i Pasja”

Tytuł projektu: „Na własnych talentach i pasji da się zarabiać!”

Kwota dofinansowania: 48 359,52 zł.

Główne działania projektowe:

- zorganizowanie warsztatów witrażu dla 20 osób,
- zorganizowanie warsztatów kosmetyki naturalnej dla 20 osób,
- zorganizowanie wystawy artystycznej połączonej z interaktywnymi pokazami rękodzieła,
- promocja (stworzenie strony internetowej, spoty promocyjne, wydruk ulotek...).

29. Niezależne Stowarzyszenie Przewodników i Pasjonatów Gór Świętokrzyskich

Tytuł projektu: „Świętokrzyski FREE TOUR – darmowe zwiedzanie z przewodnikiem”

Kwota dofinansowania: 25 596,50 zł.

Celem projektu jest promocja walorów woj. Świętokrzyskiego na przykładzie Św. Krzyża. Ułatwienie turystom zwiedzanie Gór Świętokrzyskich dzięki obsłudze terenowych informatorów i przewodników świętokrzyskich. Zwiedzanie darmowe z przewodnikiem świętokrzyskim. Prowadzenie działań marketingowych i promocyjnych. Szkolenie osób z branży okołoturystycznej nt walorów turystycznych regionu i produktu jakim jest Świętokrzyski Free Tour.

30. Stowarzyszenie Razem dla Wszystkich

Tytuł projektu: „Śladami Tetrapoda przez gminę Zagnańsk”

Kwota dofinansowania: 43 231,32 zł.

Projekt realizowany od lipca do października 2015 roku przez Stowarzyszenie Razem dla Wszystkich.

Celem projektu było podniesienie potencjału rozwojowego gminy, promocja jej walorów turystycznych i przyrodniczych, podniesienie kwalifikacji mieszkańców oraz poznanie przez nich lokalnej twórczości rzeźbiarskiej i tradycji kulinarnej. Grupą docelową byli zarówno mieszkańcy gminy Zagnańsk, jak i osoby odwiedzające imprezy kulturalne i turystyczne na terenie województwa świętokrzyskiego. Udział w projekcie obejmował zarówno osoby bezrobotne, jak i pracujące oraz uczące się, co pozwoliło na dotarcie z działaniami projektowymi do różnych grup społecznych, a co za tym idzie poznanie zasobów lokalnych w różnych środowiskach. Projekt miał na celu promocję walorów turystycznych i przyrodniczych gminy Zagnańsk poprzez udział w imprezach kulturalnych i turystycznych, warsztaty dla mieszkańców gminy z zakresu obsługi ruchu turystycznego połączone z wizytą studyjną oraz warsztaty z lokalnej twórczości rzeźbiarskiej oraz tradycji kulinarnej. Partnerem realizowanego projektu była gmina Zagnańsk.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Projekt obejmował:

Promocję walorów turystycznych gminy Zagnańsk:

Działania obejmowały uczestnictwo stowarzyszenia w imprezach kulturalnych i turystycznych na terenie województwa świętokrzyskiego w celu promocji walorów turystycznych gminy Zagnańsk. Działanie realizowane były wspólnie z gminą Zagnańsk. Do zadań gminy należało wydanie folderów promujących atrakcje turystyczne na terenie gminy oraz naklejek odzwierciedlających wizerunek łapy Tetrapoda, jak również zakup maskotki reklamowej Tetrapod.

W ramach realizacji zadań Stowarzyszenie Razem dla Wszystkich zakupiło prasę do wybijania medali oraz stoisko wystawiennicze. W czasie imprez prezentowane były rzeźby i potrawy wykonane przez lokalnego twórcę oraz Koło Gospodyń Wiejskich. Podczas imprez kulturalnych zostały również zaprezentowane prace uczestników warsztatów rzeźbiarskich oraz umiejętności uczestników warsztatów kulinarnych.

Harmonogram odbytych imprez:

- Festyn rodzinny Zachełmie (6 wrzesień 2015 rok)
- Festyn Gminy Obrazów „Europejskie Święto Jabłka” (12 wrzesień 2015 rok)
- Tokarnia „Święto Chleba” (13 wrzesień 2015 rok)
- Festyn Miedziana Góra „Zakooczenie wakacji” (20 wrzesień 2015 rok)
- Urodziny „Dębu Bartka” (26 wrzesień 2015 rok)

Warsztaty - Kuchnia regionalna

W ramach warsztatów odbyło się 16 godzin zajęciowych w tym 4 godziny zajęć teoretycznych oraz 12 godzin zajęć praktycznych dla grupy 15 osób. Podczas zajęć teoretycznych zostały przedstawione lokalne produkty żywnościowe oraz potrawy. Podczas części

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

praktycznej uczestnicy przygotowali 3 wybrane potrawy lokalne. Warsztaty prowadzone były przez przedstawicielki Koła Gospodyń Wiejskich działającego na terenie gminy Zagnańsk, które kultywują tradycje kuchni regionalnej. W ramach działania zakupione zostały produkty spożywcze do przygotowania potraw oraz odzież gastronomiczna. Odbyły się 4 spotkania po 4 godziny.

Warsztaty - Tradycyjne rzeźbiarstwo

W ramach warsztatów odbyło się 20 godzin zajęciowych dla grupy 10 osób. Warsztaty obejmowały przedstawienie lokalnych tradycji rzeźbiarskich, instruktaż zasad pracy dłutem i zachowanie bezpieczeństwa, wykonanie rysunku, przeniesienie rysunku na drewno, rzeźbienie dłutem wybranej formy (rzeźba lub płaskorzeźba), czyszczenie wybranej obróbki, obróbka wykonanej formy, nadanie wyrzeźbionej formie „światła” Warsztaty były prowadzone przez twórcę ludowego mieszkającego na terenie gminy Zagnańsk. Artystę-rzeźbiarza uczestnika licznych wystaw, odznaczonego za działalność na rzecz województwa świętokrzyskiego, członka Stowarzyszenia Artystów Plastyków Świętokrzyskich oraz Klubu Artystów Plastyków Amatorów. Wykonane przez uczestników warsztatów prace będą prezentowane na imprezach kulturalnych i turystycznych. W ramach działania zakupione zostały materiały rzeźbiarskie, narzędzia oraz materiały pomocnicze.

Warsztaty z zakresu obsługi ruchu turystycznego

W ramach działania odbyły się warsztaty z zakresu obsługi ruchu turystycznego dla grupy 20 osób. Zajęcia obejmowały część teoretyczną oraz praktyczną. Zostało przeprowadzonych 60 godzin zajęciowych (1 godz. zajęciowa = 45 min) oraz 20 godzin zajęć terenowych. Tematyka zajęć obejmowała zagadnienia z zakresu podstawowej wiedzy dotyczącej turystyki, pojęcia produktu turystycznego, walorów turystycznych i krajoznawczych, usług turystycznych i ich rodzajów, regionów turystycznych w Polsce, turystyki wiejskiej, uregulowań prawnych dotyczących usług turystycznych, promocji usług turystycznych oraz informacji turystycznej. Uczestnicy zapoznali się z atrakcjami turystycznymi występującymi na terenie gminy Zagnańsk poprzez zajęcia terenowe. Nabyta podczas warsztatów wiedza pozwoliła im na tworzenie oferty turystycznej, zarządzanie atrakcjami turystycznymi oraz promowanie produktu turystycznego.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Zajęcia odbywały się w ramach 10 spotkań po 6 godzin każde. Odbyło się również 5 spotkań terenowych po 4 godziny każde. Warsztaty prowadzone były przez doświadczonych osoby, specjalistów w zakresie turystyki a zajęcia terenowe przez przewodnika turystycznego. W ramach warsztatów zorganizowany został wyjazd studyjny do ośrodka turystycznego Bałtów. Podczas wyjazdu zostało zorganizowane spotkanie z przedstawicielami stowarzyszenia działającego na terenie gminy Bałtów. Odbyło się również zwiedzanie ośrodka turystycznego. Uczestnicy wyjazdu mogli zaobserwować rozwój turystyki na dobrym przykładzie. W ramach działania zakupione zostały materiały szkoleniowe, przewodniki turystyczne oraz kompas dla uczestników, a także flipchart.

Zajęcia w terenie obejmowały wycieczki do:

- Kołomąc – Umer- zalew (14.08.2015r.),
- Skate Park Zagnańsk - Ruiny Huty „Józef” w Samsonowie (29.08.2015r.),
- Wąwóz przy Baraniej Górze - Źródło u podnóża Góry Grodowej (11.10.2015r.),
- Parking przy kościele Zachełmie - Dąb Bartek (17.10.2015r.).

Po zakończeniu zajęć z zakresu ruchu turystycznego została zorganizowana konferencja podsumowująca działania projektowe pod hasłem „Śladami Tetrapoda przez Gminę Zagnańsk”. Zostali zaproszeni wszyscy uczestnicy projektu oraz przedstawiciele lokalnej władzy, Pani Poseł oraz lokalni działacze i radni gminy Zagnańsk. Spotkanie to podsumowało całokształt działań oraz otworzyło panel dyskusyjny dotyczący zarówno obecnych działań promocyjnych realizowanych przez gminę jak i przyszłych. Uczestnicy projektu przedstawili swoją koncepcję promocji gminy wypracowaną na zajęciach z ruchu turystycznego. Na koniec dla uczestników projektu rozdane zostały certyfikaty wraz z drobnymi upominkami. Po części oficjalnej wszyscy goście zaproszeni zostali na poczęstunek.

Po zakończeniu projektu promocja będzie nadal realizowana przez stowarzyszenie we współpracy z gminą Zagnańsk przez uczestnictwo w imprezach kulturalnych i turystycznych, będzie do tego wykorzystywany sprzęt zakupiony w ramach projektu. Stowarzyszenie będzie organizowało spotkania z lokalnymi twórcami, osobami kultywującymi tradycje lokalne. W ramach poznawania lokalnych walorów kulturowych i przyrodniczych będą odbywały się rajdy piesze, wycieczki rowerowe z przewodnikiem po terenie gminy Zagnańsk.

Środki trwale zakupione w ramach projektu będą wykorzystywane przez stowarzyszenie oraz gminę podczas imprez kulturalnych i turystycznych odbywających się na obszarze gminy oraz podczas innych imprez tego typu, które odbywać się będą poza gminą. Narzędzia zakupione w celu realizacji warsztatów rzeźbiarskich posłużą do ich ponownej organizacji, natomiast zakupiony flipchart będzie wykorzystywany przez stowarzyszenie przy organizacji innych szkoleń, kursów, warsztatów, czy konferencji.

31. Fundacja Świętokrzyska Społeczność

Tytuł projektu: **Punkt BalticBike - Rowerki czekają - Wsparcie zasobów krajobrazowo-przyrodniczego gmin Miedziana Góra i Zagnańsk poprzez promocje nowego szlaku turystycznego oraz organizację cyklu wycieczek rowerowych.**

Kwota dofinansowania: 49 491,00 zł.

Termin realizacji: lipiec 2015 r. - styczeń 2016 r.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Celem projektu jest promocja zasobów krajobrazowo-przyrodniczego, a także atrakcji najciekawszych miejsc gmin z powiatu kieleckiego (Miedziana Góra, Zagnańsk) poprzez utworzenie nowego szlaku rowerowego.

Wsparciem objętych zostanie 182 osoby, tj. mieszkańcy, nauczyciele i uczniowie ze szkół z terenów gmin Miedziana Góra, Zagnańsk, którzy zapoznają się z nowym szlakiem rowerowym oraz atrakcjami turystycznymi, kulturowymi, lokalnymi zasobami przyrodniczymi, historycznymi, archeologicznymi.

Główne działania:

- Stworzenie nowego szlaku rowerowego.
- 2 Spotkania
- Uruchomienie punktu Punkt BalticBike.
- Wycieczka dla 12 nauczycieli w celu zapoznania się ze szlakiem rowerowym.
- 4 wycieczki łącznie dla 80 uczniów.
- Folder wraz z mapą wyznaczonej trasy rowerowej oraz innych szlaków pełna oferta turystyczna (1000 szt.).

32. Fundacja Europomost

Tytuł projektu: "**Transfer dobrych praktyk – z Bałtowa do Zagnańska**"

Kwota dofinansowania: 44 993,52 zł.

Projekt skierowany był do mieszkańców gminy Zagnańsk zainteresowanych prowadzeniem działalności w oparciu o regionalne zasoby. Głównym celem projektu była poprawa jakości życia mieszkańców gminy Zagnańsk poprzez podniesienie kwalifikacji jej mieszkańców oraz popularyzacji turystycznych walorów regionu wśród Europejczyków (głównie Polaków).

Pierwszym działaniem projektu była konferencja otwierająca projekt, która odbyła się w Samsonowie w gminie Zagnańsk. Podczas konferencji zgromadzeni goście mogli dowiedzieć się wielu informacji na temat gminy Zagnańsk oraz działań projektu. Następnie czterech prelegentów opowiedziało zgromadzonym na konferencji osobom o walorach gminy i o sukcesach podobnych projektów. Drugim działaniem był wyjazd na warsztaty do Bałtowa. Uczestnicy projektu podwyższyli swoje kompetencje w zakresie: podstaw prawa, zarządzania projektami, kreatywności, postaw liderkich. Ponadto uczestnicy wzięli udział w wizycie studyjnej w Bałtowskim Kompleksie Turystycznym, która przyczyniła się do podwyższenia ich kompetencji z zakresu usług około turystycznych. Trzecim działaniem był wyjazd na targi do Poznania. Czterech najaktywniejszych laureatów warsztatów w Bałtowie zostało wytypowanych do uczestnictwa w trzydniowych Targach Regionów i Produktów Turystycznych TOUR SALON 2014 jako wystawcy promujący Gminę Zagnańsk. Czwartym działaniem był konkurs wiedzy. Konkurs został zorganizowany, by wzmocnić świadomość posiadanych zasobów regionalnych wśród mieszkańców gminy Zagnańsk. Dotyczył wiedzy na temat gminy Zagnańsk i jego walorów turystycznych oraz około turystycznych. Na zdobywców trzech pierwszych miejsc czekały atrakcyjne nagrody (rower, aparat i pendrive).

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Powiat opatowski:

1. **Ochotnicza Straż Pożarna w Biskupice 22' 27-580 Sadowie.**

Tytuł projektu: **Teatralnie –Regionalnie”**

Kwota dofinansowania: 45 000,00 zł.

Działania projektu skupiają się na szkoleniach i warsztatach związanych z wierzeniami i legendami świętokrzyskimi, wyjeździe 3 - 4 dniowym do Wiącki Kapkazy połączonym z warsztatami teatralnymi i zielarskimi, zakupie strojów do występów teatralnych, zajęciach z dramy i ruchu scenicznego, przygotowaniu i wydaniu zielnika ziół świętokrzyskich, wydaniu ulotki i prezentacji, opracowaniu przedstawienie teatralnego na kanwie legend świętokrzyskich i jego wystawienie w GOKiS Sadowie. Działania te mają na celu poznanie, zrozumienie i docenienie wszechstronnego dziedzictwa regionu. Dodatkowo dzięki projektowi powstanie przy GOKiS w Sadowiu grupa teatralna (teatr ludowy) stanowiąca ciekawą formę usługi około turystycznej.

2. **Stowarzyszenie Nasz Rżuchów I KROPKA**

Tytuł projektu: **„Monografia Rżuchowa i okolic jako fundament rozwoju agroturystyki w północnej części gminy Sadowie”**

Kwota dofinansowania: 27 200,00 zł.

Głównym celem projektu było zwiększenie aktywności i przedsiębiorczości u 10 pań mieszkających w sołectwach: Rżuchów, Obręczna, Okręglica i Wszczęświęte położonych na terenie powiatu opatowskiego w gminie Sadowie. Uczestniczki pogłębiły wiedzę prawną i ekonomiczną w zakresie prowadzenia działalności agroturystycznej poprzez udział w szkoleniach prowadzonych przez wykwalifikowanych trenerów. W trakcie projektu uczestniczki wraz z kadrą trenerów i personelem projektu udali się na wycieczkę w okolice Gór Świętokrzyskich do gospodarstwa agroturystycznego w miejscowości Wiącka. Dodatkowo w czasie trwania projektu panie uczestniczyły w zajęciach z rękodziela artystycznego, gdzie uczyły się podstawowych technik decoupage, wikliny papierowej, szydełkowania, quilingu, frywolitki, wyrabiania stroików świątecznych, kwiatów z krepiny, pajaków itp. Przez cały okres trwania projektu odbywały się także zajęcia kucharskie, na których panie gotowały, piekły i przygotowywały potrawy lokalne z przepisów babcinych i tych pochodzących z okresu bieżącego. Na zakończenie zajęć kucharskich została opracowana i wydana książka kucharska z potrawami przygotowywanymi przez uczestniczki pt. „Smaki na cztery pory roku”.

3. **Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Ziemi Opatowskiej.**

Tytuł projektu: **„Poznajemy Opatów z Krówką Opatowską – wykorzystanie zasobów materialnych i krajobrazowo – przyrodniczych Opatowa należącego do regionu Gór Świętokrzyskich w celu upowszechniania wiedzy na ich temat oraz rozwoju lokalnych inicjatyw i produktów turystycznych miasta”**

Wartość dofinansowania: 46 760,39 zł.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Partner projektu Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Opatów.

W wyniku realizacji projektu powstały następujące produkty:

1. „Święto Krówki Opatowskiej” – festyn, produkt turystyczny, który będzie kontynuowany i finansowany po zakończeniu projektu przez Wnioskodawcę, UMiG Opatów, jako impreza cykliczna, promowana w świętokrzyskich mediach.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

2. Ścieżka edukacyjna „Śladami osobliwości przyrodniczych i kulturowych Opatowa” - 9 stanowisk (10 tablic). Folder promujący ścieżkę wydany w formacie A4 (5000szt.) Jest to trwały produkt, kontynuowany po zakończeniu Projektu, wymagający niskich nakładów finansowych po zakończeniu Projektu. Wydawanie folderu promocyjnego ścieżki, finansowane będzie ze środków UMiG Opatów.

3. Tabliczki edukacyjne na wybranych budynkach.
4. Ekspozycja plenerowa „Opatów dawniej i dziś” – 5 aluminiowych stoisk na betonowych podstawach, z planszą PCV. Wystawa fotografii „Opatów dawniej i dziś” zainstalowana jest na opatowskim Rynku. Istnieje możliwość wymiany fotografii. Jest to produkt trwały, który będzie kontynuowany. Organizacja kolejnych wystaw finansowana będzie przez UMiG Opatów.
5. Geocaching – 10 wyposażonych skrytek ukrytych w Opatowie, zarejestrowanych na portalu www.opencaching.pl. Działanie jest kontynuowane przez partnera projektu ZHP Opatów.
6. Dwa Questy wydane w formacie A4 w ilości 2500 egzemplarzy każdy. Jest to produkt trwały. Druk kolejnych egzemplarzy finansowany będzie przez UMiG Opatów.

4. Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Ziemi Opatowskiej.

Tytuł projektu: **Poznajemy dziedzictwo kulturowe Ziemi Opatowskiej poprzez edukację wykorzystującą zasoby lokalne.**

Wartość dofinansowania: 45 031,04 zł.

Partner projektu Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Opatów.

Projekt zrealizowany przez Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Ziemi Opatowskiej w okresie siedmiu miesięcy - od lipca do grudnia 2014 oraz stycznia 2015 r.

Celem projektu było - wykorzystanie zasobów materialnych i krajobrazowo-przyrodniczych Opatowa produktów spożywczych takich jak – „Pączek Szarego” , „Krówka Opatowska”, architektury Opatowa i ciekawe zjawiska przyrodnicze, lessowych wąwozów, urwiska lessowych w miejscowości Podole, cieków wodnych w dolinie w miejscowości Podole, źródła w Karwowie. Zorganizowano gromadzenie wiedzy o lokalnych zasobach kulturowych i przyrodniczych, o dawnych zawodach takich jak plecionkarstwo, zainteresowaniach takich jak hodowla gołębi jako wyraz tradycji łączących wspólną pasję obudowaną gołębiarskimi zwyczajami, umiejętności związanych między innymi z domowym przetwórstwem owoców i warzyw, opartych na wieloletnich tradycjach oraz inspiracjami związanymi z lokalnymi odmianami .

W ramach projektu poszerzono ofertę turystyczną poprzez rozwój produktów turystycznych Opatowa oraz miejscowości wokół Opatowa, poprzez upowszechnianie wiedzy na temat zasobów materialnych i krajobrazowo-przyrodniczych, poszerzenie oferty edukacyjnej do wykorzystania w zajęciach lekcyjnych oraz promocja dziedzictwa lokalnego wśród młodego pokolenia.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

W ramach projektu przeprowadzono „Aktywną opatowską lekcję” cykl lekcji wykorzystujących zasoby materialno-przyrodnicze oraz lekcji prezentujących unikalne zasoby lokalne – domowe przetwórstwo, hodowle gołębi, plecionkarstwo – wyrobów ze słomy. Zorganizowano warsztaty multimedialne, praktyczne zajęcia z zakresu fotografii wraz z plenerem fotograficznym i wystawą.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Wydano albumu fotograficzny i kartki pocztowe jako prezentację lokalnego opatowskiego dziedzictwa historyczno-kulturowego. Utworzono ścieżkę edukacyjną na terenie miejscowości Gminy Opatów. W ramach projektu zorganizowano również wycieczki autokarowe z przewodnikiem po zabytkach i miejscach atrakcyjnych turystycznie - kulturowo na terenie Gminy Opatów.

5. Stowarzyszenie Wiejskie „Nasze Kobyłany”

Tytuł projektu: „Cudze chwalicie swego nie znacie – edukacja regionalna”

Wartość dofinansowania: 42 877,00 zł.

Projekt skierowany jest do 30-osobowej grupy dzieci w wieku 9 - 18 lat z terenu gminy Opatów ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców wsi.

Projekt realizowany jest od lipca 2015 do czerwca 2016 r.

Celem jest poszerzenie wiedzy na temat turystyki, regionu Gór Świętokrzyskich, propagowanie wśród dzieci i młodzieży zainteresowania swoim środowiskiem lokalnym. Młode osoby będą miały możliwość poznania kultury, z której wyrastają.

Projekt realizowany będzie głównie poprzez wycieczki na terenie województwa świętokrzyskiego oraz warsztaty artystyczne. Podczas wszystkich wyjazdów dzieci będą dokumentować swoje podróże poprzez robienie zdjęć, a także poprzez nagrywanie filmów. W ramach projektu planowane są następujące działania:

- rajd rowerowy na Zamek Krzyżtopór w Ujeździe - zwiedzanie obiektu wraz z przewodnikiem,
- wycieczka do Muzeum Wsi Kieleckiej w Tokarni - zwiedzanie parku wraz z przewodnikiem, lekcja historyczna „Bijże chłopie cepem z góry...” - czyli droga od kłosa do chleba,
- zwiedzanie Opatowa - Podziemia Opatowskie, Kolegiata św. Marcina, Brama Warszawska - zwiedzanie z przewodnikiem,
- wycieczka do wioski indiańskiej „BONANZA” w Zielonce (zwiedzanie z przewodnikiem, indiański tor przeszkód, gry i zabawy indiańskie, tańce indiańskie, wykonanie pióropusza, przygotowanie „napoju bogów”,
- wycieczka do „Galerii pod chmurką” w Maruszowie - zwiedzanie prywatnego Skansenu i oglądanie galerii rzeźb Edwarda Ziarki,
- wycieczka do Kurozwek - zwiedzanie Pałacu, lochów i piwnic z przewodnikiem, Safari bizon (wycieczka wozem westernowym do zagrody z bizonami),
- wycieczka do Pałacu Karskich we Włostowie - zwiedzanie ruin z przewodnikiem i poznanie historii tego miejsca.

W ramach projektu przeprowadzone zostaną warsztaty i spotkania. Projekt ma się zakończyć zorganizowanym dniem dziecka w Kobyłanach. Podczas uroczystego zakończenia akcji odbędzie się rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego ogłoszonego na imprezie rekrutacyjnej projektu. Zdjęcia będą robione przez uczestników projektu w miejscach odwiedzanych w trakcie podróży po regionie Gór Świętokrzyskich, a szansę na wygraną będą miały najciekawsze fotografie. Ogłoszenie zwycięzców będzie

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

połączone z wręczeniem nagród za 3 najlepsze fotografie oraz certyfikatów za udział dla każdego uczestnika projektu. Podczas dnia dziecka goście będą mogli oglądać wystawę zdjęć przygotowaną przez beneficjentów, ukazującą piękne miejsca regionu świętokrzyskiego oraz oglądać fragmenty filmów nagrywanych podczas wycieczek.

6. Stowarzyszenie „Głowa do Góry”

Tytuł projektu: „**Moja tradycja moją pasją!**”

Kwota dofinansowania: 48 600,00 zł.

Projekt realizowany od 1 października 2015 r. do 31 marca 2016 r. Zakłada on powołanie Akademii Kultury i Tradycji, w ramach której odtwarzane zostaną lokalne tradycje kulturowe, ich popularyzacja i promocja.

W ramach projektu planowane jest przystosowanie miejsca do zajęć dydaktycznych i warsztatowych oraz przygotowanie i przeprowadzenie warsztatów:

- tradycje Bożego Narodzenia (kolędy, tworzenie ozdób choinkowych),
- kolędnicy,
- organizacja kusoków (ostatków) – przygotowania tradycyjnych potraw regionu,
- sadzenie roślin na wiosnę – przygotowania ogródka warzywno-ziołowego, z nauką o zastosowaniu i pielęgnowaniu warzyw i ziół w gospodarstwie domowym,
- tradycje świąt Wielkanocnych – przygotowanie palmy wielkanocnej, pisanek, poznawanie znaczeń potraw i zwyczajów Świąt Wielkiej Nocy.

7. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Sadowie

Tytuł projektu: „**Gimnazjaliści – Regionaliści**”

Kwota dofinansowania: 49 140,00 zł.

Grupą docelową byli uczniowie Gimnazjum w Sadowiu, którzy wykazali chęć udziału w projekcie, jak również zadeklarowali przyszłe związanie edukacyjne i zawodowe z regionem, w zakresie usług około turystycznych.

Działania projektu skupiały się na szeregu wyjazdów edukacyjnych w ciekawe miejsca, mających na celu poznanie, zrozumienie i docenienie wszechstronnego dziedzictwa regionu. Dodatkowo zostały zorganizowane zajęcia warsztatowe gromadzenia wiedzy o lokalnych zasobach kulturowych, etnicznych, przyrodniczych, jak również ich dokumentacji.

8. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Sadowie

Tytuł projektu: „**Smacznie, Regionalnie, Aktywnie ...**”

Kwota dofinansowania: 49 500,00 zł.

Projekt ma sprzyjać rozwojowi działalności społecznej i pobudzać aktywność mieszkańców.

Grupą docelową będzie 15 kobiet w różnym wieku (również 50+) – członkiń Koła Kobiet Aktywnych w Sadowiu, wykazujących chęć udziału w projekcie, zainteresowanych poszerzeniem wiedzy o regionie oraz nabyciem umiejętności związanych z usługami około turystycznymi (gastronomia).

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Działania projektu opierają się na szeregu wyjazdów edukacyjnych w ciekawe miejsca, mających na celu poznanie, zrozumienie i docenienie wszechstronnego dziedzictwa regionu. Dodatkowo zostaną zorganizowane zajęcia warsztatowe gromadzenia wiedzy o lokalnych zasobach kulturowych, kulinarnych itp. W celu promocji regionu zostaną również zorganizowane lokalne kiermasze, konkurs dla dzieci i młodzieży, wydane promocyjne publikacje.

9. Stowarzyszenie Miłośników Wiśni „NADWIŚLANKA”

Tytuł projektu: „Śladami Wiśni Nadwiślanki”

Kwota dofinansowania: 46 738,00 zł.

Realizację projektu przeprowadzono bazując głównie na obszarze uprawy wiśni „nadwiślanki” w gminie Ożarów i Tarłów. Dokonano szczegółowego rozpoznania obszaru uprawy ‘nadwiślanki’ pod względem etnograficznym, historycznym oraz współczesnych uwarunkowań produkcji. Rozpoznanie pozwoliło na określenie tradycyjnej technologii wytwarzania dżemów i konfitur a następnie wykonanie promocyjnej partii po 500 szt. każdego rodzaju. Promocja zasobu i przetworów z niego wykonanych wsparta została wykonaniem rolapu, 400. butonów, 2000. kart pocztowych, 500. teczek ofertowych, 500. długopisów, 200. drewnianych skrzynek, 10. plasz informacyjnych, 5. stelaży na materiały promocyjne oraz 4000. informatorów. Wykonano promocyjny film o wiśni „nadwiślance”, którego premiera odbyła się 29 stycznia 2015 roku, przed dwustu osobową widownią w trakcie XXIV Spotkań Sadowniczych w Hali Widowiskowo-Sportowej w Sandomierzu. Ponadto przetwory i film prezentowano przy pomocy zakupionego wyposażenia multimedialnego w trakcie targów spożywczych o międzynarodowym zasięgu jak:

- 1) Międzynarodowe Targi Spożywcze POLAGRA FOOD w Poznaniu
- 2) Międzynarodowe Targi Artykułów Żywnościowych i Napoi BaF 2014 w Wilnie
- 3) EcoFamily – Ekologia dla Rodziny w Kielcach
- 4) Międzynarodowe Targi Żywności w Bratysławie
- 5) AGROTECH 2015 w Kielcach
- 6) Międzynarodowe Targi AGROTRAVL w Kielcach
- 7) Międzynarodowe Targi Żywnościowe w Lipsku

Merytoryczny zakres projektu zaprezentowano również na konferencji produktów tradycyjnych w Michałowicach zorganizowanej przez MRiRW oraz spotkaniach okazjonalnych jak Kongres Eksporterów Jabłka w Sandomierzu i innych. W realizację działań projektowych zaangażowanych było około 60 producentów wiśni ‘nadwiślanki’, a zwieńczeniem Projektu był konkurs „Najsmaczniejszy produkt wiśniowy” przeprowadzony w ramach XI Wojewódzkiego Święta Kwitnącej Wiśni w Nowem, 3 maja 2015 roku, w którym uczestniczyło ponad 1000 osób.

10. Stowarzyszenie Miłośników Powiśla Świętokrzyskiego „Doły Biedrzychowskie”

Tytuł projektu: „Piękne Powiśle – przyroda, sztuka, krajobraz”

Kwota dofinansowania 32 062,00 zł.

Celem projektu było zaangażowanie mieszkańców w poszerzenie oferty turystycznej terenów nadwiślańskich gminy Ożarów i zachęcenie turystów do odwiedzania powiśla Świętokrzyskiego. W trakcie jego realizacji powstała strona internetowa www.pieknepowisle promująca dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe tych terenów,

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

zorganizowano wypożyczalnię rowerów, rozbudowano rowerowy szlak artystyczny wyposażając go w nowe oznakowania i rzeźby. Mieszkańcy mogli uczestniczyć w szkoleniach nt. jak skutecznie zorganizować działalność agroturystyczną i jak w sposób atrakcyjny pokazywać walory przyrodnicze i krajobrazowe. Zostały też wydane i rozkolportowane ulotki pokazujące piękno krajobrazów i bogactwo przyrody brzegu środkowej Wisły.

Główne działania projektowe:

Inwentaryzacja istniejących zasobów, zarówno będących w gestii stowarzyszenia jak i innych.

Zorganizowano we współpracy z sołtysami i Radami Sołeckimi cyklu spotkań z mieszkańcami w każdej z miejscowości objętych projektem i zebrano informacje od mieszkańców. Przy zaangażowaniu Partnera i członków stowarzyszenia odwiedzone miejsca i osoby, które realizator projektu chciał umieścić w ofercie. Sprawdzone stan szlaku artystycznego, przygotowano spis niezbędnych napraw i uzupełnień.

Naprawy, uzupełnienia i rozszerzenie istniejącego szlaku artystycznego.

W oparciu o przygotowany spis potrzeb renowacyjnych przeprowadzono niezbędne naprawy – reperacja tablic i znaków informacyjnych, naprawa postumentów rzeźb poplenerowych na istniejącej trasie, rozstawienie następnych rzeźb po plenerze 2014 i tablic informacyjnych w tym ich wykonanie i rozstawienie.

Utworzenie strony www jako nośnika informacji i promocji oraz druk ulotki informacyjnej.

Przygotowano zawartość merytoryczną informacji promującej tereny turystyczne gminy. Zlecono opracowanie formy graficznej ulotki i jej druk, oraz przygotowanie strony www projektu Piękne Powiśle.

Utworzenie wypożyczalni sprzętu turystycznego.

Zakupiono 6 rowerów trekkingowych i kilka lornetek do „podglądania” przyrody, stowarzyszenie zatrudniło osobę opiekującą się wypożyczaniem i stałym serwisowaniem.

Szkolenie dla uczestników (agroturystyka, ochrona przyrody).

Zorganizowano cykl 12 spotkań dla mieszkańców:

- trzy spotkania informacyjne o założeniach projektu i jego planowanej realizacji, każde w innej miejscowości,
- trzy spotkania szkoleniowe dla 15 – 20 osób każde ze specjalistą na temat prawnych i organizacyjnych aspektów związanych z zakładaniem i prowadzeniem agroturystyki,
- trzy spotkania dla mieszkańców dla 15 – 20 osób każde ze specjalistami w dziedzinie ochrony przyrody.
- trzy spotkania połączone z warsztatami kulinarnymi (lokalne potrawy i produkty tradycyjne), połączone z „giełdą” przepisów miejscowych gospodyń.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Zorganizowano jeden wyjazd studyjny dla 15 osób najbardziej zainteresowanych tworzeniem miejsc agroturystycznych do dobrze działającego gospodarstwa agroturystycznego.

Rajd pieszo rowerowy szlakiem artystycznym

W sierpniu 2015 zaproszono dzieci i młodzież z rodzicami na rajd terenami nadwiślańskimi, połączony z piknikiem na terenie Jaślanki (miejsce piknikowe stworzone przez stowarzyszenie we wcześniejszym projekcie) we wsi Nowe. Przygotowano trasę rowerową i trasy piesze połączone ze zwiedzaniem zasobów przyrodniczych (jary, ścieżki dydaktyczne, jezioro, roślinność łąkowa, piargowiska). Na zakończenie rajdów przygotowano piknik i wspólne ognisko.

11. Sekcja Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej Diecezji Sandomierskiej. Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Lokalnej „Nasz Włostów”.

Tytuł projektu: Zwyczaje weselne na Ziemi Świętokrzyskiej.

Kwota dofinansowania: 42 361,92 zł.

Projekt mający na celu jak mówi tytuł projektu zachować tradycje regionalne a jedną z nich jest inscenizacja wesela sandomierskiego. Celem było zebranie materiałów w tym: przyspiewki, opowieści o zwyczajach weselnych panujących w regionie przekazywanych z pokolenia na pokolenie. Na podstawie zebranego materiału został opracowany scenariusz, począwszy od wizyty swatów w domu rodzinnym kandydatki na żonę aż po oczepiny. W trakcie realizacji projektu zbierano przedmioty domowego użytku już dziś nie używane w gospodarstwach domowych, które w przyszłości posłużą jako eksponaty do Izby regionalnej. Na potrzeby projektu zostały wykonane stroje sandomierskie w których młodzież wystąpi w inscenizacji wesela. W dniu 25 maja 2014 roku w Gminnym Ośrodku Kultury we Włostowie młodzież zaangażowana w realizację projektu wystawiła przygotowaną inscenizację.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Spotkanie to zgromadziło wielu mieszkańców oraz zaproszonych gości, inscenizacja budziła duże zainteresowanie wśród lokalnej społeczności. Oprawę muzyczną czyli przyśpiewki weselne oraz scenografia zostały wykonane przez partnera projektu Gminny Ośrodek Kultury we Włostowie. Na podstawie zebranych przepisów zostało przygotowane również pieczywo obrzędowe, którego mógł posmakować każdy z uczestników spotkania.

12. Opatowskie Towarzystwo Artystyczne

Tytuł projektu: **Wesele Świętokrzyskie – musical śpiewogra.**

Kwota dofinansowania: 50 000,00 zł.

W ramach projektu przeprowadzone zostały przez okres 12 - miesięcy warsztaty taneczno - muzyczne.

Podsumowaniem warsztatów był musical „Wesele Świętokrzyskie”, w którym zaangażowali się: młodzież szkolna z czterech powiatów, zespół pieśni i tańca „Ziemia Sandomierska”, zespół „Stańczanie” z Zielonki koło Iwanisk, zespół „Avar” z Opatowa, Uniwersytet Trzeciego Wieku z Opatowa, Uniwersytet Trzeciego Wieku z Ostrowca Św., zespół „Szarotka”, Świętokrzyska Szkoła Baletowa,

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Big Band Świętokrzyski, Świętokrzyska Szkoła Muzyki Rozrywkowej i Jazzu, oraz mieszkańcy z czterech powiatów: kieleckiego, sandomierskiego, opatowskiego i ostrowieckiego.

MUSICAL

20 warsztatów musicalowych od lipca 2013 r. do maja 2014 r.
Premiera w maju 2014 r.

Bezpłatne warsztaty wokalne - aktorsko - taneczne
zaplanowane przez dyrektor Kieleckiego Teatru Tańca - Elżbieta Szałka, Katarzyna...

Współorganizator: Opatowskie Towarzystwo Artystyczne

SWISS CONTRIBUTION

OPATOWSKIE TOWARZYSTWO ARTYSTYCZNE

MIEŚCIE ŚWIĘTOKRZYSKIE

Musical - spiewogra
Zaproszenie dla

Współorganizator: Opatowskie Towarzystwo Artystyczne

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Powiat ostrowiecki:

1. Fundacja Questingu Bałtów 15; 27-423 Bałtów

Tytuł Projektu: „Chata podróżnika – centrum obsługi turystów i podróżników”

Kwota dofinansowania: 50 000,00 zł.

„Chata podróżnika- centrum obsługi turystów i podróżników” realizowany od VII.2015 do II.2016. Projekt skierowany jest do turystów odwiedzających region podnóża Gór Świętokrzyskich w tym Bałtów. Celem projektu jest zwiększenie dostępu do informacji turystycznej. Turyści odwiedzający aktualnie największą atrakcją turystyczną jaką jest

kompleks turystyczny Bałtów nie mają praktycznie możliwości uzyskania kompleksowej informacji turystycznej. Dzięki powstaniu Chaty podróżnika turysta uzyska kompleksowe informacje, nie tylko o atrakcjach bałtowskich, ale przede wszystkim o licznych atrakcjach powiatów ostrowieckiego, opatowskiego, sandomierskiego i kieleckiego.

Chata podróżnika będzie obsługiwać wszystkich zainteresowanych uzyskaniem informacji turystycznej o atrakcjach regionu z głównym naciskiem na promocję questingu, miejscach noclegowych, punktach gastronomicznych, ciekawych miejscach promujących tradycje regionalne, punktach sprzedaży tradycyjnych wyrobów regionalnych, sieciowych produktach turystycznych tj. „Szlak Przygody” itp. Chata będzie równoległe punktem szkoleniowym. W Chacie promowane będą również produkty regionalne, rękodzielnicze, organizowane będą warsztaty związane z tradycją regionu Gór Świętokrzyskich.

W wyniku realizacji projektu udało się wyremontować budynek Chaty podróżnika, zakupić sprzęt i wyposażenie do Chaty w tym: zestaw mebli biurowych, stojak (prezenter) na ulotki, ekspres do kawy, czajnik, urządzenie wielofunkcyjne, mikrofalówkę. Każdy turysta, który wstąpi do Chaty po informację turystyczną będzie mógł nieodpłatnie napić się kawy lub herbaty.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

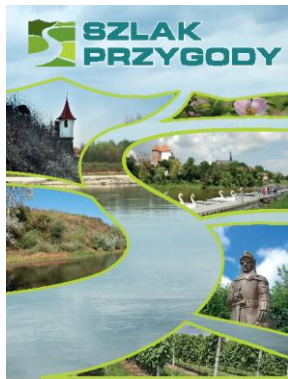

Jest on efektem szkolenia i pracy uczestników szkolenia dotyczących questioniingu. W projekcie kompleksowo przeszkolono 12 wolontariuszy z zakresu obsługi ruchu turystycznego, atrakcji turystycznych woj, świętokrzyskiego oraz szlaku przygody.

2. Fundacja Szlaku Przygody

Tytuł projektu: **Sandomierska Pętla Szlaku Przygody.**

Kwota dofinansowania: 44 872,00 zł.

W ramach projektu opisane i oznakowane zostały miejsca pod względem turystycznym zarówno w obszarze przyrodniczym, kulturowym i historycznym. Powstały znaki kierunkowe i tablice informacyjne ukazujące Pętlę Sandomierską ale również całość Szlaku Przygody składającego się dotychczas z sześciu tematycznych krain: Kultury, Sacrum i Profanum, Talentów, Legend, Czterech Zywiołów i Natury łączących zróżnicowane atrakcje położone na terenie 36 gmin woj. świętokrzyskiego.

Nowatorskim rozwiązaniem było stworzenie Programu Lojalnościowego w obszarze turystyki skierowany dla podmiotów różnych branż w tym: turystycznej, gastronomicznej, noclegowej i winiarskiej.

W ramach projektu przeprowadzono inwentaryzację powiatu sandomierskiego dotyczącą atrakcji turystycznych, bazy noclegowo-gastronomicznej. W/w inwentaryzacja, a także konsultacje społeczne z branżą turystyczną, regionalnymi twórcami, muzeami, animatorami lokalnymi, pozwoliły na opracowanie przebiegu szlaku i nadanie mu ostatecznej nazwy „Kraina Trzech Rzek”.

3. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Krzemienny Krąg”

Tytuł projektu: **„Enoturystyka szansą rozwoju obszarów wiejskich powiatu ostrowieckiego - wino gronowe jako produkt lokalny”.**

Całkowite koszty projektu: 45 000,00 zł.

Projekt skierowany był do grupy osób zainteresowanych uprawą winorośli i wyrobem lokalnego wina gronowego zgodnie z zasadami sztuki winiarskiej, działających w sektorze turystyki, prowadzących gospodarstwa agroturystyczne, a także dla osób zainteresowanych rozpoczęciem działalności enoturystycznej. W ramach projektu przeprowadzono bezpłatne szkolenia z zakresu enoturystyki, które obejmowały tematykę zasad uprawy winorośli, kosztów założenia winnicy, wyboru stanowiska pod nasadzenia, metod pielęgnacji roślin i zasad produkcji wina gronowego. Uczestnicy projektu zwiedzili winnice na Podkarpaciu – największego zagłębia winnic i gospodarstw trudniących się enoturystyką w Polsce.

Główne działania projektu miały za zadanie rozwijanie istniejących gospodarstw, które w swojej ofercie posiadają już atrakcje związane z enoturystyką, polepszanie warunków do wytwarzania dobrej jakości win gronowych poprzez zakup profesjonalnego sprzętu

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

oraz sadzonek winorośli odpowiednich odmian przystosowanych do danego rejonu, gdzie w przyszłości stanowiły by produkt lokalny.

4. Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Lokalnej Motyw

Tytuł projektu: „Cykl wydarzeń popularno-naukowych popularyzujących fenomen świętokrzyskiego pszczelarstwa”.

Kwota dofinansowania: 30 407,40 zł.

Głównym celem projektu była promocja Gminy Bałtów i województwa świętokrzyskiego jako kolebki, w której hołduje się odwiecznym tradycjom pszczelarstwa, gdzie pozyskiwany jest miód spadziowy wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych Ziemi Świętokrzyskiej. Oprócz sławnego miodu spadziowego, na terenie realizowanego projektu, wytwarza się metodami rzemieślniczymi także inne produkty pochodzące z ula, tj. mleczko pszczele, propolis, pyłek. Poza asortymentem spożywczym, paralekami, naturalnymi kosmetykami, w rejonie Gminy Bałtów tworzone są także prace artystyczne - rzeźby, świece wykonane z wosku pszczelego. Metody wytwarzania poszczególnych produktów nie zmieniły się od wieków, a profesję związaną z ich produkcją można zaliczyć do ginących zawodów województwa świętokrzyskiego. Wytwarzanie produktów pszczelarskich łączy się tu w naturalny sposób z innymi metodami wytwórstwa ludowego - garncarstwem, plecionkarstwem, wyrobem produktów drewnianych, które stanowią otoczkę dla produktów pszczelich (opakowania gliniane, plecione i drewniane ozdoby, świeczniki). Chałupniczo wytwarza się także wyroby alkoholowe z domieszkami miodu i propolisu – miodówkę.

W ramach projektu zorganizowano trzy kluczowe wydarzenia. W sierpniu 2014r. odbyła się wizyta studyjna do pasieki hodowlanej Pożóg na Lubelszczyźnie, która posiada ponad półwieczną tradycję w prowadzeniu gospodarki pasiecznej i hodowli wyselekcjonowanych gatunków matek pszczelich. Wizyta stworzyła możliwość wymiany wzorców i doświadczeń oraz implementacji do własnych pasiek, skutecznie funkcjonujących już rozwiązań. Do udziału w wyjeździe studyjnym zaproszono sympatyków pszczelarstwa, osoby aktywnie działające na rzecz lokalnych społeczności, zainteresowane wymianą doświadczeń oraz pomysłów na rozwój lokalny.

świętokrzyskiego produktu turystycznego.

W sierpniu zorganizowano również Międzynarodową Konferencję Pszczelarską - VII Świętokrzyskie Święto Pszczoły. Jest to wydarzenie cykliczne, o charakterze wystawienniczo-naukowym, urozmaicone bogatym programem artystyczno-ludowym. Odbywa się co rocznie, od 2008 roku. Impreza przyciągnęła ogromne rzesze pszczelarzy i miłośników miodu z całego kraju, a nawet z terenów Europy, urastając do rangi nowego,

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Ostatnim etapem projektu (listopad) było zorganizowanie pszczelarskiej sesji naukowej poświęconej europejskiej gospodarce pasiecznej w ulach kombinowanych. Sesja skierowana była do naukowców z ośrodków krajowych i zagranicznych, pszczelarzy praktyków i hodowców, członków organizacji pszczelarskich oraz przedstawicieli pozostałej części sektora pszczelarskiego (producentów sprzętu, przedstawicieli firm zajmujących się dystrybucją produktów pszczelich). Spotkanie zakończyła dyskusja panelowa pomiędzy przedstawicielami nauki i wiedzy praktycznej. Streszczenia wygłaszanych referatów zostały umieszczone w czasopiśmie oraz portalach branżowych.

5. Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Chocimów

Tytuł projektu: „**Kultywowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego poprzez utworzenie Gminnej Izby Regionalnej im. Mariana Ośniałowskiego**”

Wartość dofinansowania: 41 224,00 zł.

W ramach projektu zostało podjętych wiele zadań: wyremontowano jedną z pustych sal dworku i utworzono w niej Izbę Regionalną im. Mariana „Rysia” Ośniałowskiego, wydano folder promujący Izbę i Zeszyt z przepisami kuchni regionalnej. W trakcie uroczystości został odtworzony stary obrzęd „Kozy” obchodzony niegdyś, we wsi Chocimów na koniec „kusoków”. Na zaproszenie Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Chocimów na uroczystość otwarcia Izby przybył wraz z rodziną pan Ksawery Jasiński, siostrzeniec poety z Chocimowa. Głos pana Ksawerego Jasińskiego znanego lektora radiowego i telewizyjnego mogliśmy usłyszeć na żywo, gdy odczytał wiersze Mariana „Rysia” Ośniałowskiego. Została również odsłonięta rzeźba z tablicą informacyjną upamiętniająca otwarcie Izby wykonana przez lokalnego rzeźbiarza Pana Eugeniusza Cierluka.

6. Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Chocimów.

Tytuł projektu: „**Chocimowskie Centrum Wiedzy o Regionie**”.

Wartość dofinansowania: 49 500,00 zł.

Projekt pozwoli ocalić od zapomnienia tradycję Ojców Ziemi Kunowskiej, ich obyczaje oraz smaki dawnej kuchni gminy Kunów, poprzez utworzenie Chocimowskiego Centrum Wiedzy o Regionie, które będzie obejmowało prowadzenie warsztatów z rękodzieła artystycznego powiązanego z regionem, a także warsztatów promujących potrawy wywodzące się z tegoż terenu i okolic oraz warsztaty związane z tradycyjnymi obrzędami obchodzonymi w gminie Kunów, które zostały zapomniane.

W planowanych warsztatach będzie uczestniczyć 40 osób w wieku od 6 do 18 lat z gminy Kunów powiatu ostrowieckiego, które poprzez aktywne uczestnictwo poznają niemal zapomniane już walory, potrawy, tradycje związane z naszym pięknym regionem oraz będą je kontynuować. Planowane warsztaty będą się odbywać

w jednej z pustych pomieszczeń Chocimowskiego dworku, która wymaga adaptacji. Remont pomieszczenia obejmie pomalowanie ścian oraz położenie paneli. Znajdą się w niej prace rękodzielnicze, a także materiały niezbędne do przeprowadzania warsztatów, stoliki, ławki. Na zakończenie odbędzie się duża Impreza plenerowa pn. Festiwal Rękodzieła Artystycznego, na której w przepięknym podworskim parku artyści i pasjonaci z regionu świętokrzyskiego będą mogli wypromować swoją twórczość jak i przeprowadzić warsztaty. Realizatorom projektu zależy na wypromowaniu nowopowstałego Centrum i zachęceniu turystów do częstych odwiedzin.

W ramach realizacji projektu dotychczas przeprowadzono m.in. warsztaty tradycji w okresie od 01.10.2015 r. do 31.12.2015 r. 30 godzin warsztatów podnoszących wiedzę na temat tradycji i obrzędów obchodzonych w gminie Kunów, które zostały zapomniane.

W czasie warsztatów przygotowano obrzęd ludowy „KOŁĘDNICY” związany z okresem Bożego Narodzenia do Trzech Króli, a nawet do święta Matki Boskiej Gromnicznej – 2 lutego. Polega na odchodzeniu domów, śpiewaniu kolęd i inscenizacji widowiska w którym występują: Król Herod, Marszałkowie, Turek, Anioły, Diabeł, Żyd, Śmierć oraz Gospodarze. Warsztaty były prowadzone w oparciu o zasoby lokalne. Premiera obrzędu odbyła się 10 stycznia 2016 roku w sali widowiskowej biblioteki w Kunowie. Ponadto mali aktorzy wystąpili podczas wspólnego kolędowania sołectw: Chocimowa, Bukowia, Małego Jodła i Prawęcina w siedzibie stowarzyszenia tj. w „Chocimowskim Centrum pod Lipami”. Wszyscy byli pod wrażeniem kunsztu aktorskiego młodych wykonawców i kolorowych stroi kolędników, które zakupiono w ramach projektu.

Trzeba zaznaczyć, że Uczestnicy warsztatów kontynuowali tradycje, czego przykładem jest zwyczaj chodzenia po kolędzie – Zwyczaj chodzenia po kolędzie.

SWISS CONTRIBUTION
 STOWARZYSZENIE ROZWOJU WSI CHOCIMÓW
 zaprasza na Premierę Obrzędu
„KOŁĘDNICY”
 10 stycznia 2016 roku
 o godz. 16.30
 w sali widowiskowej MGBP w Kunowie

Herod: Arkadiusz Pająk
 Marszałek I: Kacper Dziulka
 Marszałek II: Kinga Jalocha
 Diabeł: Karolina Gronkowska
 Anioł I: Daria Sala
 Anioł II: Karolina Cieślak
 Anioł III: Aleksandra Jalocha
 Anioł IV: Sylwia Deroń

Śmierć: Natalia Deroń
 Żyd: Karolina Adamska
 Turek: Kacper Doch
 Gospodarz: Jacek Pająk
 Pasterz: Małgorzata Jalocha
 Pasterz: Dawid Sala
 Pasterz: Gabriela Piwnik
 Zespół śpiewaczy „Chocimowianki”

opracowanie muzyczne: Paweł Cieślak
 opracowanie inscenizacyjne: Barbara Domagala

Widowisko realizowane jest w ramach projektu „Chocimowskie Centrum Wsi w Regionie” współfinansowanego w ramach programu „Lokalna Grupa Działania” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego „Wzrost i rozwój regionu” (obszar kwalifikacyjny 1) Unii Europejskiej.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
 w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

7. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Bałtów „Bałt”

Tytuł projektu: **Powołanie klastra turystycznego „Szwajcaria Bałtowska” i wprowadzenie jego pierwszej atrakcji turystycznej w formie quеста**

Wartość projektu: 49 950,00 zł.

Efektom działań projektowych jest powstanie i upowszechnienie podstawowego dokumentu programowego *Polityki Rozwoju Klastra Turystycznego "Szwajcaria Bałtowski" do roku 2020*, który koncentruje się na osiągnięciach, jakie dokonały się w Gminie Bałtów w ciągu ostatniego 10-ciolecia, identyfikacji barier, mocnych i słabych stron powiązania kooperacyjnego oraz określeniu czynników kluczowych dla rozwoju kolejnych inwestycji.

Ponadto w ramach realizacji projektu został opracowany logotyp klastra, określony w Księdze Znaku. Logo klastra nawiązuje swoją symboliką do szarotki alpejskiej (edelweiss) charakteryzującej kurorty narciarskie w Alpach Szwajcarskich, a z drugiej strony oddaje specyficzny klimat turystyczny Gminy Bałtów. Opracowano i uruchomiono aplikację internetową. Jako jeden z wiodących kierunków rozwoju Klastra Turystycznego "Szwajcaria Bałtowska" wybrano turystykę medyczną opartą o naturalne zasoby lokalne - świętokrzyski miód spadziowy i produkty pszczołopochodne. Powołano do życia pierwszy nowy podmiot gospodarczy - Centrum Apiterapii "ApiBałt" sp. z o.o, który stał się honorowym członkiem stworzonego klastra. Pierwszym efektem wspólnych działań jest wprowadzenie wspólnego produktu turystycznego - questa *Z pszczołami za pan brat*, który pozwala odkryć i zaprezentować lokalne dziedzictwo kulturowe bałtowskiej wsi związane z kultywowanym tutaj pszczelarstwem. W ramach realizacji projektu odbyły się dwa spotkania informacyjne z podmiotami zainteresowanymi przystąpieniem do inicjatywy klastrowej na temat dostępnych form wsparcia dla nowych atrakcji turystycznych oraz możliwości dofinansowania tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw branży turystycznej w ramach środków pomocowych z Unii Europejskiej. Przez ostatnie cztery miesiące realizacji projektu do dyspozycji przyszłych klastrowiczów pozostawała kancelaria prawna, która uspokoiła zainteresowanych przystąpieniem do klastra w kwestiach wątpliwości prawnych związanych z uczestnictwem w klastrze, zapisów umowy o współpracy, itp.

8. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Bałtów „Bałt”.

Tytuł projektu: **„Produkty lokalne szansą na aktywizację lokalnej społeczności i wzbogacenie oferty turystycznej gminy Bałtów”.**

Wartość dofinansowania: 49 500,00 zł.

Projekt skierowany jest do społeczności lokalnej Gminy Bałtów, m.in. do gospodarstw agroturystycznych.

W ramach projektu zaplanowano cykl szkoleń z zakresu identyfikacji, wdrożenia i promocji produktów lokalnych, uzupełnionych indywidualnymi konsultacjami, podczas których uczestnicy opracują karty produktów lokalnych, na bazie których będą mogli

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

zbudować swoje oferty (np. tematyczne gospodarstwa agroturystyczne, założenie przydomowej wytwórni).

Uczestnicy wezmą udział w wizytach studyjnych, celem zapoznania ich z atrakcjami turystycznymi zbudowanymi na bazie produktów i zasobów lokalnych, co stanowić będzie przykład dobrych praktyk. Planowane jest zorganizowanie dwóch wizyt studyjnych – po Bałtowie oraz na Lubelszczyznę.

W ramach projektu powstanie publikacja zawierająca opis zidentyfikowanych produktów lokalnych wraz z ich zdjęciami i informacjami dodatkowymi (np. dawne przepisy kulinarne, dawne sposoby przędzenia lnu), gra wiejska oparta na produktach lokalnych opisanych w publikacji oraz stoisko promujące produkty lokalne (w formie stylizowanego regału) zlokalizowane na terenie Bałtowskiego Kompleksu Turystycznego.

9. Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kunowskiej

Tytuł projektu: „Szlakiem zabytków kamieniarstwa na terenie Ziemi Kunowskiej”.

Wartość dofinansowania: 48 622,00 zł.

Realizacja projektu przewidziana jest na okres 11 miesięcy, od 1 sierpnia 2015r. do 30 czerwca 2016r. Uczestnikami są młodzi ludzie, uczniowie PSP oraz Gimnazjum w Kunowie, którzy poprzez udział w zajęciach rzeźbiarskich pragną pogłębić swoją wiedzę o historii oraz pięknych kunowskich tradycjach kamieniarskich.

Zamiarem realizatorów projektu jest udokumentowanie istniejących zabytków sztuki kamieniarskiej w folderze oraz opracowanie Szlaku Kamieniarskiego na terenie Kunowa i okolic.

W ramach projektu powstała pracownia rzeźbiarska „Mała Galeria”, w której zajęcia prowadzi pan Eugeniusz Cierluk oraz sala wystawowa, gdzie będą pokazywane prace różnych artystów.

„Zależy nam, aby młodzi ludzie zarazili się miłością do sztuki i kontynuowali piękne tradycje kamieniarskie - mówi pan Mirosław Radomski, prezes TPZK. Mam nadzieję, że „Mała Galeria” będzie miejscem spotkań ze sztuką wszystkich mieszkańców naszej gminy”.

Od sierpnia 2015 roku w ramach projektu systematycznie odbywają się różnorodne działania:

- tygodniowy obóz kamieniarski w dworku w Chocimowie, gdzie oprócz rzeźbienia uczestnicy projektu mieli okazję wziąć udział w warsztatach aktywizujących, zajęciach integracyjnych, artystycznych oraz wycieczkach szlakiem okolicznych kamiennych kapliczek i figur;

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

- raz w tygodniu zajęcia z rzeźby pod okiem p. Eugeniusza Cierluka. w pracowni rzeźbiarskiej „Mała Galeria”, która powstała w ramach projektu;

- wędrowki szlakami kamiennych kapliczek, kościołów, cmentarzy i twórców ludowych w poszukiwaniu ciekawych elementów związanych z kamieniarstwem oraz tradycją regionu;

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

- wycieczki do zabytkowych obiektów – Krzyżtopór, Kolegiata Św. Marcina w Opatowie;
- dyskusje, spotkania z ciekawymi ludźmi, oraz warsztaty nawiązujące do historii tradycji kamieniarskich na terenie Ziemi Kunowskiej.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Obecnie opracowywany jest folder, który będzie zawierał wszystkie wypracowane informacje o obiektach zabytkowych na terenie Ziemi Kunowskiej w formie szlaku kamieniarskiego. Realizatorzy projektu planują również stworzenie sali wystaw, plenerowe spotkanie środowisk twórczych kultywujących lokalne tradycje, a także wernisaż prac uczestników projektu.

10. Fundacja Ćmielów Miasto Porcelany

Tytuł projektu: „**Upowszechnienie potencjału oraz rozwój aktywności społecznej regionu Gór Świętokrzyskich poprzez organizację spotkań i warsztatów edukacyjnych wykorzystujących dziedzictwo kulturowe i dorobek Regionu Gór Świętokrzyskich, jakim jest ręczna produkcja porcelany**”.

Projekt realizowany był od września 2014 roku do stycznia 2015 roku. W ramach projektu zorganizowane były: warsztaty ceramiczne, wystawa fotografii oraz bezpłatne spotkania edukacyjne, na których omawiane były zagadnienia związane z regionem Gór Świętokrzyskich, w celu upowszechnienia i spopularyzowania tradycji i dziedzictwa kulturowego związanego z ręczną produkcją porcelany oraz przekazana została wiedza na temat początków garncarstwa, obróbki krzemienia pasiastego.

W trakcie warsztatów ceramicznych uczestnicy samodzielnie malowali filiżanki z różowej porcelany. Warsztaty odbywały się pod okiem instruktora.

Powiat sandomierski:

1. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział im. A. Patkowskiego w Sandomierzu

Tytuł projektu: **Sandomierski Szlak Regionalny „Dookoła Gór Świętokrzyskich”**.

Kwota dofinansowania: 55 000,00 zł.

W ramach projektu powstał ponad 200 km szlak pieszo – rowerowy „Dookoła Gór Świętokrzyskich”, Mapa szlaku, przewodnik po szlaku.

Zorganizowano otwarty konkurs fotograficzny i zorganizowano wystawę pokonkursową przedstawiająca prace finałowe konkursu na temat przyrody i kultury regionu.

Zorganizowano niezwykle udaną konferencję naukową na temat „Aktualność tez i założeń regionalizmu A. Patkowskiego na tle rozwoju turystyki w tym turystyki kulturowej”. W efekcie powstało kilka bardzo ciekawych i odkrywczych referatów, które zebrano w jedną publikację „Twórca Polskiego Regionalizmu. Nowe badania nad życiem i działalnością Aleksandra Patkowskiego”.

Zorganizowano otwarte szkolenia o atrakcjach turystycznych regionu dla turystów, mieszkańców i przewodników.

2. „Sandomierskie Stowarzyszenie Winiarzy”

Tytuł projektu: „**Rozwój i promocja Sandomierskiego Szlaku Winiarskiego**”.

Kwota dofinansowania projektu: 49 431,42 zł.

dzięki projektowi produkt Sandomierski Szlak Winiarski jest bardziej dostępny i przyjazny dla turystów. Miłośnicy wina i odwiedzający pierwszy raz nasz region, otrzymują szeroką wiedzę dotyczącą uprawy winorośli, produkcji wina oraz wielu atrakcji, które czekają na turystów w naszej okolicy.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

3. Fundacja Kultury Ziemi Sandomierskiej

Tytuł projektu: „**Spizarnia Sandomierska – promocja produktów regionalnych Ziemi Sandomierskiej**”

Kwota dofinansowania: 43 000,00 zł.

W ramach projektu uruchomiony został punkt handlowy, skupiający wszelkie już powstałe i cały czas powstające produkty Ziemi Sandomierskiej, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych wyrobów spożywczych. Oficjalne otwarcie Spizarni Sandomierskiej odbyło się 18.06.2014 roku i od tego czasu prowadzona jest otwarta, stała sprzedaż lokalnych produktów pochodzących z Ziemi Sandomierskiej.

4. Stowarzyszenie „Rozwój i Integracja” z Kleczanowa

Tytuł projektu: „**Z tradycją w przyszłość - zachowanie dziedzictwa kulturowego w Kleczanowie.**”

Kwota dofinansowania: 49 370,40 zł.

Cel główny projektu zachowanie dziedzictwa kulturowego Kleczanowa, podtrzymanie tradycji regionalnych i przekazywanie ich z pokolenia na pokolenie.

Działania projektowe przeprowadzone były od października 2013r. i obejmowały następujące zajęcia:

- zajęcia z wikliniarstwa i bibułkarstwa - mające na celu przekazać tradycje ludowe związane z rękodziełem,
- kulinarne, które wypromowały nowy produkt regionalny (bułeczki z jabłkiem w kształcie ślimaka-Norbertanki).

Ponadto powstał dziecięcy zespół ludowy „Kleczanowianki” wraz z oryginalnymi strojami regionalnymi, oraz przeprowadzono:

- warsztaty muzyczno-taneczne,
- warsztaty teatralno-ludowe - sztuka mówienia gwarą ludową

W projekcie zaprojektowana została również Statuetka Klika-legendarnego założyciela Kleczanowa, która będzie wręczana cyklicznie „osobowości zasłużonej dla regionu Kleczanowa”(raz w roku podczas uroczystości środowiskowej „Majówka”). Wykonano: materiały promocyjne w tym foldery o Kleczanowie, ulotki i plakaty.

5. Stowarzyszenie Edukacyjno – Wychowawcze „Jabłoń”

Tytuł projektu: „**Festiwal Krzemień Pasiasty – Kamień Optymizmu**”.

Głównym działaniem projektowym była organizacja festiwalu - Krzemień pasiasty-kamień optymizmu. W ramach festiwalu przeprowadzone zostały warsztaty z tworzenia biżuterii wykorzystującej krzemień pasiasty.

W ramach projektu zorganizowano:

- szereg wystaw wykorzystujących historyczne bogactwo Sandomierza,
- Ogólnopolski Konkurs Biżuterii Autorskiej z Krzemieniem,
- wystawy plenerowe w 3 miejscach na terenie Starego Miasta w Sandomierzu,
- wystawy w Muzeum Okręgowym w Sandomierzu (2 wystawy), Galerii Pocztovej, Galerii Retro, Galerii Otwartej,
- wioskę neolityczną na dziedzińcu Zamku w Sandomierzu,

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

- improwizacje na temat życia w okresie neolitu teatralna w wykonaniu dzieci z Skarżyskiego Centrum Kultury,
- wycieczki do Krzemionek Opatowskich dla odbiorców festiwalu,
- pokazy archeologii eksperymentalnej,
- pokazy teatru ognia,
- warsztaty – moja biżuteria z krzemieniem dla mieszkańców i turystów.

Ponadto opracowano prezentację multimedialną dot. krzemienia pasiastego jego historii i współczesności, przygotowano i wydrukowano „Śpiewnik ciotki neandertalski”, oraz pierścien Światowej Stolicy Krzemienia Pasiastego.

6. Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły im. Wincentego Burka w Gałkowicach

Tytuł projektu: „Apetyt na Świętokrzyskie”

Projekt "Apetyt na Świętokrzyskie" realizowany był przez okres 10 miesięcy (wrzesień 2014r. – czerwiec 2015r.). Głównym celem naszych działań było wsparcie rozwoju lokalnego poprzez wykorzystanie, zachowanie i wypromowanie lokalnych zasobów tradycji, kultury, przyrody. Założenie to realizowane było poprzez rozwój działalności społecznej i integrację międzypokoleniową, a także budowę i promocję produktów turystycznych. W ramach projektu zrealizowano 4 podprojekty:

PODPROJEKT I:

- Jesień – „Droga przez wieś - questingowy rajd” - identyfikowanie, wykorzystanie i promocja lokalnych zasobów do budowy i organizacji produktu turystycznego – ścieżki questingowej o tematyce słynnego związanego z Gałkowicami pisarza – Wincentego Burka.

PODPROJEKT II:

- Zima – „Cuda wianki - warsztaty i kiermasz ozdób bożonarodzeniowych” – kultywowanie tradycji rękodzieła – wykonywania ozdób świątecznych, połączone z międzypokoleniową edukacją i promocją rezultatów.

PODPROJEKT III:

- Wiosna – „Wielkanocne kulinaria” - kultywowanie lokalnych wielkanocnych tradycji kulinarnych połączone z międzypokoleniową integracją i edukacją.

PODPROJEKT IV:

- Lato – „Rowerowa Gmina Dwikozy” – identyfikacja, budowa i promocja produktu turystycznego w oparciu lokalne zasoby.

7. Stowarzyszenie Razem dla Obrazowa

Tytuł projektu: „Zaczarowane jabłko”

Kwota dofinansowania: 50 725,19 zł.

Tytuł projektu "Zaczarowane jabłko" polega na przedstawieniu wielowątkowej symboliki jabłka poprzez powrót do tradycji oraz doskonalenie, rozwijanie i poszukiwanie dla niej nowych zastosowań. Głównymi działaniami projektu będą warsztaty edukacyjne poszerzające wiedzę o ogrodniczych i sadowniczych tradycjach, obyczajach i dorocznych obrzędach, warsztaty artystyczne i krawieckie z przewodnim motywem jabłka uwieńczone pokazem mody "Apple Fashion", warsztaty tańca nowoczesnego i inscenizacja taneczna "Zaczarowane jabłko". Efektem podjętych działań będzie stoisko promujące produkt lokalny i eksponujące powstałe podczas warsztatów przedmioty,

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

ubiory dziecięce z elementami ludowymi i motywem jabłka oraz spektakl taneczny. Wszystkie działania zostaną udokumentowane w formie multimedialnej. Projekt ma także na celu rozwój pasji i zainteresowań dzieci i młodzieży.

8. Stowarzyszenie INWESTUJEMY W PRZYSZŁOŚĆ przy Szkole Podstawowej w Słupczy.

Tytuł projektu: „Na tropie malowniczych szlaków w Słupczy”

Wartość dofinansowania: 45 000,00 zł.

Główną grupą docelową projektu byli turyści indywidualni i grupy zorganizowane, a także uczniowie szkół wszystkich poziomów i osoby zainteresowane poznaniem kultury i przyrody obszaru objętego projektem.

Podstawowym działaniem było wytyczenie i oznakowanie szlaków narciarskich oraz tras do uprawiania nordic walking, a także szlaku rowerowego, łączącego Dwikozy i Zawichost oraz działania towarzyszące i uzupełniające powstający produkt turystyczny, bez których osiągnięcie celów nie byłoby możliwe: strona internetowa, mapa, kursy, szkolenia i rajdy.

Opis działań:

- a) Zaprojektowanie i wyznaczenie tras do uprawiania narciarstwa biegowego i nordic walking oraz szlaku rowerowego Dwikozy – Zawichost. Sporządzenie dokumentacji szlaków. Zaprojektowanie i zamontowanie tablicy informacyjnej.
- b) Zakupienie sprzętu narciarskiego, kijków do nordic walking oraz rowerów.
- c) Przeprowadzenie szkoleń otwartych:
  - nauki jazdy na nartach biegowych,
  - szkolenia nordic walking,
  - kursu bezpiecznego poruszania się po drogach rowerem, podstawowe umiejętności i czynności przy korzystaniu z roweru.
- d) Przeprowadzenie zawodów w nordic walking:
  - przeprowadzenie zawodów w narciarstwie biegowym,
  - zorganizowanie rajdu rowerowego po regionie z uwzględnieniem nowego szlaku.
- e) Zaprojektowanie i budowa strony internetowej związanej z turystyką w regionie.
- f) Promocja regionu w mediach- informacja o podjętych działaniach.

Kurs Nordic Walking

No to w drogę!

Realizację inicjatywy rozpoczęły zajęcia Nordic Walking. Udział w nich zadeklarowało ponad 20 osób, w tym młodzież i dorośli. Na pierwszych zajęciach uczestnicy zapoznali się z historią tej dyscypliny sportu, budową kijków i ich prawidłowym trzymaniem, z technikami marszu, a przede wszystkim strukturą treningu. Przed każdym wymarszem uczestnicy obowiązkowo wykonywali ćwiczenia rozgrzewające mięśnie, po to, by później uniknąć nieprzyjemnych skutków ich nadwężenia. Mimo jesienno-zimowej aury, uczestnicy pełni zapału, ciekawości, energii i entuzjazmu, po obowiązkowej rozgrzewce, już po pierwszych zajęciach złapali "bakcyła" i bez większego wysiłku pokonywali znaczące dystanse.

Oprócz poprawienia swojej kondycji fizycznej, kursanci mieli przede wszystkim możliwość zapoznania się z lokalnymi walorami przyrodniczymi. Krajobraz Słupczy

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

i okolic, to nie tylko plantacje warzyw i sady owocowe, ale piękne, dziewicze tereny, pełne dzikiej przyrody, wąwozów, lasów, jarów, strumyków czy łąk. Pejzaż wyglądał równie pięknie jesienią i zimą, kiedy projekt się rozpoczął, jak i późną wiosną, kiedy zmierzał ku końcowi.

Jesienią kursanci podziwiali kolorową, złotą jesień, która mieniła się jej wszystkimi barwami. Byli m.in. w lesie "Górskim" pod pomnikami poległych mieszkańców Słupczy w czasie II wojny światowej. Zimą zaś, kiedy spadł pierwszy śnieg, można było obserwować pola i drzewa pokryte białym puchem. Uwagę uczestników zwróciły także zwierzęta, które poszukując pożywienia, korzystały z karmników i paśników ustawionych na polach, w zaroślach i przy lesie. Zaobserwować można było zające, kuropatwy, bażanty, jastrzębie, a nawet stado saren, czy ślady po dzikach. Możliwość spotkania stada dzików budziła w kursantach spore emocje...

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

W czasie pieszych wędrówek po wyznaczonych szlakach kursanci mijali malownicze kapliczki i przydrożne figurki o długiej i bogatej historii.

Zajęcia z Nordic Walking wyjątkowo spodobały się kursantom, dlatego wielu z nich zakupiło własne kijki i kontynuuje chodzenie po wyznaczonych szlakach.

Dodatkowym zadaniem tego etapu projektu było przygotowanie strony internetowej i ulotek promujących Nordic Walking na lokalnym terenie jako atrakcyjną formę spędzania czasu wolnego na łonie malowniczej przyrody. W treści ulotki, oprócz korzyści wynikających z uprawiania Nordic Walking oraz wskazówek dotyczących prawidłowej techniki marszu, znalazły się również przykładowe ćwiczenia, jakie można wykonywać przy użyciu kijków.

Podsumowaniem pierwszego etapu projektu były zawody Nordic Walking. Kryteria, jakie były brane pod uwagę przy ocenie kursantów - to prawidłowa technika chodzenia z kijkami, frekwencja na zajęciach oraz kultura osobista. Wyłoniono dwa pierwsze miejsca, które przyznano ex-aequo, drugie i trzecie.

Ten etap projektu zakończył się uroczystym piknikiem przy ognisku i grillu. Uczestnikom wręczono dyplomy, nagrody i medale. Było wspólne pieczenie kiełbasek, mnóstwo słodkości i wspólna zabawa.

Rajdy rowerowe

Wiosna, cieplejszy wieje wiatr...

Wiosną ruszył trzeci etap projektu - kurs rowerowy po wyznaczonych szlakach. Gdy tylko na zewnątrz zrobiło się ciepło i sucho, rozpoczęły się przygotowania do realizacji projektu. Uczestnicy, nie posiadający karty rowerowej, przeszli wcześniejszy kurs oraz egzamin teoretyczny i praktyczny, sprawdzający ich umiejętności.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Kursanci w czasie projektu zdobyli podstawowe umiejętności korzystania z roweru. Ponadto zapoznali się z kodeksem ruchu drogowego, znakami drogowymi, zasadami bezpieczeństwa na drodze, zasadami udzielania pierwszej pomocy oraz regułami obowiązującymi w czasie poruszania się rowerami w kolumnie po drogach

publicznych. Uczniowie mieli do wyboru dwa typy rowerów: "górski" lub "damkę". Każdemu z uczestników przypisano odpowiedni rower oraz kask i dopasowano odpowiednio ich parametry. Dzięki kursowi uczniowie nabrali nawyku obowiązkowego zakładania kasków, chroniących głowę podczas upadku, na co opiekunowie zwracali szczególną uwagę. Dodatkowo cykliści byli wyposażeni w kamizelki i opaski odblaskowe, które miały wzmocnić ich widoczność, a tym samym bezpieczeństwo na drodze. Większość uczestników kursu rowerowego wykazała się dobrą formą i dużą wytrzymałością. Potrafili pokonywać znaczące odległości. Niektórzy znacząco poprawili swoją kondycję fizyczną, spędzając czas pożytecznie, na świeżym powietrzu, na łonie natury, zamiast przed telewizorem czy komputerem.

W czasie rajdów uczniowie mieli możliwość podziwiania walorów przyrodniczych regionu. Uczniowie zobaczyli m.in. piękną panoramę Zawichostu, odwiedzili rezerwat przyrody Góry Pieprzowe, malownicze okolice Szczytnik, Kępy Chwałowskiej, Gór Wysokich, Kichar, Dwikóz, Garbowa i Górskiego Lasu. Przemierzali szlaki wzdłuż wałów przeciwpowodziowych na Wiśle.

Byli także z wizytą w leśniczówce Koła Łowieckiego "Bażant" w Zawichoście. Na spotkaniu z przedstawicielem koła - panem Waldemarem Stycznem, uczniowie mieli okazję dowiedzieć się wielu ciekawostek o dzikiej zwierzynie, która żyje w naszym najbliższym otoczeniu.

W ramach kursu rowerowego odbyło się 8 wyjazdów rowerowych po wyznaczonych trasach. Przed każdym wyruszeniem w teren uczestnicy zostali przeszkoleni w zakresie zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego i prawidłowego poruszania się w kolumnie rowerowej. Korzystając z obliczeń nawigacji satelitarnej, w sumie pokonali 80 km, spalając około 2490 kalorii/os.

Na podsumowanie zajęć przeprowadzono zawody sprawnościowe i test wiedzy teoretycznej z zakresu ruchu drogowego. Laureatki oraz pozostali uczestnicy zakończyli projekt wspólnym piknikiem, gdzie przy grillu oraz słodkim poczęstunku wspominali swoje rowerowe wyprawy.

Narty biegowe

A śniegu jak na lekarstwo...

W drugim etapie projektu zaplanowane zostały zajęcia z narciarstwa biegowego, których realizacja wymagała spełnienia odpowiednich warunków. Uczestnicy z ciekawością i niecierpliwością czekali na rozpoczęcie tego właśnie etapu projektu.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

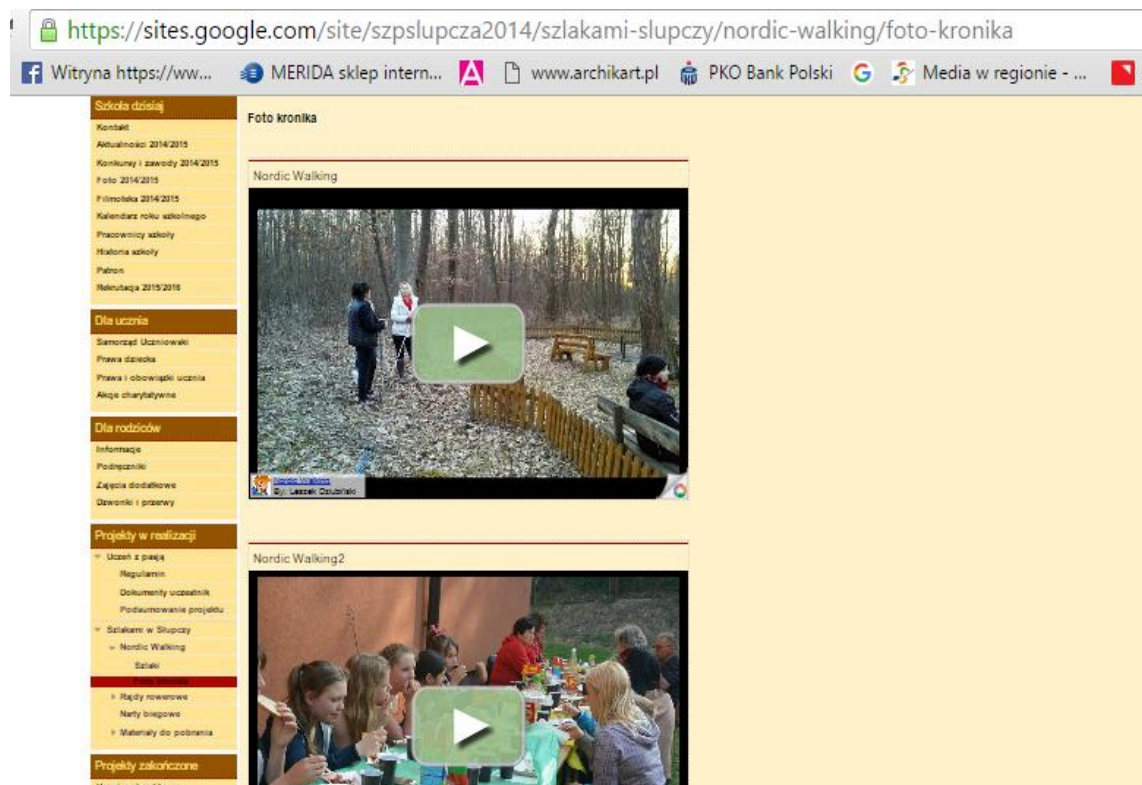

Niestety, z przyczyn obiektywnych, niezależnych od organizatora, kurs nie odbył się. Bowiem niewielkie opady śniegu na terenie, gdzie realizowany był projekt, uniemożliwiły wyjście na trasy. Warstwa białego puchu była niewystarczająca do bezpiecznego poruszania się po szlakach.

Zakupiony sprzęt zostanie więc wykorzystany w kolejnych sezonach, przy sprzyjających warunkach atmosferycznych, koniecznych do uprawiania tej dyscypliny sportowej.

W ramach projektu powstały filmy przedstawiające każdy etap realizacji działań projektowych:

The screenshot shows a Google Sites page titled "szlakami-słupczy/nordic-walking/foto-kronika". The left sidebar contains a navigation menu with sections like "Szkoła dzisiaj", "Dla uczniów", "Dla rodziców", "Projekty w realizacji", and "Projekty zakończone". The main content area is titled "Foto kronika" and features two video thumbnails: "Nordic Walking" and "Nordic Walking2".

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

9. Stowarzyszenie Miłośników Sanktuarium Maryjnego w Sulisławicach

Tytuł projektu: „**Miejsce Mocy z Ziemi Sandomierskiej – Zabytowy Zespół Sanktuarium w Sulisławicach**”

Wartość dofinansowania: 22 790,00 zł.

Celem projektu było rozpowszechnienie informacji na temat walorów turystycznych, historycznych i architektonicznych Sulisławic.

Projekt był skierowany do trzech grup docelowych:

- do turystów zwiedzających Sandomierz, dla których przyjazd do Sulisławic byłby dodatkową atrakcją regionu;
- do dzieci i młodzieży z terenu gminy Łoniów, aby najmłodszy mieszkańcy okolicznych miejscowości mieli świadomość bliskości zabytkowego, atrakcyjnego miejsca i identyfikowali się z nim;
- do dorosłych mieszkańców gminy Łoniów celem poszerzenia wiedzy na temat lokalnej historii i architektury.

Główne działania projektu to promocja:

- Zabytkowego Zespołu Sanktuarium skierowana do turystów odwiedzających Sandomierz (foldery informacyjne, billboardy, prowadzenie gabloty informacyjnej),
- Sanktuarium wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy Łoniów (warsztaty historyczne dla dzieci i młodzieży z gminy Łoniów, konkurs fotograficzny, spotkanie edukacyjne dla dorosłych mieszkańców).

10. Stowarzyszenie Nasze Skotniki

Tytuł projektu: „**Ukryty smak Jabłka Skotnickiego**”

Wartość dofinansowania: 36 630,00 zł.

Projekt był odpowiedzią na problem zacierania się w pamięci społecznej w obyczajowości lokalnej, tradycji, kuchni regionalnej z głównym produktem Jabłkiem Skotnickim. Kuchnia regionu Skotnik obejmująca zarówno wypieki jak i potrawy od dawien dawna pokazywała i przedstawiała Jabłko jak znak rozpoznawczy. W ramach projektu zrealizowane były: warsztaty cukierniczo – kulinarne w tym: tradycyjne i nowoczesne techniki pieczenia stosowane w cukiernictwie, oraz sztuka dekoracji ciast, ciasteczek i tortów, dekoracja tradycyjna i nowoczesna, dekoracja ciast i tortów na specjalne okazje). Konkursy z nagrodami: na najlepsze: dekoracje w cukiernictwie powiązane z Jabłkiem, na najlepszy wypiek tradycyjny oraz „Jabłko Skotnickie” – produkt regionalny – potrawa/wypiek z jabłkiem lub na bazie jabłka, Ponadto zorganizowany był Piknik cukierniczy pod hasłem „Jabłko Skotnickie”. W ramach projektu powstała Publikacja - Przepisy Skotnickie z Jabłkiem w tle oraz Forum Miłośników Słodkości Regionalnych na Rzecz Zachowania Zasobów Historyczno-Kulturowo-Przyrodniczych Skotnik.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

11. Stowarzyszenie Nasze Skotniki

Tytuł projektu: „**Słodko - Kwaśne Jabłka Skotnickie cd. Ukryty smak Jabłka Skotnickiego**”.

Wartość dofinansowania: 47 705,40 zł.

Celem projektu jest szereg działań aktywizujących i integrujących wielopokoleniowe grupy zamieszkujące obszar Skotnik. Jabłko Skotnickie w aspekcie historii stanowi wątek przewodni w projekcie - uważamy, że obecność tego owocu oraz historyczne korzenie miejscowości na przestrzeni wieków kształtowała charakter i styl tego regionu. Główne działania projektu zakładają Warsztaty Słodko - Kwaśne oparte na regionalnych recepturach opartych na jabłku wykonane przez znanego Kucharza – Jakuba Kuronia. Warsztaty połączone będą z biesiadą regionalną i zakończone nagraniem wspólnego filmu promującego region oraz publikacją książkowa z przepisami.

12. Stowarzyszenie Sandomierski Szlak Jabłkowy

Tytuł projektu: **Na Sandomierskim szlaku – promocja Ziemi Sandomierskiej w oparciu o 50 atrakcji pięciu szlaków turystycznych Stowarzyszenia Sandomierski Szlak Jabłkowy (SSJ) zlokalizowanych w powiecie sandomierskim.**

Kwota dofinansowania: 50 000,00 zł.

Projekt „Na sandomierskim szlaku” jest przedsięwzięciem wzmacniającym współpracę 35 członków Sandomierskiego Szlaku Jabłkowego, 10 samorządów oraz 30 lokalnych instytucji, organizacji i osób z terenu powiatu sandomierskiego w oparciu o wypracowanie wspólnych narzędzi promocji regionu. Narzędzia te bazują na 50 atrakcjach zlokalizowanych na 5-ciu wytypowanych szlakach SSJ, to jest na szlaku: agroturystycznym, winiarskim, artystycznym, apetycznym, aktywnym. Aby to osiągnąć wypracowana została wspólna linia materiałów promocyjnych i przygotowane 10 nowych narzędzi promocyjnych, m.in. ulotki, wizytówki, banery, szafy spiżarni sandomierskiego szlaku jabłkowego, roll-up'y, promocyjny film o SSJ oraz przebudowana strona internetowa.

13. Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze Oddział i. A. Patkowskiego

Tytuł projektu: „**Skarby Ziemi Sandomierskiej**” szlak geologiczno – archeologiczny.

Kwota dofinansowania: 55 000,00 zł.

Podstawowym działaniem było zaprojektowanie i wytyczenie, szlaku geologiczno-archeologicznego po Ziemi Sandomierskiej. Powstała również strona internetowa z przebiegiem szlaku, mapa, przewodnik, odbyły się szkolenia przewodników i lekcje tematyczne dla młodzieży, konkurs fotograficzny i wystawa pokonkursowa został również zorganizowany rajd pieszy po atrakcjach geologicznych i archeologicznych.

14. Stowarzyszenie „Gorzyczany z sercem dla ludzi”

Tytuł projektu: **COOL – towa TRADYCJA.**

Kwota dofinansowania: 60 000,00 zł.

Projekt realizowany za okres od lipca do września 2013 roku

W lipcu odbył się wyjazd studyjny do Rymanowa Zdroju na festiwal obrzędowy.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Rozpoczęto pisanie scenariusza Okrężnych, odbyły się również konsultacje etnograficzne związane z uszyciem strójów sandomierskich. W sierpniu odbyła się potańcówka z przytupem w której uczestniczyło ponad 600 osób. 1 września zrealizowano jedno z najważniejszych działań projektowych czyli wystawianie obrzędu Okrężnych. Występ obejrzało ponad 1000 osób zgromadzonych na Dożynkach Powiatowych.

15. Stowarzyszenie Pamięci Zawiszy Czarnego Herbu Sulima z Garbowa

Tytuł projektu: „Smakuj historię z Zawiszą Czarnym”

Kwota dofinansowania: 45 000,00 zł.

Działania projektu:

- Organizacja II Turnieju w Łucznictwie Historycznym. Jest to impreza podczas której odbywają się rekonstrukcje historyczne pojedynków rycerskich na miecze, kopie, pokaz artylerii, bal dworski oraz turniej łuczniczy. Dla dzieci przygotowano stoisko zabaw na których mogli spróbować swoich sił w walce na miecze czy strzelaniu z łuku.
- Remont i wyposażenie pomieszczenia pod Izbą Pamięci Zawiszy Czarnego. Piwnica rycerska – nowy obiekt turystyczny.
- Szkolenie na temat tworzenie i rozwój lokalnego produktu turystycznego. Szkolenie miało na celu wskazywanie nowych kierunków rozwoju gospodarstw wiejskich.
- Znakowanie jabłek., które miało na celu pokazanie nowych metod i technik wzbogacających jakość owoców.
- Organizacja „Ucztę Jabłkowej” - konkursu na najciekawszą potrawę z wykorzystaniem jabłek. Konkurs został podzielony na kategorie: danie główne, deser, napój. Przepisy wszystkich potraw zostały wydane w formie papierowej i stanowią dziedzictwo kulinarne Garbowa.
- Wykonanie tablic informacyjnych. Na jednej z nich znajdują się informacje o życiu i działalności Zawiszy Czarnego, druga zaś informuje o Queście, który znajduje się na terenie Garbowa.

16. Stowarzyszenie Pamięci Zawiszy Czarnego Herbu Sulima z Garbowa

Tytuł projektu: „Tradycyjne rękodzieło – ponadczasową wartością dla młodych pokoleń”

Kwota dofinansowania: 45 000,00 zł.

Projekt ten był niejako kontynuacją poprzedniego projektu tj. „Smakuj historię z Zawiszą Czarnym”.

Zrealizowane działania:

- Organizacja III Turnieju w Łucznictwie Historycznym.
- Dokończenie remontu i adaptacja piwnicy rycerskiej, która została uroczystie otwarta i udostępniona dla zwiedzających w czerwcu 2015 r. W piwnicy znajduje się mała sala tortur oraz sala rycerska.
- Organizacja cyklu spotkań dla mieszkańców podczas których odbywały się warsztaty z rękodzieła (szydełkowanie, haftowanie, wykonywanie ozdób bożonarodzeniowych) a także spotkania o tematyce tradycyjnych polskich potraw bożonarodzeniowych. W ramach tego działania odbył się także kolejny konkurs kulinarny.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

- Warsztaty garncarskie i wikliniarskie mające na celu podniesienie kwalifikacji, a także integrację członków Stowarzyszenia.
- Warsztaty i konkursy dla dzieci. Zorganizowano wycieczkę edukacyjną dla dzieci w ramach której odbyła się lekcja historii w Izbie Pamięci Zawiszy Czarnego, warsztaty wyrobu biżuterii z gliny oraz nauka strzelania, a także lekcja przyrody w Rezerwacie Przyrody w Górach Pieprzowych. Na podstawie tej wycieczki stworzono ofertę edukacyjną dla szkół.

17. Stowarzyszenie Pamięci Zawiszy Czarnego Herbu Sulima z Garbowa

Tytuł projektu: „Garbów w obiektywie”

Kwota dofinansowania: 50 000,00 zł.

Opis działań projektowych:

Organizacja IV Turnieju w Łucznictwie Historycznym.

19 lipca 2015 r. już po raz IV w Garbowie odbył się wielki Turniej Łuczniczy. W tym roku myślą przewodnią wydarzenia była 600- tna rocznica turnieju w Perpignan, na którym Zawisza Czarny pokonał wielkiego rycerza Jana z Aragonii w pojedynku na kopie. Podczas imprezy pojedynk ten został odtworzony na oczach widzów. W programie imprezy znalazł się także wzbudzający wiele emocji turniej konny, któremu przewodził Zawisza Czarny. W turnieju wzięli udział także sławni bohaterowie spod Grunwaldu : Mszczuj ze Skrzynna, Dobiesław z Oleśnicy, Powąła z Taczowa, Krystyn z Ostrowa, Arnold von Baden oraz lekka jazda litewska. Rycerze musieli wykazać się w konkurencjach: gonitwa do pierścienia kopią, cięcie mieczem, atak na Saracena.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Głównym punktem imprezy był turniej łuczniczy, w którym udział wzięło ponad dwadzieścia osób. Łucznicy musieli wykazać się sprawnością trafienia do tarczy z repliki XV- wiecznego łuku, z odległości 20, 30 i 40 metrów.

Pomiędzy turniejami widzowie mogli obejrzeć bal dworski, na którym sandomierska chorągiew prezentowała pawany, kontredanse i inne tańce średniowieczne. Dużym zainteresowaniem cieszyły się średniowieczne walki na miecze i topory. Sandomierska gwardia zaprezentowała również musztrę oraz pokaz artyleryjski.

Jednym z punktów programu był pokaz japońskich sztuk walki z XVI w. reprezentowany przez grupę rekonstrukcyjną „Katana” z Tarnobrzega.

Podczas turnieju organizatorzy zadbali również o swych najmłodszych gości, zorganizowali miejsce zabaw rycerskich dla dzieci takich jak walka na miecze strzelane z łuku oraz zabawy plastyczne. Odbyły się również konkursy dla dzieci i młodzieży, wśród których rozlosowano wiele ciekawych nagród.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Imprezę zakończył bardzo ciekawy pokaz „Teatru ognia”, wzbudzający w widzach niezapomniane wrażenia.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Warsztaty i konkurs fotograficzny.

Warsztaty fotograficzne będą odbywać się w styczniu i lutym 2016 r. Mają one na celu rozbudzić pasję do fotografowania wśród młodzieży i dorosłych, a także rozwinąć i doskonalić techniki fotografowania. Innym celem tego działania jest promocja naszej miejscowości. We wrześniu 2015 roku został ogłoszony konkurs fotograficzny, którego tematyką były uroki Garbowa. Konkurs trwa do 15 kwietnia 2016 r. Po ogłoszeniu zwycięskich zdjęć zostaną one przedstawione na zorganizowanej wystawie w Wiejskim Domu Kultury w Garbowie i na stałe będą stanowiły piękny wystrój tego miejsca.

Warsztaty z dekoracji świątecznych dla mieszkańców.

W ramach działania organizowane są cykle spotkań, podczas których mieszkańcy Garbowa mogą skorzystać z warsztatów o tematyce dekoracji świątecznych, zarówno bożonarodzeniowych jak i wielkanocnych. Spotkania te odbywają się od grudnia 2015 do kwietnia 2016 r. Spotkania są okazją do nabycia nowych umiejętności, poznania technik dekoracyjnych, ale także do miłych spotkań i integracji mieszkańców.

W ramach spotkań odbędzie się również konkurs kulinarny o tematyce dań wielkanocnych, a także uroczystość „Dnia Kobiet” dla mieszkańców Garbowa i okolicznych miejscowości.

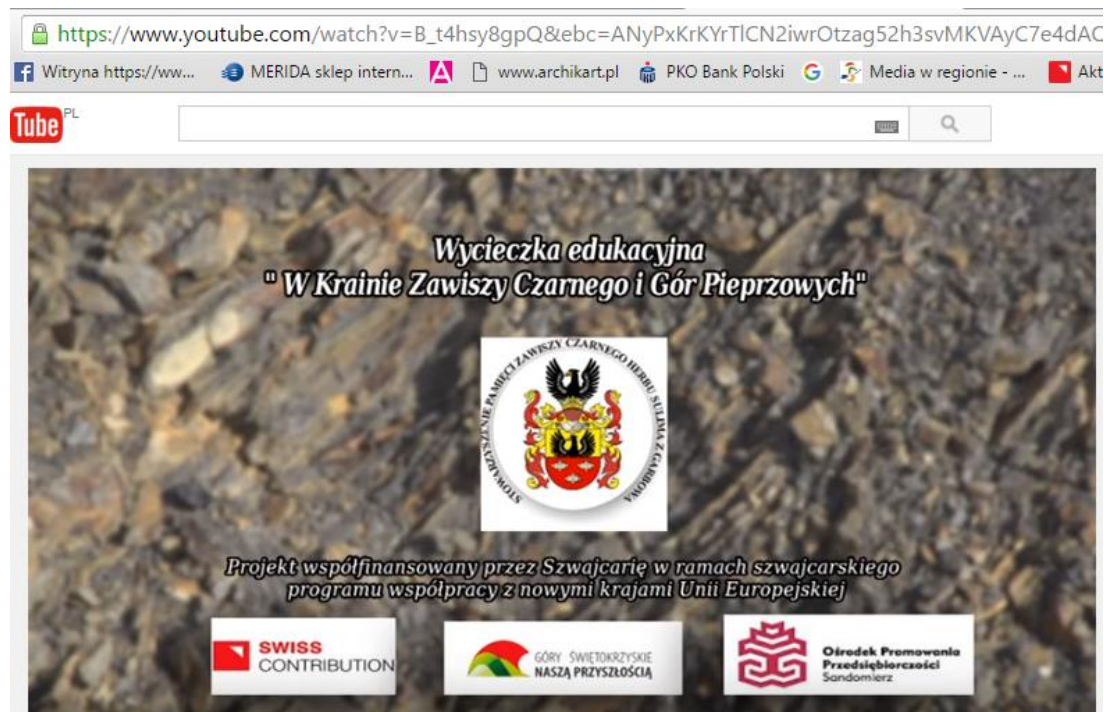
Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Doposażenie Izby Pamięci Zawiszy Czarnego w urządzenie do bicia monet.
Będzie ono stanowiło dodatkową atrakcję dla zwiedzających, każdy będzie mógł własnoręcznie wybić monetę pamiątkową z Zawiszą Czarnym.

Poniżej zamieszczony został link do strony internetowej, na której zamieszczony został film powstały w ramach niniejszego projektu:

<https://www.youtube.com/watch?v=zOQirdq7CkE&feature=youtu.be>

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

18. Koło Rolnicze w Nawodnicach

tytuł projektu: „Klimontowski Wieniec Dożynkowy – tradycją kultywowaną w czasie Jarmarku na św. Jacka”

Kwota dofinansowania: 41 820,75 zł.

Celem projektu są działania integrujące wielopokoleniowe grupy społeczne zamieszkujące obszar Gminy Klimontów, polegające na pracy społecznej oraz badawczej na rzecz zebrania, uporządkowania oraz podsumowania tego, co z punktu historii, tradycji, obyczajowości, kultury i sztuki ludowej a także przyrody tu istnieje i stanowi o dobru wspólnym. Wieniec dożynkowy w aspekcie historii stanowi wątek przewodni w projekcie – obecność tego produktu jest tradycją przekazywaną z pokolenia na pokolenie a historyczne korzenie gminy na przestrzeni wieków kształtowały charakter i styl tego regionu. Wykonywanie wieńców dożynkowych w ostatnim czasie rozwija się a Stowarzyszenie wspólnie z Urzędem Gminy Klimontów stara się kultywować te tradycje. Wypracowany w ramach projektu zasób zostanie zebrany, odpowiednio zredagowany oraz zaprezentowany ogółowi mieszkańców gminy z użyciem form publicystycznych, multimedialnych, dożynek sołeckich oraz biesiady Klimontowskiej na dożynkach gminnych w ramach Jarmarku na św. Jacka. Poprzez projekt zostaną zachowane obrzędy i zwyczaje tego regionu. Dokona się to przez takie działania jak: warsztaty, konkursy, wystawy, publikację, fotografię.

19. Towarzystwo Naukowe Sandomierskie

Tytuł projektu: „Winoroślowa Ścieżka Edukacyjna”

Kwota dofinansowania: 48 514,00 zł.

Realizację projektu przeprowadzono bazując na funkcjonujących winnicach w rejonie Sandomierza, z których Winnica Świętego Jakuba stanowiła centrum szkoleń i przekazów informacyjnych. Zakres zadań merytorycznych realizowany został zgodnie z zaplanowanym harmonogramem. Jesienią 2014 roku w centrum szkoleniowym na planowane 3 pokazy winifikacji, przeprowadzono ich 4 (16 IX, 7 X, 9 X i 22 X), w których uczestniczyło 89 osób. 22 listopada 2014 r. przeprowadzone zostało duże przedsięwzięcie promocyjne – Święto Młodego Wina, w którym uczestniczyło około 300 osób. Impreza przyniosła duży efekt promocyjny dla enoturystyki sandomierskiej i integracyjny producentów i pasjonatów uprawy winorośli, dając szanse na jej cykliczność. Na wniosek pasjonatów uprawy winorośli dodatkowo 28 lutego 2015 przeprowadzono pokaz cięcia winorośli dla 16 osób.

Bazując na zdobytych doświadczeniach, materiałach i analizie rynku, w okresie zimowym opracowano i wykonano materiały promocyjne oraz edukacyjne i informacyjne celem ujednolicenia przekazów i intensyfikację działań w sezonie turystycznym 2015. Na wykonanie tych działań złożyło się: wydanie 4000 szt informatorów o Sandomierskim Szlaku Winiarskim, wizualizacja Szlaku poprzez nagranie filmu pod tym samym tytułem, wydrukowanie 2000 szt pocztówek, wykonanie 300 szt długopisów promujących projekt,

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

wykonanie 25 niezmywalnych tablic promocyjnych i informacyjnych na Szlak oraz wykonanie zadania nad ogniskiem przy Winnicy Św. Jakuba, jako miejsce biesiadne oddziałujące na trwałość projektu.

Ponadto działania projektu były promowane na Targach AGROTECH 2015 w Kielcach (27-29.03.2015) oraz Międzynarodowych Targach AGROTRAVL w Kielcach (10.04-12.04.2015).

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Inauguracji sezonu dokonano poprzez przeprowadzenie szkolenia o winoroślowej ścieżce edukacyjnej 26 kwietnia 2015 roku w Winnicy Świętego Jakuba, którego inicjatorem była firma Plantpress Sp. z o.o. w Krakowie. Zaplanowanym i zrealizowanym sprawdzianem przygotowania materiałów informacyjnych na ścieżkę edukacyjną sezonu 2015 było przeprowadzenie w miesiącu maju, 7-miu szkoleń dla zróżnicowanych segmentów odbiorców nt. „Uprawa winorośli na winoroślowej ścieżce edukacyjnej”, w których uczestniczyło 178 osób. W przedłużonym okresie realizacyjnym w miesiącu czerwcu i lipcu prowadzono spontanicznie podejmowane szkolenia w różnych punktach Szlaku pod hasłem „Enoturystyka w Sandomierskiem” w których uczestniczyło ponad 110 osób.

20. Towarzystwo Naukowe Sandomierskie

Tytuł projektu: „Powrót do tradycji winiarskich Ziemi Sandomierskiej”.

W ramach realizacji projektu zidentyfikowano podłoże historyczne i stan uprawy winorośli na Ziemi Sandomierskiej. Odtworzono na Wzgórzu Świętojakubskim w Sandomierzu winnicę stanowiącą awangardę winogrodnictwa regionu, która pierwotnie założona została przez O.O. Dominikanów w 1226 roku. Ową winnicę współcześnie nazwano Winnicą Św. Jakuba.

W ramach realizacji projektu wykonano prace pielęgnacyjne w Winnicy Świętego Jakuba przygotowując bazę do

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

prowadzenia szkoleń i pokazów. Zakupiono niezbędne wyposażenie do przeprowadzenia pokazów i szkoleń, jak: młynkoodszypułkowywarka, hydroprasa, fermentory, kadzie, korkownicę, słoje szklane, butlę z azotem i refraktometr. W oparciu o stworzona bazę szkoleniową przeprowadzono szkolenia nt. „Prowadzenia i pielęgnacji winorośli”, pokazy nt. „Wykonywanie nastawu wina gronowego”.

Dla celów promocyjnych wydano informatory pt. „Powrót do tradycji winiarskich Ziemi Sandomierskiej”, oraz folder pt. „Sandomierskie Winogrodnictwo”.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Zwieńczeniem projektu było założenie Sandomierskiego Stowarzyszenia Winiarzy i przeprowadzenie konferencji podsumowującej 6 lutego 2014 roku w Hali Widowiskowo-Sportowej w Sandomierzu wraz z wydaniem w formie książkowej materiałów konferencyjnych pt. „Powrót do tradycji winiarskich Ziemi Sandomierskiej, zakończonej degustacją pierwszego wina z odtworzonej Winnicy Św. Jakuba. Zakupione wyposażenie zdeponowane zostało w użyczonych pomieszczeniach magazynowych Klasztoru O.O. Dominikanów w Sandomierzu.

21. Lokalna Organizacja Turystyczna „Partnerstwo Ziemi Sandomierskiej”

Tytuł projektu: „Góry Pieprzowe – produkt turystyczny dla aktywnych”

Kwota dofinansowania: 49 950,00 zł.

Projekt zakładał utworzenie produktu turystycznego z wykorzystaniem potencjału Rezerwatu Góry Pieprzowe.

W ramach projektu zostały wykonane zabezpieczenia szlaków turystycznych prowadzących przez Góry Pieprzowe, oznakowanie dojazdu. Powstało miejsce piknikowe na tarasie widokowym z ławeczkami do odpoczynku. Utworzony został również produkt sieciowy "W krainie dzikiej róży" polegający na wycieczce

kilkugodzinnej busami retro po atrakcjach Gminy Dwikozy i wykonany został materiał promocyjny, który informuje o atrakcjach i powstałej infrastrukturze okołoturystycznej w okolicy Sandomierza.

Głównym założeniem projektu było stworzenie atrakcyjnego produktu turystycznego dla aktywnych.

22. Lokalna Organizacja Turystyczna „Partnerstwo Ziemi Sandomierskiej”

Tytuł projektu: **Rozwój produktu turystycznego „Góry Pieprzowe dla aktywnych” poprzez akcję promocyjną i poprawę infrastruktury turystycznej**

Kwota dofinansowania 49 000,00 zł.

Projekt został zrealizowany w Partnerstwie z Gminą Dwikozy. Głównym założeniem projektu było stworzenie infrastruktury parkingowo-piknikowej, która przyczyni się do rozwoju produktu turystycznego jak również działania promocyjne propagujące walory Gór Pieprzowych.

23. Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Silniejsi Razem”

Tytuł projektu: „Wisła jakiej nie znacie”

Kwota dofinansowania: 50 000,00 zł.

W ramach projektu zostaną zorganizowane warsztaty z zakresu technik pozyskiwania informacji historycznej oraz fotografii. Warsztaty te mają za zadanie przygotować młodzież do konkursów z nagrodami rzeczowymi w III kategoriach: I. Na najlepsze: podanie, legendę, wywiad, opis tradycji, zwyczajów, obyczajów ściśle powiązane z Wisłą, II. Na zbiór archiwalnej fotografii (min. 5 zdjęć) pokazującej otoczenie Wisły lub zdjęć archiwalnych (stara fotografia czarno-biała) związanych z obszarem objętym projektem prezentujące dobra kultury, zasoby przyrodnicze, historyczne, stanowiące o unikatowości tego regionu, III. Na współczesną fotografię cyfrową ukazującą obecny wizerunek regionu Wisły w kontekście zasobów kulturowo-przyrodniczych regionu zdefiniowanego w projekcie. Opiekę nad uczestnikami konkursów będą sprawować nauczyciele i regionaliści.

Ponadto w ramach projektu powstanie Forum Animatorów i Liderów na Rzecz Zachowania Zasobów Historyczno-Kulturowo-Przyrodniczych Regionu Wisły Powiatu Sandomierskiego. Forum to będzie miało na celu organizowanie cyklicznych debat poświęconych podsumowaniu dorobku rocznego w obszarze historii, sztuki, literatury, obyczajowości, regionalizmu, wydawnictw poświęconych regionowi, etc. z terenu powiatu sandomierskiego. Forum będzie również wyznaczać kierunki i obszary badań na rzecz odkrywania zasobów powiatu, tworzyć postulaty w zakresie promocji regionu na bazie posiadanych zasobów, dokonywać ewidencji zasobów.

Powołane Forum ma również wspomóc w wydaniu publikacji, która powstanie w wyniku zredagowania prac konkursowych młodzieży. Również efektem prac konkursowych ma być wystawa fotograficzna obrazująca Wisłę i kulturę ludzi żyjących nad nią na przestrzeni stuleci.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Wykaz Projektów realizowanych przez firmy prywatne,
z terenu powiatu: kieleckiego, opatowskiego, ostrowieckiego i sandomierskiego,
dofinansowanych w ramach programu
„Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością”.

Powiat Kielecki	
Nazwa Beneficjenta	Tytuł podprojektu
Firma Usługowo –Handlowa Stanisław Tosnowiec	Wynajem pokoi noclegowych
Gospodarstwo Agroturystyczne Jakub Grzegorzczak	Zwiększenie atrakcyjności i konkurencyjności Gospodarstwa Agroturystycznego Dynatywa poprzez rozbudowę oraz wprowadzenie nowych usług
PPHU Konrad Mazur	Wypożyczalnia kajaków – promocja Gór Świętokrzyskich
ODYSSEY CLUBHOTEL Piotr Syska	Świętokrzyskie Saunowanie – nowym markowym produktem turystycznym regionu
Gospodarstwo agroturystyczne "Wiśniowe wzgórze" Agnieszka Zięba	Rozwój edukacyjnego gospodarstwa agroturystycznego „Wiśniowe Wzgórze” w Dębnie w oparciu o wykorzystanie zasobów lokalnych
Ośrodek Rehabilitacji Kompleksowej i Promocji Zdrowia Marzena Kuczyńska	Rozwój przedsiębiorstwa Ośrodek Rehabilitacji i Promocji Zdrowia Marzena Kuczyńska w Rakowie w oparciu o wykorzystanie zasobów lokalnych
Gospodarstwo agroturystyczne "Pod raczkiem" Irmina i Jarosław Maliszewscy	Modernizacja i rozwój gospodarstwa agroturystycznego „Pod raczkiem” w oparciu o wykorzystanie zasobów lokalnych
Jerzy Skrabacz	„Wzrost atrakcyjności oferty ośrodka „Centrum Wypoczynku GOŁOBORZE” poprzez rozszerzenie usług w zakresie promowania aktywnych form rekreacji, odchudzania i odnowy ruchowej”
Tadeusz Matuszewski MAT-MAS	„Wyroby tradycyjne z Bęczkowa”
Kazimiera Grzejszczyk Przedsiębiorstwo Turystyczno-Usługowe „Pod bukiem”	„Wzrost atrakcyjności regionu poprzez przystosowanie i wyposażenie kuchni”
DARIUSZ KONIECZEK EURO CONSULTING	„Dywersyfikacja działalności firmy poprzez wprowadzenie usług turystyczno – rekreacyjnych z wykorzystaniem lokalnych zbiorników wodnych i rzeki Czarna Nida”
P.H.U. „Koziołek bis” Paweł Koziołek	„Świętokrzyskie tradycje kulinarne”
Damian Jaros „DRAG – BUD”	"Rozwinięcie firmy „Damian Jaros DRAG-BUD” oraz poszerzenie oferty turystycznej regionu poprzez utworzenie mobilnej wypożyczalni sprzętu wodnego”
Elżbieta Kowalska Firma Handlowa „HEKO”	„Rozwój działalności gospodarczej poprzez modernizację i zakup wyposażenia na cele agroturystyki”
STONEFLOOR Paweł Sowiński	Renowacja posadzek kamiennych
Sebastian Boksa ECO-PAL	ECO-PAL SEBASTIAN BOKSA produkcja pelletu z biomasy oraz drewna opałowego (kominkowego)
Lucyna Brożyna	Gospodarstwo agroturystyczne "Pod Łysicą"
Sylwia Boksa TECTUM	TECTUM Sylwia Boksa Pracownia projektowa i usług budowlanych
Janusz Radek RADEX OIL	Studio Artystycznych Realizacji Muzycznych Janusz Radek
Robert Salwa Zakład Usług Stolarskich Lużny Sęk	Pracownia Lużny Sęk Robert Salwa - rozwój przedsiębiorczości w Gminie Zagnańsk w oparciu o lokalne zasoby i potencjał regionu
Joanna Róg	Gospodarstwo agroturystyczne "Na górcie"
Auto - Klinika Maciej Nowak	Auto-Klinika Maciej Nowak

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Łukasz Toporek LTSTAL	StainlessSpaw - spawanie, naprawa, produkcja, renowacja
Justyna Dachowska	Gospodarstwo agroturystyczne "Za górami, za lasami..."
Centrum Spawalnicze "SPAWIK" Daniel Siarek	"Produkcja ogrodzeń kutych i konstrukcji metalowych"
"Wrona" F.H.U. Grzegorz Wrona	"Wrona FHU Grzegorz Wrona"
EKO - LOGIKA Tomasz Fąfara	"Wdrażanie odnawialnych źródeł energii nadzieją na lepszą przyszłość - EKO LOGIKA Tomasz Fąfara"
MW Soft Marcin Wasik	"MasterCode"
ART. GARDEN MAREK GOŚCINIEWICZ	"Art. End Garden"
„Sodalit” Marcin Ziółkowski	„KALCYT – regionalne surowce, europejska jakość”
Pracownia Ceramiczna – Monika Iwan	„CEMI Pracownia Ceramiki Regionalnej – Monika Iwan”
Stefan Szczepaniak Dom Gościenny „Ze Świętokrzyskim Smakiem”	Dom Gościenny „Ze Świętokrzyskim Smakiem”
Gospodarstwo Agroturystyczne Monika Perlik	„Gospodarstwo Agroturystyczne Monika Perlik”
DORAM Dorota Maluszczyk,	„ZIELONO MI”
USŁUGI STOLARSKIE „DREWNOMIR” MIROSLAW SAŁATA	Usługi Stolarskie „Drewnomir”
Zespół COVER Natalia Zielińska	„Muzyka na każdą okazję”
Agnieszka Kowalska Pracownia Artystyczna „Biały Kredens”	Agnieszka Kowalska Pracownia Artystyczna „Biały Kredens”
Kamil Herbuś Kamro - Drew	”Produkcja mebli regionalnych regionu Świętokrzyskiego”
Gospodarstwo Agroturystyczne „W dolinie Warkocza” Danuta Ramiączek,	”Gospodarstwo Agroturystyczne „W dolinie Warkocza”
„Świętokrzyski Cud – Miód” Anna Zagdańska	”Świętokrzyski Cud – Miód”
Piotr Czerwiec	„Noclegi w izbie świętokrzyskiej”
Łukasz Ziomek P.H.U „ZIOMEX”	„Rozwój firmy ZIOMEX przez wprowadzenie nowych usług organizacji wycieczek turystycznych wpływających na poszerzenie oferty turystycznej regionu”
Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe "Mar Mar" Marzena Piróg	Tradycja Naszą Przyszłością
Ewelina Gdak GDAK Studio	Świętokrzyskie - Design
I-TEL Paweł Bąk	sILO – System Informacji Lokalnej, jako narzędzie rozwoju regionów
Gorky Elektronika Przemysłowa Tomasz Kniefel	Portal zasobów lokalnych Gór Świętokrzyskich i współpracy gospodarczej
Paweł Zięba PHU PANEL - PLUS	Wzrost rozpoznawalności marki przedsiębiorstwa dzięki wzmocnieniu reklamy i promocji (wdrożenie strategii rozwoju własnej firmy)”
Bartłomiej Skrobacz	Utworzenie klubu fitness, siłowni i centrum krav maga
Wojciech Książek	Pracownia artystyczna malarstwa rzeźby i ceramiki
Agnieszka Kułagowska	Willa Bona - nowe miejsce noclegowe w Chęcinach i stworzenie nowego produktu turystycznego: gry terenowe w oparciu o lokalne atrakcje historyczne i geologiczne
Bartłomiej Pióro	Kowalstwo: Balustrady, Kraty, Ogrodzenia, Elementy kute
Michał Kaczor	Tradycja i nowoczesność na świętokrzyskich gontach drewnianych Michał Kaczor
Adam Barchan	Portal turystyczny TURUT.pl
Andżelika Porzuczek	F.U. Comford Andżelika Porzuczek
Konrad Borowiecki	CNC Cutter Konrad Borowiecki
Dorota Sabat	Gabinet kreatywności i Terapii Zajęciowej "Sabatówka"
Rafał Gawęcki	Rafał Gawęcki - wyroby metalowe z wykorzystaniem zasobów lokalnych regionu

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Albert Maszczyński	Świętokrzyskie by byke
Witold Sobański	Otwarcie stolarni w Starej Zbelutce
Joanna Łukawska	Eventowe inspiracje -Joanna Łukawska
Izabela Wiewióra	Świętokrzyska niteczka
Marcin Iwański	Świętokrzyskie z lotu ptaka
"DIS" SPÓŁKA JAWNA ARTUR DUL I WSPÓLNICY	Wzbogacenie oferty turystycznej regionu poprzez poszerzenie zakresu działalności Hotelu Pod Cizemką
PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE "HUBERTUS" SARAPATA MONIKA	Baza aktywnej turystyki jeździeckiej w sercu Gór Świętokrzyskich - elementem upowszechniania ich bogatych zasobów i walorów
"ŚWIDERSKI INN" KAROL ŚWIDERSKI	Rozwój usług turystycznych przedsiębiorstwa „ŚWIDERSKI INN” Karol Świdorski w oparciu o zasoby lokalne regionu Gór Świętokrzyskich
PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUGOWO HANDLOWE "RAM" PAULINA BARAN	„Rozwój Serowni zagrodowej Podłazy jako nowej marki regionalnej na mapie województwa świętokrzyskiego”
Gminna Mleczarnia w Pierzchnicy Sp. z o.o	Rozwój firmy Gminna Mleczarnia w Pierzchnicy Sp. z o. o. poprzez zakup nowych środków trwałych
Restauracja Zacisze Tomasz Kotwa	Objazdowy Kredens Kuchni Świętokrzyskiej oraz Tradycyjnych Wyrobów Masarskich
"Rzeźbiarz" Zdzisław Błosiński	Zdzisław Błosiński- Świętokrzyskie zabawki ludowe

Powiat Opatowski	
Nazwa Beneficjenta	Tytuł podprojektu
Sylwester Czub Gospodarstwo Agroturystyczne "Pod Lipą"	Zwiększenie atrakcyjności i konkurencyjności gospodarstwa agroturystycznego „Pod Lipą” poprzez poszerzenie oferty rekreacyjnej oraz podwyższenie standardu świadczonych usług – modernizacja budynku noclegowego, zakup sprzętów rekreacyjnych oraz dobudowa pomieszczenia gospodarczego
"Megawita" Maciej Małkiewicz	Podtrzymywanie tradycji w przetwórstwie owoców i warzyw
Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Opatowie	Utworzenie sali warsztatowo-konferencyjnej i „Firmowej Kawiarenki Krówkowej” w pomieszczeniach dawnej Mleczarni Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Opatowie
Anna Pokrzywnicka Decoris Pracownia ceramiki artystycznej oraz usługi artystyczne	Pracownia ceramiki artystycznej oraz usługi artystyczne DECORIS
P.P. H. U. GUMBORO Agata Chodorek	Pasieka Wędrowna
EWI Ewelina Bień	Utworzenie wioski indian będącej załącznikiem do powstania Centrum Kulturowego "Wiele kultur - jeden świat" w miejscowości Zielonka pod Iwaniskami
Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „GRZEMI” Michał Ofiara	„GRZEMI” Michał Ofiara, Hodowla Królików rasowych i Drobiu Ozdobnego
Ryszard Kwiatkowski	„Zakup wyposażenia kuchni i Sali jadalnej restauracji oraz związane z nim roboty budowlane”
InKreo Kamila Gorazd	InKreo Kamila Gorazd
Pracownia usług stolarsko - renowacyjnych "STYL" Krzysztof Krakowiak	Pracownia usług stolarsko - renowacyjnych "STYL" Krzysztof Krakowiak
Pasieka Leśna Robert Brodawka	"Pasieka Leśna"
Grzegorz Bąk	Firma Usługowo - Produkcyjna "Univers - Stol" Grzegorz Bąk
Stanisława Stępień	Wesoła Farma

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Powiat Ostrowiecki	
Nazwa Beneficjenta	Tytuł podprojektu
DLF Invest sp. z o.o.	Wyposażenie pracowni cukierniczo – piekarniczej celem wprowadzenia asortymentu tradycyjnego regionu świętokrzyskiego
Szczepan Kaczmarek TEXTIL SERVICE Spółka Cywilna Kaczmarek Szczepan, Kaczmarek Jarosław	„Rozwój przedsiębiorstwa Textil Service s.c. w oparciu o wykorzystanie lokalnych materialnych zasobów kulturowych”
Pokoje Gościnne Świerkowa Chata Patrycja Wisowska	„Pokoje gościnne Świerkowa chata Patrycja Wisowska”
Kaszarnia Rajmund Wisowski,	„Kaszarnia Rajmund Wisowski”
Zakład Stolarski Kajetan Domagała,	„Usługi stolarskie – Kajetan Domagała”
Justyna Florczak	Garncarnia Świętego Floriana Justyna Florczak
Kozia Farma Na Zagajach Marcin Kutera	KOZIA FARMA NA ZAGAJACH. Produkcja i przetwórstwo mleka koziego oraz pokazy serowarskie i edukacyjne promocją regionu świętokrzyskiego oraz produkcja i pozyskiwanie paszy ekologicznej

Powiat Sandomierski	
Nazwa Beneficjenta	Tytuł podprojektu
Stanisław Baska Grupa Doradcza BAS	„Gościniec Koćmierzów zaprasza do Sandomierskiej Toskanii”
F.H.U FOX Piotr Cybula	Restauracja Regionalna”Świętokrzyska
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Ośrodek Zdrowia Wilczyce Stanisław Radoń	„Natura dla zdrowia”
Lunch Cafe Edyta Wnuk s.c.	„Wzbogacenie zaplecza turystycznego województwa świętokrzyskiego poprzez poszerzenie i dywersyfikację działalności firmy Lunch Cafe Edyta Wnuk s.c.”
DOMEX S. Biernat i Wspólnicy – Spółka Jawna	„Pokoje gościnne na szlaku jabłkowym”
Usługi Remontowo Budowlane Jakub Śliwiński	„AGROTURYSTYKA „Nad Andruszkowianką”
Przedsiębiorstwem Produkcijno Handlowym – Marek Maciąg	„Rozwój przedsiębiorstwa PPH Marek Maciąg poprzez prace adaptacyjne zabytkowego dworu oraz zakup wyposażenia na potrzeby hotelowo – gastronomiczne”
Marzena Dziedzic Salon Kosmetyczny "NEFRETETE"	Wykorzystanie ziół w celach leczniczych, higienicznych i kosmetycznych
Urszula Puzio Usługi turystyczne „ULA”	„Wzmocnienie konkurencyjności firm poprzez poszerzenie oferty turystycznej regionu o nowy produkt turystyczny – organizowanie wycieczek własnym busem po okolicy Sandomierza”
Dwór Na Wichrowym Wzgórzu Spółka z o.o.	DWÓR NA WICHROWYM WZGÓRZU BLIŻEJ CIEBIE
MED.-KONS Adam Orłowski	„Poprawa jakości życia mieszkańców regionu Gór Świętokrzyskich poprzez wzrost atrakcyjności ośrodka agroturystycznego ORLIK”
KING-POLIGRAFIA/POLSKA Przedsiębiorstwo Produkcijno-Handlowe Janusz Jakubczyk	„Adaptacja i wyposażenie basenu zewnętrznego wraz z oprzyrządowaniem”.
Winnica Płochockich Barbara Płochocka	WINNICA PŁOCHOCKICH – PERŁA WINIARSTWA REGIONU GÓR ŚWIĘTOKRZYSKICH
Doradztwo, Szkolenia i Zarządzanie w Ochronie Zdrowia - dr n. med.. Waclaw Kruk	Utworzenie Centrum Zdrowia „SALUS”
F.H. „VOOY” F.H.U. Jolanta Marzec „Dworek Ojca Mateusza”,	Współczesne zarządzanie firmy w oparciu o tradycję i zasoby lokalne

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

DOBRY CZAS Anita Woźniak	Z Babą Jagą przez Sandomierz na Łysą Górę
Morzyński Jacek - Firma Handlowo-Uslugowa	BISTRO PODWALE – KULINARNA STREFA RODZINNA
Żegluga Śródlądowa Tadeusz Prokop	Natura w turystyce-rozwoj żeglugi edukacyjno-turystycznej po rzece Wiśle
Słaba Radosław Sport Technologies	Wzbogacenie oferty turystycznej województwa świętokrzyskiego poprzez dywersyfikację działalności firmy Sport Technologies Radosław Słaba mającą na celu wprowadzenie usług agroturystyczno – sportowych i odnowy biologicznej
Biforia Sałata Jerzy	PRODUKCJA NALEWK REGOINALNYCH - DZIEDZICTWEM KULINARNYM ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
JMC Jacek Małuszyński	Centrum rekreacji i edukacji ekologicznej w Górach Pieprzowych
Firma Handlowo Usługowa Krystyna Wojciechowska	Lody na Mariackiej – nowa perspektywa firmy
Justyna Wojtas	Gospodarstwo agroturystyczne "Willa Wojtasówka"
Działalność Kulturalna Aleksandra Harańczyk-Kuter	Centrum rekreacyjno-edukacyjne "Akademia SAR"
Helena Słaba	Gospodarstwo agroturystyczne u Heli Helena Słaba
Sylwester Łukawski	Wakacyjne mieszkanie
Piekarnia u Jędrusia Andrzej Floras	"Piekarnia u Jędrusia"
Gospodarstwo Agroturystyczne „Winnica u Gołębiewskich” Tomasz Gołębiewski	Gospodarstwo agroturystyczne „Winnica u Gołębiewskich”
Retro Cars Łukasz Wilk	Luk - warsztat renowacji pojazdów zabytkowych
STYL - MAR Mariusz Guźla	Świętokrzyskie czaruje HoReCa"
MD STUDIO Michał Długosz	Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstwa Michał Długosz MD STUDIO poprzez modernizację bazy noclegowej w Sandomierzu i działania promocyjne
JMC Jacek Małuszyński	Przestrzeń aktywności plenerowej przy obiekcie turystycznym Willa Dzika Róża w sandomierskich Górach Pieprzowych
Grill Solo Joanna Mańka Sieradzka	Wędzone smaki naszych przodków z regionu Gór Świętokrzyskich – rozwój przedsiębiorstwa – wdrożenie strategii
Urszula Puzio Usługi Turystyczne „ULA”	ROZWOJ FIRMY USŁUGI TURYSTYCZNE „ULA” – rozbudowa produktu turystycznego – wycieczki meleksem po Sandomierzu
Pielęgniarstwo Środowiskowo – Rodzinne Dorota Długosz	Wzrost konkurencyjności firmy, poszerzenie działalności i poprawa jakości usług
FHU Bakamus Beata Brzozowska - Musiał	Podniesienie konkurencyjności firmy – wdrożenie innowacyjnych rozwiązań zmierzających do rozwoju firmy FHU Bakamus Beata Brzozowska - Musiał
„Sylwan” Ewa Skóra	Wdrożenie strategii rozwoju firmy „Sylwan” poprzez stworzenie wystawy eksponatów zwierząt z Puszczy Sandomierskiej i Gór Świętokrzyskich i wzmocnienie wizerunku firmy
FPHU „Stolarnia Polanów” – Leszek Bujak	Meble z Duszą
Paweł Sojda GLAM HAIR STUDIO FRYZJERSKIE	Strategiczny plan rozwoju własnej firmy
Biforia Jerzy Sałata	Produkcja nalewek i destylatów owocowych
Konrad Sobieraj	Firma zajmująca się fotografią lotniczą obiektów zabytkowych, wideofilmowaniem z powietrza oraz tworzeniem wirtualnych wycieczek"
Cyryl Karwat	Dwa Koty
Aleksandra Członka	Sandomierska przysiewka
Anna Przybysz	Świętokrzyski Ogród Inspiracji u Przybyszów
Sylwia Guźla	Cudze chwalicie swego nie znacie
Rafał Łukawski	SKYMASTER - Nowe era fotografii. Lepsza wizja naszego regionu
Jacek Kwiecień Apteka Wilczyce	W zgodzie z naturą
Ewelina Łuczyńska Biuro Podróży	Zagroda edukacyjna na pieprzowych wzgórzach w regionie Gór Świętokrzyskich

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

"EWEL-TOUR"	
ATM ARTUR MUSIAŁ	Zwierzyniec w dolinie Opatówki -atrakcyjny produkt turystyczny
KANCELARIA ADWOKACKA , AKADEMIA SPORTU & ZABAWY PAWEŁ SIERANT	Rozszerzenie oferty turystycznej regionu przez rozbudowę przedsiębiorstwa i uruchomienie nowych usług w zakresie obsługi turystów w oparciu o zasoby lokalne zidentyfikowane w „Katalogu zasobów lokalnych
Halina Wojtas "AGROTUR"	Nowe produkty turystyczne szansą na rozwój przedsiębiorstwa Halina Wojtas „Agrotur
Działalność Kulturalna Aleksandra Harańczyk-Kuter	KOZIA FARMA NA ZAGAJACH. Produkcja i przetwórstwo mleka koziego oraz pokazy serowarskie i edukacyjne promocją regionu świętokrzyskiego oraz produkcja i pozyskiwanie paszy ekologicznej

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE
NASZĄ PRZYSZŁOŚCIĄ

Ośrodek Promowania
Przedsiębiorczości
Sandomierz

Opis projektów realizowanych przez firmy prywatne
z terenu powiatu: kieleckiego, opatowskiego, ostrowieckiego i sandomierskiego
zinwentaryzowanych w ramach projektu
"Góry Świętokrzyskie odkryte i dostępne".

Powiat kielecki:

1. Tytuł projektu: „Rozwój edukacyjnego gospodarstwa agroturystycznego „Wiśniowe Wzgórze” w Dębnie w oparciu o wykorzystanie zasobów lokalnych”

Celem projektu był rozwój i uatrakcyjnienie oferty turystycznej gospodarstwa agroturystycznego „Wiśniowe Wzgórze” poprzez modernizację i rozwój istniejącej bazy turystycznej, a także przystosowanie gospodarstwa do funkcji edukacyjnej (stworzenie bazy dydaktycznej oraz wdrożenie programów edukacyjnych). Grupami docelowymi tych działań są turyści – indywidualni, rodzinni, niewielkie grupy zorganizowane; oraz uczestnicy programów edukacyjnych – uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, dzieci i młodzież funkcjonująca i działająca w różnego rodzaju placówkach wychowawczych i edukacyjnych, studenci, osoby dorosłe i emeryci. Opracowane zostały programy zajęć:

- „Świętokrzyska wieść głosi, że praca korzyści przynosi”
  1. „Raz, dwa, trzy policz wiśnie i ty”

Realizacja projektu przyczyniła się do podwyższenia standardu oferowanej bazy turystycznej. Stworzone zostały odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć dydaktycznych - salę, w której odbywają się zajęcia wyposażono w stoły i krzesła, zakupiono niezbędne do przeprowadzania warsztatów sprzęty np. maselnice, szatkownice, projektor, nagłośnienie, tablicę, mikroskop itp. Kuchnię, w której odbywają się zajęcia z przetwórstwa owoców dostosowano poprzez zakup np. zamrażarki, lodówki, pieca, garnków. Dzięki realizacji projektu wyremontowane i dostosowane do standardów oraz potrzeb uczniów zostało zaplecze sanitarne.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

2. Tytuł projektu: „**Produkcja mebli regionalnych regionu Świętokrzyskiego**”.

Firma Karmo-Drew w Piotrów Porębska gm. Łągów

W ramach realizacji projektu udało się wyposażyć warsztat w niezbędne maszyny oraz zakupiono samochód dostawczy. Przez ostatni rok prowadzenia działalności wypełniono wiele celów postawionych w biznesplanie. Między innymi udało się pozyskać nowych klientów, kilkakrotnie wykonywano produkty o

wzornictwie regionalnym, wykonywano renowację starych mebli. Jednocześnie promowano produkty z

litego drewna poprzez wyjazdy na okoliczne targi i jarmarki. Zauważono wrastającą tendencję zainteresowania ludzi wyrobami z litego drewna, w związku z tym planuję się rozwinięcie parku technologicznego oraz zatrudnienie pracownika.

3. Tytuł projektu: „**Rozwój Przedsiębiorstwa Ośrodek Rehabilitacji i Promocji Zdrowia Marzena Kuczyńska w Rakowie**”.

Projekt realizowany w okresie od 1 kwietnia do 30 września 2014 w siedzibie firmy w Rakowie. Jego przedmiotem było wykonanie prac remontowych i adaptacyjnych oraz inwestycyjnych zmierzających do podniesienia standardu, jakości i bezpieczeństwa oraz poszerzenia gamy świadczonych usług o innowacyjne, oparte na wykorzystaniu lokalnych zasobów przyrodniczych.

Projekt polegał na wykonaniu wydzielonego wejścia dla klientów/pacjentów, wyremontowaniu pomieszczeń, w których prowadzona jest działalność rehabilitacyjna (gabinet, wypoczywalnia i łazienka) i ich wyposażeniu na potrzeby prowadzonej nowej działalności – wprowadzenia innowacyjnych usług/zabiegów opartych na wykorzystaniu lokalnych zasobów przyrodniczych, wykonaniu toru przeszkód (dogoterapia).

Świadczone usługi dzięki dotacji są nowością na rynku lokalnym, po raz pierwszy zostały włączone do zabiegów fizjoterapeutycznych zasoby naturalne Ziemi Świętokrzyskiej, w balneoterapii zostały wykorzystane właściwości ziół leczniczych oraz CO₂, w masażu został użyty krzemień pasiasty, inhalacje odbywają się z dodatkiem ziół i olejków eterycznych roślin występujących w naszym regionie. Wśród oferowanych zabiegów znajduje się specjalna oferta dla turystów, w tym pieszych – zabiegi polegające na usuwaniu zmęczenia, odnowie biologicznej, likwidowaniu kontuzji i niesprawności ruchowej wynikłej z krótkotrwałego, intensywnego wysiłku fizycznego, a także fizykoterapia oczekiwana przez wczasowiczów podczas dłuższych pobytów urlopowych, np.

- kąpiele w drewnianej balii na świeżym powietrzu z wykorzystaniem leczniczych i rewitalizacyjnych właściwości ziół występujących w regionie GŚ, (kąpiel całkowita

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

w balii, bądź częściowa dla kończyn dolnych w mniejszych cebrach). Kąpiel jest możliwa również w miesiącach zimowych, gdyż różnica temperatur sprzyja grze naczyniowej (zamykanie i otwieranie naczyń krwionośnych);

- kąpiel tzw. sucha z wykorzystaniem naturalnego gazu co₂-karboksyterapia, przy pomocy urządzenia carbobed, kąpiel odbywa się w specjalnie przygotowanym pomieszczeniu (klient nie musi się rozbierać, zostaje poddany działaniu gazu w specjalnej pokrywie);
- masaż gorącymi kamieniami (krzemień pasiasty, odpowiednio oszlifowany, zwany „polskim diamentem”, „kamieniem optymizmu” posiada właściwości wzmacniające układ odpornościowy, usuwania zmęczenia);
- okłady, kompresy, kąpiele z gliny (argilloterapia). Na terenie GŚ występują wysokiej jakości pokłady gliny, która wydobyta na głębokości 30-60m od pow. ziemi jest materiałem bardzo czystym pod względem bakteriologicznym, posiada liczne pierwiastki wpływające korzystnie na zdrowie człowieka;
- inhalacje – do których są używane popularne w medycynie ludowej rośliny: szalwia, mięta, jałowiec, olejek sosnowy, rumianek;
- refleksoterapia – za pomocą wykonanej z naturalnych surowców (różnej wielkości kamyki dolomitowe, szyszki, glina, mech, kora, itp.) ścieżki sensorycznej. Przejście po podłożu o różnej fakturze działa na licznie umiejscowione w stopie receptory odpowiedzialne za określone narządy wewnętrzne, ma także wpływ na czucie prioreceptywne - czucie głębokie.
- dogoterapia - tor przeszkód do ćwiczeń i zabaw z psami, rozwijający sprawność motoryczną. W ośrodku pracują dwa labradory, specjalnie wyszkolone, prowadzone przez dogoterapeutę.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

4. Tytuł projektu: „Świątokrzyskie Saunowanie - nowym markowym produktem turystycznym regionu”.

Odyssey ClubHotel Welles & Spa to jedyny w regionie luksusowy, pięciogwiazdkowy obiekt oferujący szeroki wachlarz usług zarówno turystom indywidualnym jak również biznesowym. Doskonałe położenie na zboczu świętokrzyskiej góry w otoczeniu pól i lasów, a jednak blisko miasta, świetna kuchnia, bardzo duża, ekskluzywna strefa basenów i saun, oraz fantastyczne usługi SPA sprawiły, że hotel znalazł się w 2016 roku na ósmej pozycji wśród najlepszych hoteli w Polsce w ocenie największej społeczności podróżników na świecie „Tripadvisor” oraz w pierwszej dwudziestce pisma National Geographic.

Jednym z flagowych produktów turystycznych hotelu są „Świątokrzyskie noce saunowe” odbywająca się 3-4 razy w miesiącu nocna, impreza prozdrowotna w której ze względu na niewielkie gabaryty posiadanej sauny uczestniczyło jednorazowo kilkanaście osób.

W ramach projektu wspieranego przez fundusze szwajcarskie o nazwie „Świątokrzyskie saunowanie – nowym markowym produktem turystycznym regionu” wybudowano dużą, mieszcząca 50 osób saunę dzięki, której to inwestycji impreza stała się dostępna dla szerszego grona turystów. Sauna ma niepowtarzalny charakter, jasne świerkowe wnętrze, oświetlenie Led oraz kominek.

Sauna świętokrzyska jest jedną z większych saun w Polsce, a imprezy zyskały popularność tak dużą że na wiele dni przed terminem brakuje biletów wstępu.

Dzięki dotacji został też rozwiązany problem funkcjonalności 300 metrowego tarasu restauracji.

Od wczesnej wiosny do późnej jesieni taras jest ulubionym miejscem przebywających w hotelu Gości. Na tarasie serwowane są potrawy miejscowej kuchni, odbywają się też imprezy kulturalne, działa kino letnie.

Niestety niesprzyjająca aura pogodowa często niweczyła plany organizatora. Wykonane w ramach programu szklane zadanie rozwiązało wszystkie problemy, a po instalacji przeciwnych rolet taras jest otwarty również zimą.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

5. Tytuł projektu: "Świętokrzyskie zabawki ludowe".

Głównym celem projektu było podniesienie atrakcyjności regionu Gór Świętokrzyskich poprzez rozwinięcie oferty rzeźb ludowych. Projekt realizowany był od lipca do końca listopada 2016 r. Grupą docelową byli turyści odwiedzający nasz region, klienci galerii oferujących sztukę ludową z terenu całego kraju, klienci biorący udział w targach, jarmarkach sztuki ludowej, a także

młodzież i dzieci biorące udział w warsztatach rzeźbiarskich.

W ramach projektu doposażono pracownię w nowe urządzenia niezbędne do rozwinięcia oferty oraz zwiększenia produkcji. W trakcie realizacji projektu dzięki wsparciu projektowemu wybudowany został magazyn,

zakupiono i zamontowano altanę, dzięki której umożliwiona zostanie prezentacja wyrobów w pracowni, a także będzie bardzo pomocna dla prowadzenia warsztatów skierowanych do dzieci i młodzieży, będąca formą nieodpłatnej pracy na rzecz społeczności lokalnej i regionalnej. Zakupiony został namiot wystawienniczy, który posłuży do wystawiania wytworzonych produktów w trakcie uczestnictwa w jarmarkach, wystawach i tym podobnym imprezach, mających na celu promocję twórczości ludowych. Zakupiono ponadto samochód specjalistyczny, do przewozu rzeźb, dzięki któremu będzie można dotrzeć do większej ilości miejsc w Polsce, zaprezentować swoje wyroby, na większej ilości imprez, a co za tym idzie dotrzeć do większej ilości odbiorców.

W wyniku realizacji niniejszego projektu poszerzona została oferta wyrobów, wprowadzenie nowej techniki sprzedaży poprzez sklep internetowy. Dzięki tej usłudze będzie możliwe sprzedawanie wytworzonych wyrobów nie tylko jak dotychczas w galeriach czy na jarmarkach ale również przez internet, co pozwoli na zwiększenie grona odbiorców.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Powiat opatowski:

1. Tytuł projektu: "Pasieka wędrowna"

Państwo Agata i Robert Chodorek wspólnie od 18 lat pasjonują się pszczelarstwem.

Zajmują się pozyskiwaniem od pszczół miodu wysokiej jakości, wosku, kitu pszczelego, tworzeniem odkładów pszczelich, hodowlą matek. Wyprodukowany miód pochodzący zresztą z terenów ekologicznych, cechuje gwarancją jakości, wypracowana przez szereg lat. Pasieka wędrowna p. Chodorków to hobby ale także sposób na życie. Ponadto państwo

Chorkowie zajmują się również chodowlą królików rasowych. Pan Robert jest zresztą skarbnikiem Świętokrzyskiego Stowarzyszenia Hodowców Królików Rasowych i Drobnego Inwentarza, które corocznie organizuje wystawy królików w Kielcach i Modliszewicach. Regularne spotkania z jego członkami pozwalają Panu Robertowi na wymianianie doświadczeń i ciągle pogłębianie wiedzy z zakresu hodowli pszczół, królików ...

„Pasieka wędrowna” została stworzona dzięki otrzymanemu wsparciu finansowemu.

Środki, które otrzymała właścicielka pozwoliły wybudować pracownię pszczelarską i zakupić sprzęt pomocny w produkcji pszczelarskiej. Nakłady okazały się niezbędne na uruchomienie działalności. Za pozyskane fundusze udało się wyremontować pomieszczenie gospodarcze, zakupić sprzęt niezbędny do profesjonalnego wykonywania prac i przetrzymywania produktów. Zakupione zostały również ule, odkłady pszczele oraz miodarka.

2. Tytuł projektu: "Utworzenie wioski Indian będącej załącznikiem do powstania Centrum Kulturowego "Wiele kultur - jeden świat" w miejscowości Zielonka pod Iwaniskami".

Wioska indiańska BONANZA znajduje się w malowniczej miejscowości u podnóża Gór Świętokrzyskich Zielonka k. Iwanisk (5 km od zamku Krzyżtopór w Ujeździe, 15 km od Opatowa, 20 km od Rytwian, 40 km od Sandomierza, 25 km od Kurozwek, 40 km od Świętego Krzyża). Jak wskazuje nazwa miejscowości jest tu wyjątkowo zielono.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Miejscowość z 3 stron otaczają lasy. Jest to jedno z nielicznych miejsc niezniszczonych przez cywilizację i rozwijający się przemysł kamieniarski. Można tu obcować z przyrodą korzystając z jej uroku i przyjaznych zdrowiu właściwości.

Wioska BONANZA obejmuje obszar 1 ha. Na jej terenie znajdują się 4 namioty tipi Indian Ameryki Północnej, w tym:

- Tipi – wystawa przedmiotów indiańskich,
- Tipi – świetlica z kinem,
- Tipi relaksu – aromaterapia, muzyka relaksacyjna oraz masaże egzotyczne: masaż bambusem, bańską chińską, gorącymi kamieniami, świecą aromaterapeutyczną,
- Tipi noclegowe – wyposażone w łóżka i niezbędne przedmioty mieszkaniowe.

Oprócz tipi na terenie wioski znajduje się plac zabaw, tory przeszkód, stanowiska łucznicze, platformę pogrzebową Indian, szałas potu, mini zoo, gastronomię, sklepik z pamiątkami oraz animatorów dających gwarancję dobrej zabawy dla dzieci i dorosłych. W każdy weekend nasza wioska oferuje występy zespołów i moc atrakcji dla każdego, w każdym wieku.

Oferta zawiera:

- Programy dla grup zorganizowanych,
- Zwiedzanie indywidualne
- Organizacja Urodzin
- Imprezy Firmowe
- Pikniki i festyny
- Noclegi w TIPI

Wioska jest miejscem bez barier przyjaznym dzieciom, osobom niepełnosprawnym i starszym.

3. Tytuł projektu: „Grzemi” Michał Ofiara Hodowla Królików rasowych i Drobiu Ozdobnego.

Firma " GRZEMI" zajmuje się kompleksową organizacją wystaw/pokazów, różnego rodzaju imprez okolicznościowych na których organizator zechce uatrakcyjnić zwiedzającym pobyt poprzez pokaz zwierząt. Firma kompleksowo organizuje te imprezy poprzez zapewnienie własnych klatek wystawowych w których będą prezentowane zwierzęta jak i własnych zwierząt w kilku gatunkach i odmianach aby uatrakcyjnić i pokazać różnorodność tych zwierząt.

Kolejną działalnością firmy jest hodowla drobiu ozdobnego, królików i przepiórek.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Hodowla drobiu ozdobnego polega na hodowli 4 ras kur takich jak Olbrzym Kochin, Brachma, Zielononóżka, Fawerola, jak i 3 ras kaczek: Mandarynki, Karolinki, Kaczki Czubatej

Hodowla królików polegała na hodowli 8 ras królików takich jak: Nowozeland Czerwony, Burgundzki, Olbrzym Srokacz, Rex Dalmatyński, Podpalany Czarny, Rex Pomarańczowy, Turyński i Podpalany Niebieski

Wszystkie zwierzęta są hodowlane w

czystości ras, rozmnażane i sprzedawane do hodowli na terenie naszego kraju.

Zwierzęta w hodowli p. Michała Ofiary są poddawane ocenie pod względem prawidłowego fenotypu i prezentowane na wystawach krajowych jak i zagranicznych z licznymi sukcesami.

4. Tytuł projektu: **"Utworzenie sali warsztatowo-konferencyjnej i "Firmowej Kawiarenki Krówkowej" w pomieszczeniach dawnej Mleczarni Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Opatowie"**.

Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Opatowie jest producentem „Krówki Opatowskiej” – tradycyjnego regionalnego produktu, wpisanego na Listę Produktów Tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi i promowanego w ramach sieci „Dziedzictwo Kulinarne Świętokrzyskie”.

W 1992 r. OSM Opatów przejęła od upadającej Spółdzielni Pracy Przemysłu Spożywczego Wytwórnę Krówki Opatowskiej. Proces produkcji Krówki Opatowskiej odbywa się niezmiennie od 1980 r. Nawiązując do dawnych metod wytwarzania, jest to ręczna produkcja dzięki której produkt charakteryzuje się doskonałym smakiem i najwyższą jakością. W stałej produkcji znajdują obecnie się trzy smaki; podstawowy – mleczny oraz smakowe kakaowy i cynamonowy. Znane są w wielu regionach

kraju i za granicą. Krówka Opatowska jest zdobywcą wielu nagród i certyfikatów.

Dzięki programowi Góry Świętokrzyskie Naszą Przyszłością Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Opatowie uzyskała dotację na utworzenie sali warsztatowo – konferencyjnej i „Firmowej Kawiarenki Krówkowej” w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej. Projekt został

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

oceniony na 99,5 punktów przez Ośrodek Promowania Przedsiębiorczości w Sandomierzu.

Dotacja oraz wkład własny pozwolił na przekształcenie byłych pomieszczeń magazynowych Mleczarni w stylowy lokal o nazwie „Krówkarenka” w którym odbywają się warsztaty z technologii produkcji Krówki Opatowskiej, cieszące się bardzo dużym zainteresowaniem.

Dzięki Projektowi zostały osiągnięte następujące rezultaty:

- wprowadzono na rynek nową ofertę turystyczno-edukacyjną warsztaty z technologii produkcji „Krówki Opatowskiej”) i gastronomiczną (otwarcie „Krówkarenki”- Firmowej Kawiarenki Krówkowej),
- poszerzono ofertę handlową OSM w Opatowie o sprzedaż detaliczną „Krówki Opatowskiej” oraz ciast z masą krówkową w firmowej kawiarence,
- utworzono nową infrastrukturę gastronomiczną oraz atrakcję turystyczną w Opatowie, Realizacja Projektu przyczyniła się do utrwalenia pozytywnego wizerunku Spółdzielni w świadomości turystów odwiedzających region Opatowa i Gór Świętokrzyskich .
W wyniku realizacji Projektu zatrudniona została 1 osoba na umowę o pracę .

5. Tytuł projektu: „Zakup wyposażenia kuchni i sali jadalnej restauracji oraz związane z nim roboty budowlane”.

Restauracja znajduje się w niewielkiej odległości (ok. 1km) od ścisłego centrum miasta, oraz w bezpośrednim sąsiedztwie barokowego XV wiecznego klasztoru Bernardynów stanowiącego jedną z atrakcji turystycznej regionu i miasta.

Budynek, w którym znajduje się restauracja stanowi część strefy ochronnej układu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Opatowa przez co wpisuje się w dziedzictwo materialne tego regionu. Celem projektu jest wzrost atrakcyjności regionu poprzez uatrakcyjnienie oferty gastronomicznej dla turystów poprzez zaoferowanie produktu w oparciu o produkty regionalne, w miarę możliwości pochodzące z gospodarstw ekologicznych z uwzględnieniem potraw opartych o produkty wpisane na listę produktów tradycyjnych.

Dzięki pozyskanej dotacji w ramach projektu Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością właściciel zdołał wyposażyć budynek w niezbędne elementy instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej; oraz zakupić wyposażenie do kuchni oraz zastawę do Sali jadalnej.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Powiat ostrowiecki:

1. Tytuł projektu: **"Wyposażenie pracowni cukierniczo - piekarniczej na potrzeby produkcji wyrobów tradycyjnych regionu świętokrzyskiego"**.

W ramach projektu dofinansowanie zostało w 100% wykorzystane na zakup sprzętu i wyposażenia Cukierni.

Spółka poniosła jeszcze koszty dodatkowe związane m.in. z adaptacją zabytkowego budynku dawnej Gminnej Spółdzielni "Samopomoc Chłopska" (gdzie obecnie mieści się cukiernia), koszty zakupu samochodu dostawczego, zatrudnienia pracowników, opracowania i druku materiałów reklamowych (ulotki, strona www). Wydatki te nie były jednak objęte projektem - DLF Invest sp.z o.o. poniósł je z własnych środków.

Dzięki otrzymanemu wsparciu finansowemu spółka weszła w nowy sektor rynku - wprowadziła produkt cukierniczy pod markami Bałtowskie Wypieki oraz Akademia Słodyczy. Bałtowskie Wypieki są zbiorem ciast wytwarzanych na bazie lokalnych przepisów, przekazywanych z "pokolenia na pokolenie", przepisów naszych babć, które bałtowskie gospodynie od lat pielęgnują.

Pracownice cukierni zebrały receptury, które nadal wykorzystuje się w ich domach, wymieniły się doświadczeniami w nowo powstałym zakładzie. Akademia Słodyczy jest oferta skierowaną do klienta zamożnego, poszukującego nowoczesnych wypieków. Są to ciasta wieloskładnikowe, bogatsze, których trzon stanowią naturalne składniki (np. jabłka z upraw ekologicznych). Na zamówienie klientów

przygotowywane są również wypieki wpisane na listę produktów tradycyjnych województwa świętokrzyskiego (m.in. szczodroki, placek spod kamienia).

Produkty tradycyjne zostały specjalnie oznaczone w ulotce. DLF Invest sp. z o.o. zakłada, że w ujęciu długookresowym przełoży się to na zmniejszenie uzależnienia spółki od rynku usług turystycznych (który dotychczas był jedynym obszarem jej działalności) oraz zwiększenie przychodów. W związku z powstaniem

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

cukierni w Bałtowie zatrudniono pięć osób na stanowisko cukiernika, jednego kierownika cukierni oraz przedstawiciela handlowego (zmniejszenie bezrobocia w Gminie Bałtów).

Pracownicy stale współpracują z kierownictwem spółki przy opracowywaniu nowych receptur. Pracownicy cukierni pochodzą w większości ze społeczności lokalnej, w której kultywowane są tradycje i obyczaje związane ze sposobem produkcji wyrobów.

Na chwilę obecną cukiernia nie prowadzi bezpośredniej sprzedaży swoich wyrobów, ale współpracuje z szeregiem odbiorców, którzy je dystrybuują. Nie jest to kooperacja na zasadzie sformalizowanych kontraktów, ale partnerskiego porozumienia. Cukiernia dostarcza swoje produkty do ok. 20 punktów handlowych w Ostrowcu Świętokrzyskim i ok. 40 na terenie województwa świętokrzyskiego (w Sandomierzu, Stąporkowie, Końskich, Bielinach, Łagowie, Opatowie, Ożarowie, Ćmielowie, Lipsku, Siennie, Starachowicach).

2. Tytuł projektu: „Garncarnia Świętego Floriana”.

Pani Justyna Florczak właścicielka garncarni po 14 latach pracy we Włoszech postanowiła zmienić swoje życie i spełnić marzenia. Los obdarował ją duszą artystyczną-maluje, pisze wiersze a teraz dzięki programowi GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE NASZĄ PRZYSZŁOŚCIĄ i dotacji współfinansowanej przez Szwajcarię w ramach Szwajcarsko-Polskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej może tworzyć w glinie wykorzystując wzornictwo ludowe ziemi świętokrzyskiej i wskrzeszać tradycje, które jeszcze przed wojną były w tych regionach żywe a obecnie są prawie zapomniane.

Dzięki dofinansowaniu pani Justyna stworzyła nowoczesną garncarnię z profesjonalnymi maszynami. Ma własne miejsce pracy co jest niezmiernie ważne w tych czasach, wykonuje pracę która daje jej zadowolenie i jest jej pasją.

Przez ostatnie pół roku realizacji projektu zostały przeprowadzone gruntowne remonty pomieszczeń, które teraz spełniają funkcję garncarni, zostały zakupione maszyny, sprzęt i rozpoczęta została produkcja.

Garncarnia wzbudziła przychylne zainteresowanie wśród lokalnej ludności. Reklama zaczęła przynosić efekty i w chwili obecnej pani Justyna otrzymuje

już pierwsze zamówienia. Choć początki są zawsze trudne garncarnia zaczyna prosperować zgodnie z pani Justyny planami.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

W "Garncerni" pani Justyna wykonuje: naczynia ludowe (regionalne jak również nowoczesne), płaskorzeźby, dekory, wyposażenie łazinek (zlewy naszawkowe, kubeczki, mydelniczki, płytki ozdobne), pamiątki turystyczne i okazjonalne oraz wyroby na zamówienie. Pani Justyna udostępnia również garncarnię dla zwiedzających i pragnących tworzyć w glinie. Świadczy usługi w zakresie pokazów na zaproszenie, w plenerze, w garncarni.

3. Tytuł projektu: **"Pokoje gościnne Świerkowa chata Patrycja Wisowska"**.

"Świerkowa chata" to samodzielny, przytulny domek, położony w spokojnej części Bałtowa.

Jest to doskonale miejsce do wypoczynku i relaksu.

Domek został wybudowany z myślą o wszystkich, a w szczególności o rodzinach z dziećmi. Dlatego w trosce o bezpieczeństwo, zdrowie oraz atrakcje dla najmłodszych właścicielka proponuje szereg udogodnień i rozwiązań. Na terenie obszernej działki znajduje się dużo miejsca do zabawy, gry w piłkę, odpoczynku oraz wspólnego grillowania i ogniska. Przepiękne widoki na lasy i cisza sprawiają, że goście czują się tu wspaniale. Zaletą gospodarstwa jest możliwość wynajęcia całego domku - tylko dla siebie i swoich bliskich!

Dzięki dotacji w ramach projektu „Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością” właścicielce udało się pozyskać środki na wyposażenie pokoi gościnnych w Agroturystyce "Świerkowa chata".

Za środków ramach projektu urządzone zostały trzy pokoje w którym można pomieścić 10 osób i trzy łazienki. Dzięki programowi udało się kupić do pokoi: drzwi, łóżka, szafy, telewizory, pościele, ręczniki.

Wyposażono również od podstaw trzy łazienki oraz kuchnię w niezbędny sprzęt (płyta indukcyjna, lodówka, czajnik elektryczny, sztućce).

4. Tytuł projektu: **„Kaszarnia Rajmund Wisowski”**.

W gospodarstwie Pana Rajmunda Wisowskiego uprawia się jak w większości gospodarstw rolnych zboża, warzywa i zioła. Najważniejszym produktem gospodarstwa jest jednak proso, które się tu uprawia oraz przede wszystkim – miele, produkując mąki i oczywiście kasze. Nazwa w końcu zobowiązuje! Uprawa tego zboża prowadzona jest w sposób tradycyjny w oparciu o naturalne metody i z wykorzystaniem siły samej przyrody, zamiast szkodliwej chemii i sztucznych nawozów.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

W ramach projektu Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością udało się Panu Rajmundowi pozyskać środki na zakup maszyn do produkcji kaszy jaglanej, produkowanej z prosa, które jak wspomniano wyżej pozyskuje ze swojego gospodarstwa. Ze środków ze Szwajcarskiego programu do Kaszarni Pan Rajmund zakupił 3 maszyny: przenośnik ślimakowy (przeznaczony do podawania ziarna), obłuskiwacz (stosuje się go w przemyśle zbożowo-młynarskim do obłuskiwania prosa z łuski) oraz czyszczalnię (maszynę przeznaczoną do wstępnego czyszczenia).

Co ciekawe, ziarna prosa przetwarzane w Kaszarni przy pomocy wspomnianych już wcześniej zakupionych z dotacji urządzeń pan Rajmund po zmieleniu sprzedaje jako smaczną i pełną wartości odżywczych mąkę nie tylko w swojej okolicy. Po mąkę zgłaszają się kupcy niemal z całej Polski.

Takiej kaszy po prostu trzeba spróbować, aby poczuć różnicę!

5. Projekt pn. **"Rozwój przedsiębiorstwa Textil Servis s.c. w oparciu o wykorzystanie lokalnych materialnych zasobów kulturowych"**.

Firma Textil Service S.C. istnieje na polskim rynku od 1991 roku. W początkowych latach działalności przedsiębiorstwo świadczyło głównie usługi związane z wykonywaniem haftów maszynowych.

Znaczący w historii działalności firmy okazał się rok 2004, kiedy to zmieniła się jej nazwa (z wcześniejszego Haftu Maszynowego S.C. na obecnie funkcjonującą) i jednocześnie poszerzyła się oferta świadczonych przez nią usług o obsługę techniczną utrzymania szwalni. Firma ofertę dopasowuje indywidualnie pod każdego klienta, tak, aby czerpał największe zadowolenie ze świadczonych usług.

Obecnie Textil Service S.C. świadczy usługi zarówno kompleksowej obsługi urządzeń szwalniczych, jak i wysokiej jakości haftu komputerowego. Firma posiada również własne studio do wykonywania programów haftowanych wzorów, co znacznie przyspiesza realizację projektu.

W ramach projektu pt. "Rozwój przedsiębiorstwa Textil Servis s.c. w oparciu o wykorzystanie lokalnych materialnych zasobów kulturowych" dokonano zakupu nowoczesnej hafciarki umożliwiającej:

- wyhaftowanie aplikacji, plaketek,
- wykonanie haftów rozmaitej wielkości - od najmniejszych, do dużych (500 mm x 450 mm),
- wykonanie wzorów na półwyrobach i wyrobach gotowych, w tym na czapkach.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

W ramach powyższego projektu stworzono jedno nowe stanowisko pracy. Dzięki dotacji wzrosła konkurencyjność firmy Textil Servis s.c. poprzez polepszenie procesu świadczenia usług dzięki zakupowi nowoczesnej hafciarki TAJIMA TFMX-IIC1206.

Powiat sandomierski:

1. Tytuł projektu: "Centrum rekreacji i edukacji ekologicznej w Górach Pieprzowych".

Projekt polegał na stworzeniu, na malowniczym terenie nowego produktu w postaci Centrum Imprez Plenerowych edukacyjnych i rekreacyjnych z ofertą przygotowaną dla firm, szkół i osób prywatnych. Ten kierunek, jest perspektywiczny, daje szansę skalowalności i będzie rozwijany o nowe produkty.

Firma JMC Jacek Małuszyński rozpoczęła działalność w czerwcu 2012 roku w celu rozszerzenia oferty gospodarstwa agroturystycznego „Willa Dziką Różą” o usługi małej gastronomii dla turystów odwiedzających Góry Pieprzowe. Otwarcie własnego biznesu poprzedzone było siedmioletnim okresem wynajmowania maksymalnie

5 pokoi i przygotowywania posiłków dla gości, w specyficznej formie agroturystyki, której prowadzenie było możliwe, na bazie gospodarstwa rolnego, posiadanego wraz z małżonką i położonego w Kamieniu Łukawskim. Założenie firmy pozwoliło właścicielom również na wynajmowanie wszystkich posiadanych pokoi, czyli obecnie 9, w których dysponują łącznie bez dostawek 24 miejscami noclegowymi. Obecnie firma świadczy głównie usługi noclegowe przede wszystkim dla turystów indywidualnych i niewielkich grup zorganizowanych. Świadczone są również w miarę posiadania wolnych miejsc noclegowych usługi hotelowe dla pracowników firm. Dla gości oferowane są także usługi gastronomiczne w postaci głównie śniadań, ale także obiadów i kolacji. Firma oferuje również ogniska i grille dla grup zorganizowanych nie koniecznie w powiązaniu z usługami noclegowymi. Posiada punkt małej gastronomii w którym sezonowo sprzedawane są napoje zimne i gorące, lody oraz gofry i inne drobne przekąski. Wynajmowana jest mała sala konferencyjna wystarczająca do organizacji niewielkich spotkań firmowych, a także zielonych szkół dla małych grup dzieci.

2. Tytuł projektu: "Przestrzeń aktywności plenerowej przy obiekcie turystycznym Willa Dziką Różą".

W ramach dotacji wykonano prace projektowe zmierzające do opracowania koncepcji zagospodarowania terenu, zorganizowania pięknego ogrodu oraz przygotowania dokumentacji budowlanej zaplecza gastronomiczno-konferencyjnego.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Willa Dzika Róża w Sandomierzu to centrum usług turystycznych, rekreacyjnych i gastronomicznych położone w Górach Pieprzowych w cichym bardzo atrakcyjnym widokowo miejscu oddalonym zaledwie 4 kilometry od starówki sandomierskiej. Do dyspozycji gości jest 9 komfortowych pokoi z łącznie 24 miejscami noclegowymi, sala jadalna, duży parking oraz rozległy teren rekreacyjny z namiotami, toaletami oraz inną niezbędną do organizacji imprez plenerowych infrastrukturą. Kompleksowo organizujemy zajęcia dla grup szkolnych, imprezy firmowe i rodzinne oraz oferujemy możliwość wynajmu terenu rekreacyjnego.

3. Tytuł projektu: „Centrum rekreacyjno-edukacyjne – „Akademia SAR”

Rozpoczęcie działalności w październiku 2013 roku – założenie i otwarcie „Fabryki Ruchu” w Sandomierzu. Fabryka Ruchu wypełniając niszę na lokalnym rynku i wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom lokalnej społeczności. Dzięki otrzymanej dotacji centrum stało się placówką świadczącą kompleksowe usługi w zakresie rekreacji i edukacji.

Dzięki dotacji stworzono ofertę W ramach oferty Fabryki Ruchu powstało 5 „stref”:

- strefa formy (zajęcia fitnessowe: zumba, shape, aktywna kobieta, aktywne 9 miesięcy, pilates, yoga, Vacu Club, siłownia dla kobiet),
- strefa tańca (rytmika z baletem – 2 grupy wiekowe, taniec współczesny – 3 grupy wiekowe, grupa breakdance, nauka pierwszego tańca weselnego),
- strefa wiedzy/spotkań („Kobiecarnia” – cykliczne spotkania dla kobiet, spotkania ze specjalistami; nauka języka angielskiego dla dzieci),
- strefa atrakcji (Sala Zabaw dla dzieci „Pozytywka”, Klub Malucha, organizacja przyjęć urodzinowych, różnego rodzaju zorganizowane zajęcia/warsztaty dla dzieci),
- strefa przyjemności (gabinet masażu i rehabilitacji).

Od momentu rozpoczęcia działalności Fabryka Ruchu nieustannie rozwija i rozszerza swoją ofertę, zyskując w ten sposób nowych klientów.

Fabryka Ruchu to miejsce, które łączy w sobie najlepsze cechy fitness klubu, domu kultury, sali zabaw dla dzieci oraz szkoły języków obcych i nauk ścisłych. Od początku oferta placówki cieszyła się dużym zainteresowaniem i przyciągała coraz większą rzeszę klientów. Fabryka Ruchu jest również

organizatorem lub współorganizatorem wielu imprez okolicznościowych, m.in.: pokazy mody i fryzur miejscowych twórców, akcje „Lato w mieście” i „Ferie zimowe w mieście”, charytatywne imprezy i zbiórki dla potrzebujących (np. „Szlachetna Paczka”, zbiórki plastikowych nakrętek, zbiórka na rzecz „Przytuliska na Wiśniowej”, zbiórka krwi dla chorej na białaczkę mieszkanki Sandomierza i inne), imprezy zakładowe dla dzieci pracowników, zabawy choinkowe dla dzieci ze świetlic socjoterapeutycznych i wiele innych.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

4. Tytuł projektu: "Świętokrzyskie czaruje HoReCa".

W ramach dofinansowania projektu wyremontowano i zmodernizowano 2 pomieszczenia pełniące funkcję szwalni w tym zakupiono najbardziej potrzebne maszyn by móc rozpocząć działalność gospodarczą.

W ramach dofinansowania zostało zakupione:

- maszyna ultradźwiękowa,
  - hafciarka komputerowa,
  - maszyna do szycia,
  - stół krojczy,
  - zestaw do profesjonalnej fotografii,
- Ponadto stworzono sklep internetowy.

Obecnie firma skupia się na dostarczaniu gotowych produktów tekstylnych do hoteli restauracji sklepów hurtowni. Z każdym miesiącem poszerza asortyment aby klienci mieli większy wybór produktów. Kluczowym elementem są pościela, obrusy, zasłony, firany, dodatki i akcesoria hotelowe.

Praca na nowoczesnych sprzętach renomowanych marek, dzięki dotacji przekłada się na jakości usług.

Produkty firmy zostały docenione w całej Polsce a także na rynkach europejskich.

Również dzięki pomocy finansowej został stworzony sklep internetowy.

5. Tytuł projektu: „Żegluga Śródlądowa - Tadeusz Prokop”.

Żegluga Śródlądowa Tadeusz Prokop to firma rodzinna, która działa na rynku usług turystycznych od prawie 20 lat. Determinacja do działania, entuzjazm i pasja pozwoliły właścicielom utrzymać się i rozwijać w tym konkurencyjnym sektorze. Zaufało im wiele firm, szkół i biur turystycznych. Cenią sobie każdego pasażera. Z założenia twierdzą, że nie ma nic bardziej satysfakcjonującego niż twarze tych samych pasażerów wsiadających na pokład statku rok po roku i wspominających szczególnie chwile spędzone na statku z rodziną lub znajomymi.

Rejsy statkiem po Wiśle to nieodłączny element zwiedzania pięknego i zabytkowego miasta Sandomierza. Rejs po rzece uprzyjemnia kontakt z przyrodą, piękna panorama miasta i gór Pieprzowych oraz możliwość zrobienia sobie zdjęcia za sterem statku. Szczególnym upodobaniem u dzieci cieszy się pasowanie na marynarza uwieńczone pamiątkowym dyplomem. Oferta obejmuje również rejsy indywidualne,

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

okolicznościowe, catering, wieczorki z grillem oraz przyjęcia zamknięte dla osób indywidualnych jak i firm.

W ramach projektu Góry Świętokrzyskie naszą przyszłością udało się właścicielowi uzyskać fundusze, które zostały wykorzystane na dostosowanie statku do innej formy rejsu niż dotychczas tj. usługi edukacyjnej. Statek został doposażony w sprzęt audiowizualny. Został zakupiony również profesjonalny sprzęt nagłaśniający, który zamieszczono na sali statku. Wymienione zostały dotychczasowe silniki statku na ekologiczne, znacznie ciszsze.

Wszystkich pasjonatów żeglugi i nie tylko zapraszamy do Sandomierza, na statek Maria lub Bena.

Więcej informacji nt. zinwentaryzowanych projektów w tym. m.in. zasobów turystycznych i lokalnych z terenu powiatów objętych projektem można uzyskać na stronie: www.swietokrzyskieodkryte.pl

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej